

คณะแพทย
กรมศึกษาธิการ

เลขประณมภาคสาม

พระไพศาลศิลปศาสตร์

เป็นผู้รวบรวม

พิมพ์ครั้งที่ ๑๐,๐๐๐ ฉบับ

ร. ก. ๑๗๔

ปกผ้าราคาเล่มละ ๓๘ สต.

พิมพ์จำหน่ายที่ โรงพิมพ์อักษรนิติ

บางขุนพรหม

ก 02839

คณนาวิทยา
กรมศึกษาธิการ

เลขประณมภาคสาม
พระไพศาล ศิลปสาคร
เป็น ผู้รวบรวม

พิมพ์ครั้งแรก ๑๐,๐๐๐ ฉบับ

ร.ศ. ๑๓๔

ปกผ้าราคาเล่มละ ๒๘ อัฐ

พิมพ์จำหน่ายที่ โรงพิมพ์อักษรนิติ์

บางขุนพรหม

ก 02837

สารบัญ

หาร ยาว	หน้า ๑
หาร ด้วย-แพก เคอร์ หรือ หาร แทน	„ ๖
คูณ ด้วย-แพก เคอร์ หรือ คูณ แทน	„ ๑๑
กระจาย มาตรา เงิน สยาม	„ ๑๓
กระจาย มาตรา วัด ยาว	„ ๒๐
กระจาย มาตรา คอง เซ้า	„ ๒๒
กระจาย มาตรา เวลา	„ ๒๓
บวก มาตรา เงิน สยาม	„ ๒๕
บวก มาตรา เงิน ชั่ง กฤษ	„ ๓๒
บวก มาตรา วัด ยาว	„ ๓๕
บวก มาตรา เวลา	„ ๓๘
บวก มาตรา คอง เซ้า	„ ๔๒
ลบ มาตรา เงิน สยาม	„ ๔๕
ลบ มาตรา เงิน ชั่ง กฤษ	„ ๕๐
ลบ มาตรา วัด ยาว	„ ๕๒
ลบ มาตรา เวลา	„ ๕๘

ถบ มาตรา ควง เข้า	หน้า ๖๑
คุณ มาตรา เงิน สยาม	” ๖๔
คุณ มาตรา เงิน ชั่ง กฤษ	” ๖๕
คุณ มาตรา วัด ยาว	” ๖๐
คุณ มาตรา เวลา	” ๗๕
คุณ มาตรา ควง เข้า	” ๗๗
หาร มาตรา เงิน สยาม	” ๘๐
หาร มาตรา เงิน ชั่ง กฤษ	” ๘๓
หาร มาตรา วัด ยาว	” ๘๔
หาร มาตรา เวลา	” ๘๖
หาร มาตรา ควง เข้า	” ๘๘
การ แลก เปลี่ยน เงิน ไทย กับ เหรียญ ของ ลา	” ๙๑
บัญชี ใบเสร็จ เก็บ เงิน	” ๙๕
แบบ สอบ ช้อม	” ๙๘
โทษ ผิด หัก	” ๑๐๔

หารยาว

วิธีหารยาวนั้น อธิบาย ความประสงค์ ของ การ หาร นั้น ทำ
ได้เป็นขั้น ๆ ดังนี้ คือ
ทำอย่างนี้บ้าง

๑๓) ๗๓๖,๘๕๒ (๕๐,๐๐๐

๒๕๐,๐๐๐

๔๘,๘๕๒

๗๘,๐๐๐

๖,๐๐๐

๘,๘๕๒

๗,๘๐๐

๖๐๐

๑,๐๕๒

๑,๐๕๐

๒๐

๒

๒๕

๕

๗ ๕๖,๖๘๕+๗

ถ้า $a \neq 0$ มี a จักร

$$(๓) \quad ๗๓๖,๔๑๒ \quad (๕๐,๖๘๕ \div \frac{๗}{๑๓})$$

$$\underline{๖๕}$$

$$๑๖$$

$$\underline{๗๘}$$

$$๑๕๕$$

$$\underline{๗๘}$$

$$๑๑๑$$

$$\underline{๑๐๔}$$

$$๗๒$$

$$\underline{๖๕}$$

$$๗$$

แบบฝึกหัดที่ ๑

ให้ทำหารยาว ค่อย ไปนี้ ในแม่ตัว ๆ ต้องทำอย่างเบ็ด
จ้ง หระ คือ ให้แสดง ชั้น ของ การ ที่ ทำ ทุก ตัว อย่าง นั้น ก่อน

$$(๑) \quad ๑๕๓ \div ๑๓$$

$$(๖) \quad ๒๓๑๕๓ \div ๑๓$$

$$(๒) \quad ๑๐๒๓ \div ๑๔$$

$$(๗) \quad ๗๖๓๑๔ \div ๑๔$$

$$(๓) \quad ๑๕๓๒๔ \div ๑๕$$

$$(๘) \quad ๑๓๑๐๒๕ \div ๑๕$$

$$(๔) \quad ๑๓๒๓๔ \div ๑๖$$

$$(๙) \quad ๒๓๔๓๒๖ \div ๑๖$$

$$(๕) \quad ๑๒๐๒๔ \div ๑๔$$

$$(๑๐) \quad ๔๐๑๒๕ \div ๑๕$$

แบบฝึกหัดที่ ๒

(๑) นกข๑๑๕÷๑๘	(๖) นก๕๑๐๐๗÷๑๗
(๒) ๖๕๐๐๓๓÷๑๗	(๗) ๖๐๐๐๒๐÷๑๕
(๓) ๑๐๑๐๐๑÷๑๕	(๘) ๗๕๑๖๐÷๑๘
(๔) ๖๒๓๒๓๑÷๑๗	(๙) ๑๑๐๐๐๑÷๑๕
(๕) ๓๒๐๓๑๕๖÷๑๘	(๑๐) ๒๖๐๓๒๓÷๑๓

แบบฝึกหัดที่ ๓

(๑) ๖๕๗๒๑÷๒๑	(๖) ๖๗๕๘๑๔÷๓๑
(๒) ๑๒๐๓๑๔÷๓๕	(๗) ๖๓๒๕๗๑๑÷๔๒
(๓) ๗๑๓๐๒๓+๒๖	(๘) ๒๘๐๓๑๒๖÷๕๓
(๔) ๓๒๑๓๑๒๔÷๒๑	(๙) ๖๘๑๗๒๓÷๖๔
(๕) ๒๑๐๓๒๓÷๑๓	(๑๐) ๖๐๑๗๒๘÷๗๑

แบบฝึกหัดที่ ๔

(๑) ๘๑๓๑๗๕÷๖๑	(๖) ๖๒๐๐๑๑๑๖÷๗๘
(๒) ๓๒๕๔๗๐๑÷๗๒	(๗) ๗๑๑๒๓๑๐๖÷๘๘
(๓) ๑๑๖๑๐๐÷๘๓	(๘) ๓๑๖๑๘๗÷๑๕
(๔) ๑๓๒๖๑๒๔÷๑๑	(๙) ๑๓๐๑๓๑๒๐÷๑๖
(๕) ๗๓๐๘๒๑๓÷๘๑	(๑๐) ๘๐๐๐๐๐๐÷๗๑

ทำอย่างนี้ ๓ ครั้ง

๘๖๕ (๘๖,๐๖๖,๖๖๖) (๘๐๐,๐๐๐

๘๖,๕๐๐,๐๐๐

๘,๕๖๖,๖๖๖

๘,๖๕๐,๐๐๐ ๑๐,๐๐๐

๖๖๖, ๖๖๖

๖๕๖, ๕๐๐ ๓๐๐

๖๕, ๕๖๖

๖๐, ๕๐๐ ๖๐

๖, ๖๖๖

๖, ๖๕๐ ๖

๖๖๖ ๖๖๖, ๖๖๖

แบบฝึกหัดที่ ๖

- (๑) ๔๔๓๓๒๕ ÷ ๔๒๔ (๖) ๓๓๓๒๒๖๐๐๑ ÷ ๖๕๐
 (๒) ๓๐๑๖๗๑๕ ÷ ๓๔๔ (๗) ๗๔๓๔๔๖๓๓ ÷ ๗๒๔
 (๓) ๕๑๐๓๑๖๒ ÷ ๔๑๒ (๘) ๔๓๑๐๕๐๐๑ ÷ ๔๓๓
 (๔) ๔๒๓๓๓๓๔๕ ÷ ๕๒๗ (๙) ๗๖๐๔๔๔๐๑ ÷ ๔๕๗
 (๕) ๖๓๗๐๑๔ ÷ ๕๗๔ (๑๐) ๓๔๓๒๓๔๖๕ ÷ ๔๔๔

แบบฝึกหัดที่ ๗

- (๑) ๔๔๓๒๒๖ ÷ ๓๒๓ (๖) ๔๔๓๐๓๓๒๓ ÷ ๔๖๖
 (๒) ๖๗๐๐๑๐๐๘ ÷ ๖๖๔ (๗) ๓๒๔๓๔๗๐๕๔ ÷ ๔๕๗๖
 (๓) ๔๐๓๓๒๔ ÷ ๓๓๓ (๘) ๔๔๓๒๓๓๔๔ ÷ ๖๔๗๔
 (๔) ๖๓๐๔๓๓๔ ÷ ๒๕๐๑ (๙) ๒๔๓๒๕๖๖๘ ÷ ๓๔๓๒๕
 (๕) ๔๔๓๒๒๒๔ ÷ ๓๕๗๑ (๑๐) ๒๗๔๒๔๐ ÷ ๒๗๓๒๔

หาร ด้วย แฟกเตอร์

หรือ หาร แทน

(ควร ตีจน ด้วย กระดาษ ให้ แด เห็น และ เข้า ใจ จริง)

๓๒๐ ÷ ๒๐

แบ่ง ไม่ลงตัว ๓๒๐ ออกเป็น กอง ๆ กองละ ๒๐

$$๑๐ \overline{) ๓๒๐}$$

๓๒ กอง ๆ ละ ๑๐

แต่รวม กองละ ๑๐ เข้าเป็น กองละ ๒๐

$$๒ \overline{) ๓๒}$$

๑๖ กอง ๆ ละ ๒๐

ทำ เข้ารูปเป็น แปลง เดียว ได้ ดังนี้

$$๑๐ \overline{) ๓๒๐}$$

$$๒ \overline{) ๓๒}$$

๑๖ กอง ๆ ละ ยี่สิบ

๘,๒๕๐ ÷ ๓๐

$$๑๐ \overline{) ๘๒๕๐}$$

$$๓ \overline{) ๘๒๕} \quad \text{กอง ละ ยี่สิบ}$$

๒๗๕ กอง ละ สามสิบ

ตอบ ๒๗๕

$$๑๓,๑๑๔ \div ๒๔$$

$$\begin{array}{r} ๓ \) \ ๑๓๐๑๔ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ๘ \) \ ๕๓๓๘ \\ \hline \end{array}$$

๕๔๒ ยี่สิบสี่ เศษ ๒ สาม

ตอบ ๕๔๒ เศษ ๒

$$๙๐,๑๓๗ \div ๓๓$$

$$\begin{array}{r} ๑๑ \) \ ๙๐๑๓๗ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ๓ \) \ ๘๑๙๔ \text{ สิบเอ็ด เศษ ๓} \\ \hline \end{array}$$

๒๗๓๑ สาม สิบ สาม เศษ ๑ สิบเอ็ด

ได้ ๒๗๓๑ เศษ ๑ สิบเอ็ด กับ เศษ ๓

คือ ๒๗๓๑ เศษ ๑๔

ทำเป็นรูปจำไว้ดังนี้ (คำว่าเศษใช้เครื่องหมาย — แทน)

$$\begin{array}{r} ๑๑ \) \ ๙๐๑๓๗ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ๓ \) \ ๘๑๙๔ - ๓ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ๒๗๓๑ - ๑ \\ \hline \end{array}$$

ตอบ ๒,๗๓๑ เศษ ๑๔

แบบฝึกหัดที่ ๑

จงหาร ด้วย แฟกเตอร์ ต่อไป.

(๑) $๓๙๓๐ \div ๓๐$	(๖) $๗๒๕๗๖ \div ๓๖$
(๒) $๕๗๔๓๔ \div ๑๘$	(๗) $๓๘๓๙๓ \div ๖๓$
(๓) $๗๗๑๑๒ \div ๒๔$	(๘) $๘๑๒๑๒๕ \div ๗๒$
(๔) $๓๖๐๕๔๐ \div ๔๕$	(๙) $๓๗๑๐๑๙ \div ๔๙$
(๕) $๕๕๑๘๘ \div ๔๒$	(๑๐) $๓๑๐๓๑๗๕ \div ๘๑$

แบบฝึกหัดที่ ๒

จงหาร ด้วย แฟกเตอร์ ต่อไป

(๑) $๑๘๓๒๓๑๑๗ \div ๙๐$	(๖) $๑๗๒๘๓๕๖ \div ๑๔๔$
(๒) $๗๓๑๕๑๐๖ \div ๑๒๑$	(๗) $๓๙๑๓๗๑๓๒ \div ๑๒๐$
(๓) $๕๐๑๑๑๓๓ \div ๘๑$	(๘) $๙๑๐๗๑๙ \div ๑๓๒$
(๔) $๖๓๗๑๓๕ \div ๓๕$	(๙) $๓๖๑๗๔๓๑๒ \div ๙๙$
(๕) $๖๐๙๑๗๐ \div ๑๑๐$	(๑๐) $๘๒๓๑๕๘ \div ๙๐$

เลข ประถม ภาคสาม

๗๘๑,๓๒๕ ÷ ๗๒๐

๑๐) ๗๘๑๓๒๕

๘) ๗๘๑๓๒๕ $\overline{๗๒๐}$

๘) ๘๖๘๑ $\overline{๗๒๐}$ $\overline{๕๐๐}$ $\overline{๓๒๕}$

๑๐๘๕ $\overline{๕๐๐}$ $\overline{๓๒๕}$ $\overline{๗๒๐}$

๑๐๘๕ $\overline{๕๐๐}$ $\overline{๓๒๕}$ $\overline{๗๒๐}$ $\overline{๕๐๐}$

ตอบ ๑๐๘๕ $\overline{๕๐๐}$ $\overline{๓๒๕}$

๑๐) ๗๘๑๓๒๕

๘) ๗๘๑๓๒๕ $\overline{๕๐๐}$

๘) ๘๖๘๑ $\overline{๕๐๐}$ $\overline{๓๒๕}$ $\overline{๗๒๐}$

ตอบ ๑๐๘๕ $\overline{๕๐๐}$ $\overline{๓๒๕}$

แบบฝึกหัดที่ ๓

จงหาร ด้วย แฟกเตอร์ ต่อไป

(๑) ๕๖๓๑๕๖ ÷ ๓๖๐	(๖) ๖๓๑๒๕๗๘๘ ÷ ๘๐๐
(๒) ๓๑๖๕๗๒๕ ÷ ๕๔๐	(๗) ๗๑๐๓๑๑๕๕ ÷ ๑๐๐๐
(๓) ๒๕๐๖๓๒๕ ÷ ๕๕๐	(๘) ๕๓๑๑๖๗๒๕ ÷ ๑๒๐๐
(๔) ๗๕๑๖๑๐๓ ÷ ๖๔๐	(๙) ๘๘๗๕๖๕๒๕ ÷ ๑๓๒๐
(๕) ๘๓๑๖๑๐๕ ÷ ๕๐๐	(๑๐) ๕๑๖๓๑๕๕ ÷ ๑๔๔๐

คุณ ด้วย แพ็ก เทอร์

หรือ คุณ แทน

๘๓,๒๑๖ X ๔๕

คือ แปล หมั่น สาม พัน สอง ร้อย สิบ หก สี่สิบห้า หน

๘๓๒๑๖

๕

๔๑๖๐๘๐ = ๘๓,๒๑๖ ห้า หน

๘๔

๓๗๔๔๗๒๐ = ๘๓,๒๑๖ สี่สิบห้า หน

แบบฝึกหัดที่ ๑

จง คุณ ด้วย แพ็ก เทอร์ ทำ ไป

(๑) ๘๓๗๔๘ X ๓๖

(๖) ๗๓๘๐๖ X ๘๓๐

(๒) ๑๒๗๓๘ X ๗๗

(๗) ๑๘๑๒๐๑ X ๓๓๖

(๓) ๘๖๑๒๕ X ๘๔

(๘) ๗๘๒๔ X ๒๘๐๐

(๔) ๓๑๒๐๖๘ X ๑๒๑

(๙) ๑๓๒๕๖ X ๙๘๐๐

(๕) ๖๘๑๗๓ X ๒๔๐

(๑๐) ๗๑๐๖๔ X ๑๔๔

แบบฝึกหัดที่ ๒

จงคูณหารด้วยแฟกเตอร์ต่อไป

- (๑) $๗๑๐๖๙ \times ๘๔ \div ๑๒$ (๒) $๑๗๙๗๓ \times ๓๖ \div ๒๗ \times ๓๐$
 (๓) $๕๖๑๑๗๓ \times ๙๖ \div ๓๖$ (๔) $๘๔๖๒ \times ๙๙ \times ๑๔ \div ๗๗$
 (๕) $๘๓๒๒๔ \times ๑๑ \div ๑๓๒$ (๖) $๑๗๓๐๐ \times ๘๔ \div ๖๐ \div ๗๐$
 (๗) $๑๗๓๒๕๘ \times ๘๑ \div ๖๓$ (๘) $๖๒๐๔๘ \div ๑๑๐ \times ๑๓๒ \div ๙๖$
 (๙) $๕๗๑๒๙ \times ๓๖๐ \div ๕๔๐$ (๑๐) $๗๓๒๐๒ \times ๗๕๖ \div ๖๔๘$

กระจาย मात्रาเงินสยาม

ในการตั้งต้นสอนเลขวิธีใด ๆ ควรตามให้คิดในใจ
 อย่างง่าย ๆ พอแปลหนทางเสียก่อน วิธีกระจาย मात्रาเงิน
 นี้ก็เหมือนกัน ให้คิดในใจเสียพอให้เข้าใจทางแปลเถา ๆ
 ก่อน

แบบฝึกหัดที่ ๑

(ก่อนที่จะลงมือทำเลขเหล่านี้ย่อมแปลที่เข้าใจว่า ได้หัดคิด
 ในใจอย่างง่ายกว่านี้มาพอสมควรแล้ว)

ห. = หาบ ข. = ชั่ง ค. = ตำลึง บ. = บาท ต. = ตำลึง
 ฟ. = เฟื้อง อ. = อัฐ

(๑) ให้กระจาย ๗๘๕ บ. เป็น ต.

(๒) ,, ,, ๓๑๔๐ ต. เป็น ฟ.

- (๓) ให้กระจาย ๒๒๘๐ ฟ. เปน อ.
 (๔) „ „ ๗๘๕ บ. เปน อ.
 (๕) „ „ ๗๘๒๕ บ. เปน อ.
 (๖) „ „ ๘๔ บ. ๓ ต. เปน ต.
 (๗) „ „ ๕๒๗ ต. ๑ ฟ. เปน ฟ.
 (๘) „ „ ๖๘๓๑ ฟ. ๕ อ. เปน อ.
 (๙) „ „ ๘๗ บ. ๓ ต. เปน ฟ.
 (๑๐) „ „ ๑๘๗ บ. ๒ ต. ๑ ฟ. เปน อ.

แบบฝึกหัดที่ ๒

- (๑) ให้กระจาย ๑๘๘ บ. ๒ ต. ๑ ฟ. ๔ อ. เปน อ.
 (๒) „ „ ๖๗๓ บ. ๓ ต. ๖ อ. เปน อ.
 (๓) „ „ ๑๘๒๗ บ. ๑ ฟ. เปน อ.
 (๔) „ „ ๓๘๒ ต. ๕ อ. เปน อ.
 (๕) „ „ ๘๗๕ บ. ๒ ต. เปน ได้พร
 (๖) „ „ ๑๒๐๘ ต. ๑๑ อ. เปน อ.
 (๗) „ „ ๘๒๓ บ. ๓๗ อ. เปน อ.
 (๘) „ „ ๑๕๗๘ บ. ๓ ต. ๖ อ. เปน ได้พร
 (๙) „ „ ๒๖๗๓๐ บ. เปน ฟ.
 (๑๐) „ „ ๕๘๗๓ บ. ๒ ต. ๑ ฟ. ๗ อ. เปน อ.

แบบฝึกหัดที่ ๓

- (๑) ให้กระจาย ๘๒๘ ๙. เปน พ.
- (๒) „ „ ๗๑๓ ๙. ๑ พ. เปนพ.
- (๓) „ „ ๙๐๗๖ บ. ๔ อ. เปนสองไฟ
- (๔) „ „ ๗๕๒๖ บ. ๒ ๙. ๖ อ. เปนพ.
- (๕) „ „ ๙๓๒๕ บ. ๓ ๙. ๖ อ. เปนพ.
- (๖) „ „ ๑๗๓๑๕ ๙. เปนสองไฟ
- (๗) „ „ ๙๒๔ บ. ๓๖ อ. เปนสองไฟ
- (๘) „ „ ๙๙๙ ค. ๓ บ. เปนอ.
- (๙) „ „ ๒๖๗ ค. ๓ บ. ๘ อ. เปน พ.
- (๑๐) „ „ ๖๘ ข. ๑๒ ค. เปน บ.

แบบฝึกหัดที่ ๔

- (๑) ให้กระจาย ๘๗ ข. ๑๒ บ. ๓ ๙. เปน ๙.
- (๒) „ „ ๑๑๕ ข. ๓ บ. ๓๖ อ. เปนสองไฟ
- (๓) „ „ ๙๙ ค. ๓ ๙. เปนพ.
- (๔) „ „ ๖๒๕ ค. ๒ บ. ๑ อ. เปน อ.
- (๕) „ „ ๑๙๗ ข. ๑๕ ค. ๒ บ. ๒ ๙. ๑ พ. ๓ อ. เปน อ.
- (๖) „ „ ๓๒๕ ข. ๑๐ ค. ๓ ๙. ๑ พ. เปนสองไฟ
- (๗) „ „ ๕๐ ข. ๑๓ ข. ๓ ค. เปน บ.

- (๘) ให้กระจาย ๑๓๑ ห. ๒๓ ข. ๑๗ บ. เป็น ๓.
 (๙) ,, ๑๕๓๗ ห. ๑๕ ข. ๕๖ บ. เป็น ๓.
 (๑๐) ,, ๔๓๗๕ ข. ๑๓ ค. ๓ ๓. ๑ ฟ. ๖ อ. เป็น ๑.

แบบฝึกหัดที่ ๕

- (๑) ให้ทอน ๓๔๗ ค. ๓ บ. ๑ ฟ. เป็น ๓.
 (๒) ,, ,, ๖๒๗ ห. ๑๕ ข. ๔๐ ค. เป็น ๓.
 (๓) ,, ,, ๖๗๓๘ $\frac{๑}{๒}$ ห. เป็น ๓.
 (๔) ,, ,, ๑๖๔๓๓ $\frac{๑}{๔}$ บ. เป็น ๓.
 (๕) ,, ,, ๔๗๖ ข. ๑๕ ค. ๓ บ. ๒ ๓. ๑ ฟ. ๗ อ. เป็น ๑.
 (๖) ,, ,, ๓๒๑๗ ห. ๑๑ ข. ๔ บ. ๑๖ อ. เป็น ฟ.
 (๗) ,, ,, ๔๒๓๗ ค. ๓ ๓. ๖ อ. เป็น ๒ ไพ
 (๘) ,, ,, ๔๗ ห. ๔๗ ข. ๑๗ ค. ๓ บ. ๓ ๓. ๑ ฟ. เป็น ฟ.
 (๙) ,, ,, ๕๓ ห. ๑๓ ข. เป็น บ. (๕)
 (๑๐) ,, ,, ๒๐ ห. ๒๕ ข. เป็น บ. (๕)

(๕)

(๖)

(๖)

๘) ๖,๗๘๓,๑๒๕๒) ๘๔๗,๘๘๐ — ๕๔) ๔๒๓,๘๔๕ — ๐๔) ๑๐๕,๘๘๖ — ๑๒๐) ๒๖,๔๘๖ — ๒๕๐) ๑,๓๒๔ — ๑๖๒๖ — ๒๔

ห. ข. ก. บ. ค. ง.

คณ ๒๖ ๒๔ ๑๖ ๒ ๑ ๕

แบบฝึกหัดที่ ๖

- (๑) ให้ทอน ๗๒๓๖ ค. เป็น บ.
 (๒) ,, ,, ๘๐๓๘ ฟ. เป็น ค.
 (๓) ,, ,, ๗๐๓๘๘ ฟ. เป็น ค.
 (๔) ,, ,, ๑๐๓๑๒๕ ค. เป็น บ.
 (๕) ,, ,, ๒๓๑๘๘๗ ฟ. เป็น บ.
 (๖) ,, ,, ๘๘๘๑๒๓ ค. เป็น ข.
 (๗) ,, ,, ๓๐๗๑๖๘ อ. เป็น ฟ.
 (๘) ,, ,, ๘๘๑๒๓ อ. เป็น ค.

(๙) ให้ทอน ๓๐๕๕๓ อ. เป็น บ.

(๑๐) ,, ,, ๕๕๓๑๒๓ ฟ. เป็น บ.

แบบฝึกหัดที่ ๗

(๑) ให้ทอน ๕๕๐๕๓ อ. เป็น บ.

(๒) ,, ,, ๕๕๕๓๒๕ ฟ. เป็น บ.

(๓) ,, ,, ๕๕๗๐๓๕ บ. เป็น ค.

(๔) ,, ,, ๕๐๓๑๒๗ ค. เป็น ข.

(๕) ,, ,, ๕๐๓๐๑๒ บ. เป็น ข.

(๖) ,, ,, ๑๕๕๓๐๕๐ ฟ. เป็น ห.

(๗) ,, ,, ๕๕๑๒๓๕๗ อ. เป็น ฟ.

(๘) ,, ,, ๖๕๕๕๕ ฟ. เป็น ข.

(๙) ,, ,, ๑๖๕๓๕๕๗ อ. เป็น ห.

(๑๐) ,, ,, ๓๗๐๕๑๑๒ อ. เป็น ข.

แบบฝึกหัดที่ ๘

(๑) ให้ทอน ๗๐๑๒๓ ข. เป็น ห.

(๒) ,, ,, ๓๒๕๕๕ บ. เป็น ข.

(๓) ,, ,, ๖๕๗๓๘ ค. เป็น ห.

(๔) ,, ,, ๓๒๓๑๕๕ บ. เป็น ห.

- (๕) ให้ทอน ๓๒๕๙๖๘ ๕. เป็น ๓.
 (๖) „ „ ๑๙๖๑๓๐๙๐ ฟ. เป็น ๑.
 (๗) „ „ ๙๓๑๒๓๙๒๗ อ. เป็น ๑.
 (๘) „ „ ๖๔๘๙๙๕ ฟ. เป็น ๖.
 (๙) „ „ ๑๖๙๓๓๕๗๘ อ. เป็น ๑.
 (๑๐) „ „ ๓๗๐๑๙๑๒๒ อ. เป็น ๓.

แบบฝึกหัดที่ ๙

- (๑) ให้ทอน ๘๙๕๓๖ พ. เป็น ๖.
 (๒) „ „ ๗๖๙๑๖๓ ของไฟ เป็น ๓.
 (๓) „ „ ๗๓๔๑๑๕ ของไฟ เป็น ๓.
 (๔) „ „ ๙๒๗๐๓๘ พ. เป็น ๓.
 (๕) „ „ ๙๓๗๕๙๖ ของไฟ เป็น ๑.
 (๖) „ „ ๗๓๖๐๙๑ พ. เป็น ๑.
 (๗) „ „ ๕๗๓๙๑๖๘ อ. เป็น ๑.
 (๘) „ „ ๒๗๑๓๓๖๗๐ ของไฟ เป็น ๗.
 (๙) „ „ ๙๓๙๑๖๑๒๗ พ. เป็น ๓.
 (๑๐) „ „ ๗๙๖๕๓๑๒๘ อ. เป็น ๑.

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

- (๑) ให้ทอน ๗๘๘ บ. เป็น ต.ทางค
 (๒) ,, ,, ๘๒๕.๑๗ บ. เป็น ต.ทางค
 (๓) ,, ,, ๘๓๗๖๘๐ ต.ค. เป็น บ.
 (๔) ,, ,, ๘๓๗๘.๑๐ บ. เป็น ต.ค.
 (๕) ,, ,, ๑๐๒๓๑๖๕ ต.ค. เป็น บ.
 (๖) ,, ,, ๑๗๓๒๕๑๑๖ ต.ค. เป็น บ.
 (๗) ,, ,, ๘๗๓๒ $\frac{๓}{๒}$ บ. เป็น ต.ค.
 (๘) ,, ,, ๗ ล้าน ต.ทางค เป็น บ.
 (๙) ,, ,, ๘๓๐๖.๒๘ บ. เป็น ต.ค.
 (๑๐) ,, ,, ๓๘๒๕.๐๑ บ. เป็น ต.ค.

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

- (๑) ให้ทอน ๘๗๓๕๐ ต.ค. เป็น บ.
 (๒) ,, ,, ๗๓๑๐๒๕ ต.ค. เป็น บ.
 (๓) ,, ,, ๘๓๘ บ. ๒. ต. เป็น ต.ค.
 (๔) ,, ,, ๘๓๗๒ บ. เป็น ต.ค.
 (๕) ,, ,, ๗๓๘๑๖๓ ต. เป็น ต.ค.
 (๖) ,, ,, ๒๘ ข. ๓ ค. ๓ บ. ๑ ต. เป็น ต.ค.
 (๗) ,, ,, ๘๘๓๗๕ ต.ค. เป็น ๒ พ.

- (๘) ให้ทอน ๕๓๓๐๔ อ. เป็น ต. ท.
 (๙) ,, ,, ๗๓๓๑๔ ต. เป็น ต. ท.
 (๑๐) ,, ,, ๖๓๕๙๗๕ ต. ท. เป็น ข. บ. ๑๓๑

กระจาย มาตรา วัดยาว

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

- (๑) ๑๗๘๒ นิ้ว เป็น กี่ คืบ ?
 (๒) ๒ เส้น ๑๕ วา เป็น กี่ ศอก ?
 (๓) ๑ โยชน์ เป็น กี่ วา ?
 (๔) ๒ เส้น ๒ วา เป็น กี่ นิ้ว ?
 (๕) เด็กผู้หญิง ช้อ บ้านฟอก มา เข็ด หนังสือ ยาว ๕ เส้น ๓ วา
 อยากจะทราบว่า บ้านเข็ดนี้ จะยาว กี่ นิ้ว ?
 (๖) ๑๖๘๓ ศอก เป็น กี่ วา ?
 (๗) ๔ วา ๓ ศอก ๑๐ นิ้ว เป็น กี่ กระเบียด ?
 (๘) ๕๘ โยชน์ เป็น กี่ เส้น ?
 (๙) ๔ วา ๗ นิ้ว เป็น กี่ อกุกระเบียด ?
 (๑๐.) ผ้าผืนหนึ่ง ยาว ๒๙ นิ้ว ถ้า ตัดออก เป็น สองแถบ แล้ว
 เอา มา ต่อ กัน จะยาว กี่ อกุกระเบียด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

- (๑๑) ๔๗๘๖ อนุ กระ เบียด เป็น กี่คืบ ?
- (๑๒) ครึ่ง โยชน์ เป็น กี่วา ?
- (๑๓) ๑๘ เส้นครึ่ง เป็น กี่นิ้ว ?
- (๑๔) ให้ทำ ๖ เส้น ๓ วา ๒ ศอก คืบ ให้ เป็น กระ เบียด ?
- (๑๕) ๑ เมตร ยาวเท่ากับ ๒ ศอก ถ้าซื้อถวามา ๑๗ เมตร
จะได้ถวากี่นิ้ว ?
- (๑๖) ๒๓ เส้น ๑๘ วา ๑ ศอก เป็น กี่คืบ ?
- (๑๗) ๘๐๘๓๓๓ เส้น เป็น กี่ โยชน์ ?
- (๑๘) ๑๓ เส้น ๑๐ วา ๒ ศอก เป็น กี่นิ้ว ?
- (๑๙) ให้ ทอน ๒๐๔๔๔ คืบ เป็น โยชน์. เส้น. วา. ศอก ฯลฯ
- (๒๐) มีเรือกำปั่นสองลำ ๆ หนึ่งยาว ๑ เส้น ๑๕ วา อีก
ลำหนึ่งยาว ๒,๐๐๐ นิ้ว อยากจะทราบ ว่าลำไหนจะ
ยาว กว่ากัน

กระจาย มาตรา ทวงเข้า

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

- (๑) ๘ ถึง เป็น กี่กำมือ ?
- (๒) ๑๒ กำมือ เป็น กี่เม็ดตเข้า ?
- (๓) ๗ เกวียน เป็น กี่ตัน ?
- (๔) ๖๗๑ จังชอน เป็น กี่ถึง ?
- (๕) ให้กระจาย หิน ๓ ทนาน หิน ๑ จังชอน ตาม กำมือ เป็น
ใจมือ
- (๖) ๔๘๕๐ เม็ดตเข้า เป็น กี่กำมือ ?
- (๗) ๗๕ บัน เป็น กี่ตัน ?
- (๘) ๑๑๗ บัน เป็น กี่ถึง ?
- (๙) ให้ทอน ๖๘๑๘ เม็ดตเข้า ตาม มาตรา
- (๑๐) ๑๕ ทนาน ๑ จังชอน ๒ กำมือ ๓ ใจมือ เป็น กี่
ใจมือ ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

- (๑) ๓ เกวียน กับ ๘๐ ตัน เป็น กี่ถึง ?
- (๒) ๑๗๒ บัน เป็น กี่ตัน ?
- (๓) ๑ บัน ๓๕ ตัน ๑๗ ทนาน เป็น กี่จังชอน ?
- (๔) ให้ทำสองพันสี่ร้อย ห้าสิบ จังชอน ให้เป็น เกวียน ?

- (๕) ๘ เกวียน กับ ๕๑๒,๐๐๑,๒๕๐ เมตต์เข้า ข้าง ไหนจะ
มาก น้อย กว่า กัน เท่า ไฉน ?
- (๖) ๓๕ ตัด ๑๗ ทนาน ๑ จัง ขอน เป็น กี่ ใจ มือ ?
- (๗) จงกระจาย ๑ บั้น ๑๖ ตัด ๒๑ ทนาน ๓ กำมือ ให้
เป็น ใจ มือ
- (๘) ๕๖๗ เกวียน ๑ บั้น ๖ ตัด เป็น กี่ ทนาน ?
- (๙) พัน ร้อย สี่สิบ แปด กับ พันสาม ร้อย หกสิบ ห้า ถึง
ข้าง ไหนจะ มาก น้อย กว่า กัน กี่ ทนาน ?
- (๑๐) ให้กระจาย ห้าเกวียน ห้าบั้น สามสิบ ตัด ยี่สิบ สี่ ทนาน
ให้ เป็น กำมือ

กระจาย มาตรา เวลา ตาม สุริย คติ

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

- (๑) ๑ วิก มี กี่ นาที ?
- (๒) เมษายน, พฤษภาคม, สิงหาคม, กับ พฤศจิกายน
สี่ เดือน นี้ รวม เป็น กี่ วัน ?
- (๓) ๒ วิก ๕ วัน ๖ โมง ๕๕ นาที เป็น กี่ วัน นาที
- (๔) ให้ทำ ๖๗,๐๐๐ วินาที ให้เป็น โมง
- (๕) หกปี ตาม สุริยคติ มี กี่ ชั่วโมง ?
- (๖) ให้กระจาย ๑ ปี ชิกสุรทิน ให้เป็น นาที

- (๗) ๒ ปี สุริยคติ ๒๙ วิก ๕ วัน เป็นกี่ชั่วโมง ?
- (๘) ๔๓๙๒๐ วัน เป็นกี่ปีสุริยคติ ?
- (๙) พฤษภาคม พฤศจิกายน มิถุนายน กรกฎาคม
กุมภาพันธ์ (ตามปีอธิกสุรทิน) กับ มีนาคม รวม
ทั้งสิ้น คิดเป็นวิกได้กี่วิก ?
- (๑๐) โรงเรียนแห่งหนึ่ง เปิดสามโมงเช้า ถึงสามโมงเย็น
หยุดพักเที่ยงวันละหนึ่งชั่วโมง ในวิกต้นนาย ก.
มาเรียนสามวัน วิกที่สองมาเรียนสี่วัน วิกที่
สามมาเรียนสองวัน วิกที่สี่มาเรียนห้าวัน รวม
ทั้งสิ้นนาย ก. ได้เรียนวิชากี่ชั่วโมง ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

- (๑) ๑๗ รอบ ๕๗ ปี ๑๘ วิก เป็นกี่วัน ?
- (๒) ๔๘๐๐๑ นาที เป็นกี่วัน ?
- (๓) ให้หาจำนวนวินาทีของเดือน กันยายน สิงหาคม
กับ กรกฎาคม รวมกันทั้งสามเดือน
- (๔) ปีตามสุริยคติ ๓ ปี กับ ปีอธิกสุรทิน ๕ ปี รวมเป็น
๘ ปี จะมีกี่วิก ?
- (๕) ชายคนหนึ่งอายุ เจ็ดสิบเจ็ดปีตามสุริยคติ เมื่อถึง
วันเกิดจะทำบุญตามอายุ คิดเป็นเงินวันละเพียง

ทั้งนี้ รวมทั้งสามจะเป็นเงินกี่เพ็ง ?

(๖) ๒ วิก ๓๗ นาที ๕๒ วินาที เป็นกี่วินาที ?

(๗) ๔๖๗๘ วัน ถ้าคิดเป็นบอชกรสุรทิน จะได้สักกี่
ปี ?

(๘) ตั้งแต่เมษายน จนถึง กันยายน ในหกเดือนนี้ กับ
แถมอีกสามวิก จะเป็นกี่วัน ?

(๙) ๑ ปี สุริยคติ ๔๘ วิก ๖ วัน ๑๗ โมง เป็นกี่โมง ?

(๑๐) ข้าพเจ้า ชื่อนาฬิกา พก อย่างเที่ยง มาได้ สาม วิกแล้ว
แต่ในสาม วิกนี้ ข้าพเจ้า ได้ ไป ไหว่ ลาน ให้ เดิน เป็น
ปรกติ อยู่เสมอ อยาก จะ ทราบ ว่า นาฬิกา ได้ เดิน ไป กี่วินาที

บทกวี

แบบฝึกหัดที่ ๑

(ให้บอกให้นักเรียนเขียนแล้วคิดทำ)

บ. ค. ฟ. ช.

(๑) ๗๒๙ ๓ ๑ ๖

๘๙ ๐ ๑ ๕

๖๓ ๓ ๐ ๗

๘๗๙ ๖ ๑ ๕

	ທ.	ຫ.	ທ.	ປ.
(ໂທ)	໔໖໔	໑໕	໓	໓
	໑/໔	໐	໓	໐
	໓໔	໑໑	໐	
	໔໔	໑໕	໐	໓

	ຫ.	ປ.	ຕ.	ຟ.
(໓)	໔໓໓	໓໕	໓	໑
	໑/໔	໓	໐	໑
	໑໕໔	໓໔	໓	໑
	໑/໓	໐	໓	໐

	ປ.	ຕ.	ຟ.	ຫ.
(໔)	໔໔໑	໓	໐	໑
	໑/໑	໓	໑	໓
	໔໓໓	໓	໐	໑
	໕໔	໐	໑	໐
		໑	໐	໑

	ឡ.	ព.	ឃ.	ប.
(ខ)	ស្រែង	ង	ក	កខ
	ស្រែង	ង	ក	ង
	ស្រែង	ង	ក	ង
	ស្រែង	ង	ក	ង
	ស្រែង	ង	ក	ង

	ឃ.	ព.	ឃ.	ប.
(ប)	ស្រែង	ង	ក	ក
	ស្រែង	ង	ក	ង
	ស្រែង	ង	ក	ង
	ស្រែង	ង	ក	ង
	ស្រែង	ង	ក	ង

	ឡ.	ឃ.	ប.
(ទ)	ស្រែង	ង	ក
	ស្រែង	ង	ក
	ស្រែង	ង	ក
	ស្រែង	ង	ក

108

ප්‍රකාශන පාඨ

	ආ.	ආ.	ආ.	ආ.
(ය) වඳව	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක
වඳව	කේ	ක	ක	ක
	කේ	ක	ක	ක

	ආ.	ආ.	ආ.	ආ.
(ආ) කේ	ක	ක	ක	ක
වඳව	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක

	ආ.	ආ.	ආ.	ආ.
(ආ) කේ	ක	ක	ක	ක
වඳව	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක
කේ	ක	ක	ක	ක

කේ කේ කේ

แบบฝึกหัดที่ ๒

แบบฝึกหัดที่ ๒

ตัวอย่าง ให้บวก ๗,๓๐๘ บัญชี ๘,๗๐๕ ถึง ๑๓,๓๐๘
ไฟ กับ ๓,๗๐๘ บาท เข้าด้วยกัน

	๗.	๓.	๐.	๘.	๐.	๘.
๗,๓๐๘ บ. =	๘	๔	๐	๓	๑	๒
๘,๗๐๕ บ. =	๓๐	๑๐	๑	๑	๐	๐
๑๓,๓๐๘ พ. =	๑๐	๑๓	๑	๑	๑	๒
๓,๗๐๘ บ. =	๔๗	๑๓	๐	๓	๐	๐
ตอบ	๑๐๓	๑	๐	๑	๐	๔

(๑) ให้บวก :- ๖๕,๐๑๘ บัญชี หักเพิก ๗,๐๑๑ ถึง
ด้ามร้อยเก้าสิบแปด ๒ ไฟ เข้าด้วยกัน

(๒) ให้บวก :- ๓,๒๘๗ บาท ๗,๐๐๐ ถึง หักหกร้อย
๒ ไฟ กับ ๑,๗๓๓ บาท ไฟ เข้าด้วยกัน

(๓) ให้บวก :- ๓๔๗ ถึง ๓,๔๗๐ บัญชี ๗,๐๑๑
บัญชี ๑๘,๒๓๓ ถึง กับ ๕,๕๗๕ บาท, ๓ ถึง ๑ เพิก เข้า
ด้วยกัน

(๔) ให้บวก :- บัญชี ๗,๐๑๑ ถึง ๗,๐๑๑
๑๑,๐๑๑ บัญชี เข้าด้วยกัน

(๕) ให้บวก :- เจ็ดหมื่นบาท ๑๓,๙๒๙ ตำดั่ง ๖๐,๙๗๕
ตำดั่ง กับ ๔๒๓ ซึ่ง ๑๕ ตำดั่ง ๓ บาท เข้าด้วยกัน

(๖) ให้บวก :- ล้านเพ็ญ ครึ่งล้าน ชั้ว ๒ ล้านตำดั่ง
เข้าด้วยกัน แล้วคบบเป็นตำดั่ง

(๗) ให้บวก :- ๓,๒๓๕ ชั้ว ๓๙,๒๒๕ บาท ๙๕๓
ตำดั่ง ๓ บาท ๕๗ ชั้ว กับ ๘๓,๒๑๓ ตำดั่งไฟ เข้าด้วยกัน

(๘) ให้บวก :- ๗๕,๓๑๙ บาท ๓๒,๑๘๕ ตำดั่ง ๕๒๗
หาว ๒๓ ซึ่ง ๑๙ ตำดั่ง ๘,๓๙๑ ซึ่ง ๑๕ ตำดั่ง กับ ๓๙ หาว
๒๗ ตำดั่ง เข้าด้วยกัน

(๙) ให้บวก :- ๗๓๕ หาว ๒๓ ซึ่ง ๑๕ ตำดั่ง ๓ บาท
๙,๗๒๙ ซึ่ง ๕๖ บาท ๙๙๑ หาว ๓๒ ซึ่ง ๑๓ ตำดั่ง ๒ บาท
กับ ห้าแสนตำดั่ง เข้าด้วยกัน

(๑๐) ให้บวก :- ๗๙,๓๒๕ ตำดั่งคี่ ๕๖,๒๑๓ ชั้ว ๑๙
ซึ่ง ๑ เพ็ญ ๑,๙๙๑ ตำดั่ง ๑,๙๙๑ ตำดั่งไฟ เข้าด้วยกัน

แบบฝึกหัดที่ ๓

(๑) ให้บวก :- ๗๙ บาท ๓ ตำดั่ง ๑ เพ็ญ ๕ ชั้ว
๑๙๙ บาท ๒ ตำดั่ง ๖ ชั้ว ๗,๙๒๓ บาท ๑ เพ็ญ ๖ ชั้ว

๔,๓๒๕ บาท ๓๖ อัฐ ๘๘๘ บาท ๓ สตึง ๗ อัฐ เข้า
ด้วย กัน

(๒) ให้บวก :- ๕,๐๘๗ บาท ๓ สตึง ๑๒ อัฐ ๒,๓๘๔
บาท ๒ สตึง เพียง ๘,๗๐๕ บาท ๕๕ อัฐ ๒๒๔ เพียง ๕,๐๘๘
บาท ๓ สตึง ๑๓ อัฐ เข้าด้วย กัน

(๓) ให้บวก :- ๗,๘๘๘ บาท ๒ อัฐ ๗,๓๘๖ ของไฟ
๒,๓๘๘ บาท ๒ สตึง ๑๕ ซึ่ง ๑๐ ทำตั้ง ๓ บาท ๑๒ อัฐ
๘๘๓ ซึ่ง ๓๗ บาท ๒๘ อัฐ เข้าด้วย กัน

(๔) ให้บวก :- ๘๘๑ ซึ่ง ๑๗ ทำตั้ง ๓ บาท ๓ สตึง
๕,๒๓๘ บาท ๒ สตึง ๑ เพียง ๗ อัฐ ๗,๘๒๕ บาท ๓,๒๓๖
บาท ๒๘ อัฐ ๒๕๘ ซึ่ง ๑๕ ทำตั้ง ๑ เพียง เข้าด้วย กัน

(๕) ให้บวก :- ๓,๕๑๗ ซึ่ง ๑๒ ทำตั้ง ๒ บาท ๓ สตึง
๑,๘๐๐ สตึง ๓๒๗ ทำตั้ง ๓ บาท ๕๘๗ ซึ่ง ๑๑ ทำตั้ง ๓ บาท
๑ สตึง ๑๖ ซึ่ง ๒๕ บาท ๑ สตึง เข้าด้วย กัน

(๖) ให้บวก :- ๗๒๑,๘๒๕ บาท แปด หมื่น สิบ เพียง
๕,๖๗๑ บาท ๒ สตึง ๑ เพียง ๖ อัฐ ๓,๘๒๗ บาท ๕๗ อัฐ
๘,๒๗๓ บาท ๒ สตึง ๑ เพียง ๖ อัฐ เข้าด้วย กัน

(๗) ให้บวก :- ๓,๘๒๗ บาท ๔๖ อัฐ ๗๓๒,๓๑๐ สตึง
๗,๒๕๑ ซึ่ง ๑๑ ทำตั้ง ๒ บาท ๒ สตึง ๘๓๗ ทำตั้ง ๓ บาท
๕๓ อัฐ ๕๓๖ ซึ่ง ๓๘ บาท ๑ เพียง เข้าด้วย กัน

(๘) ให้บวก :- ๑๗ คำถึง ๓๕,๒๙๓ ซึ่ง ๑ บาท
เพียง ๕ อัฐ ๗,๓๒๑ จนถึง ๔๙๗ ซึ่ง ๗๐ บาท ๕ เพียง
๒๒๙ คำถึง ๒ บาท ๒ จนถึง ๕๓๘ บาท ๕๒ อัฐ เข้าด้วยกัน

(๙) ให้บวก :- ๓๖๙ บาท ๒๓ ซึ่ง ๕๘ บาท ๗,๒๓๑
บาท ๓๖ ซึ่ง ๕๖ บาท ๗,๙๑๑ บาท ๕๓๗ บาท ๑๒ คำถึง
๓ บาท เข้าด้วยกัน

(๑๐) ให้บวก :- ๗,๓๒๓ บาท ๒๑ ซึ่ง ๑๗ คำถึง ๓๕
อัฐ ๖๕๙ ซึ่ง ๖๕ บาท ๖๓ อัฐ ๖,๘๔๓ บาท ๕๓ อัฐ
๓๗,๒๕๕ อัฐ เข้าด้วยกัน

มาตราเงินอิงกฤษ

เห็นว่า เงิน อิงกฤษ มีที่ ใช้ ในประเทศเรา และไม่เป็นมาตรา
ตาม ทศนิยม ควร แปล แบบ ผัก หัก ดำ หัวย ทำ เดช มาตรา ได้ ดี
จึง นำ มา ให้ นัก เขียน ผัก หัก ให้ ทราบ ไว้ ใน คอช ไป นี้ ด้วย บ้าง

แบบฝึกหัดที่ ๓

ข = ปอนต์ ส = ซิตติง ด = เปนนี่

ข ส ด ข ส ด

(๑) ๑๑ ๑๑ (๒) ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

ข ส ด ข ส ด

(๓) ๑๑ ๑๑ ๑๑ (๔) ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑ ๑๑

บวก मात्रา วัดยาว

แบบฝึกหัดที่ ๔

ย. = โยธน์ ต. = เต็น ว. = วา ศ. = ศอก

ค. = คืบ น. = นิ้ว กระ. = กระเบียด

(๑) ๗ ต. ๑๕ ว. ๓ ศ. + ๑๕๓ ต. ๗ ว. ๒ ศ.

(๒) ๑๘ ต. ๘ ว. ๑ ศ. ๗ น. ๓ กระ + ๕๑ ต. ๕ ว.

๓ ศ. ๒ กระ

(๓) ๓ ย. ๕ ต. ๘ ว. ๑ ค. + ๓๐ ต. ๑๓ ว. ๑๐ น.

๑ ธนุกระเบียด

(๔) ๓๖๐ ต. ๑๑ ว. ๓ ศ. + ๘๔ ต. ๔ ว. ๒ ศ. ๑๑ น.

(๕) มี กตายนี่ ข้าพเจ้าซื้อที่ ตำบลหนึ่ง ยาว เจ็ด เต็น สิบ เจ็ด วา สาม ศอก คืบ มี นซอ คอ ออกไปได้อีก ยาว ห้า เต็น สิบ เก้า วา สอง ศอก กับ สาม กระเบียด จดถนน รวมเป็นเนื้อที่ ยาวเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๕

(๑) ๑๓ ต. ๘ ว. ๑ ศ. ๑ ค. ๓ กระเบียด + ๘๖ ต.

๑๘ ว. ๓ ศ. ๑ ค.

(๒) ๕ ย. ๓๗ ต. ๑๒ ว. ๓ ศ. ๑ ค. + ๓๖๘ ต.

๗ ว. ๒ ศ. ๑ ค. ๒ กระเบียด

(๓) $256 \text{ ต. } 14 \text{ ว. } 3 \text{ ศ. } 1 \text{ ธนุ กระเบียด} + 174 \text{ ต.}$

$14 \text{ ว. } 1 \text{ ศ. } 1 \text{ ธนุ กระเบียด}$

(๔) ให้ เขา เจ็ดสิบเก้าเส้น หกวา สาม ศอก คืบ ประสมกับ ร้อยแปดสิบสองเส้น สามวา เก้า คืบ

(๕) รถไฟสามสาย ๆ ใหญ่ ยาว ๓ โยชน์ 394 เส้น 14 วา ๓ ศอก สาย แขนง ที่ หนึ่ง ยาว ๑ โยชน์ 201 เส้น 7 วา ๒ ศอก 10 นิ้ว ๓ กระเบียด สาย แขนง ที่ สอง ยาว 397 เส้น 4 วา ๑ ศอก ๑ คืบ 4 นิ้ว กับ มีเศษ อีก ๓ กระเบียด รวม ทั้ง สาม สาย นี้ จะ เป็น หนทาง โทศเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๒

(๑) $114 \text{ ต. } 14 \text{ ว. } 2 \text{ ศ. } 1 \text{ ค. } 4 \text{ น. } 3 \text{ กระเบียด } 1 \text{ ธนุ กระเบียด} + 300 \text{ ต. } 4 \text{ ว. } 3 \text{ ศ. } 1 \text{ ค. } 7 \text{ น. } 1 \text{ กระเบียด } 1 \text{ ธนุ กระเบียด}$

(๒) $54 \text{ ต. } 13 \text{ ว. } 3 \text{ ศ. } + 345 \text{ ค.}$

(๓) $70 \text{ ย. } 100 \text{ ต. } 10 \text{ ว. } 1 \text{ ศ. } 1 \text{ ค. } 10 \text{ น. } + 4503 \text{ วา.}$

(๔) ให้เขาตั้งร้อยห้าสิบห้า โยชน์สองร้อยเก้าสิบหกวา สอง ศอก บวกกับ ร้อยสาม โยชน์สิบเจ็ดวา สอง ศอก สาม กระเบียด

(๕) วันหนึ่ง เด็กสองคนออกจาก โรงเรียน ต่างคนต่างจะ

ไปเที่ยวเล่น คนหนึ่งพอเดินไปได้ ตามสืบเจ็ดเส้น ห้าวา ตาม
 ค็อก ก็ขึ้นรถไปอีก ร้อย ยี่สิบเส้น สิบแปดวา ตาม ค็อก คืบ
 แต่เด็กอีกคนหนึ่งลงเรือไฟปากน้ำ ซึ่งคิดเป็นหนทางไกล
 ประมาณสอง โยชน์ ร้อย ตามเส้นสิบเจ็ดวา รวมหนทางที่เด็ก
 ทั้งสองคนได้ไปในวันนี้จะไกลเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๗

- (๑) ๔๐ ย. ๗๔ ศ. ๑๘ ว. ๑ ศ. ๑ ก. ๗ น. ๓ กระ
 เบียด + ๕๔ ย. ๖๗ ศ. ๕ ว. ๓ ศ. ๑ ก. ๒ กระ เบียด
 (๒) ๖๗๘ ย. ๓๐๗ ศ. ๙ ว. ๓ ศ. ๑ ก. ๑๑ น. ๑ ธนุ
 กระ เบียด + ๙๐๔ ย. ๑๙๓ ศ. ๖ ว. ๑ ศ. ๑ ก. ๙ น. ๒
 กระ เบียด ๑ ธนุ กระ เบียด
 (๓) ๙๑ ย. ๔๗ ศ. ๒๔ ว. ๒ ศ. + ๔๗๘๔ กระ เบียด
 (๔) ให้ทำเลขต่อไปนี้ให้เป็นจำนวนเดียวกัน แล้วให้
 ทำเป็นมาตราด้วย

๕๓ โยชน์	๓๕๖ เส้น
๖๗๘ เส้น	๑๗ วา
๙๙ วา	๒ ค็อก
๕๑ ค็อก	๑ คืบ
๑๐๐ คืบ	๙ นิ้ว

(๕) นายห้างผู้หนึ่งซื้อสัตว์ของตกเป็นรูปต่าง ๆ มาสามสาย ๆ ที่ตกเป็นรูปใช้ยาว ๕ วา ๓ ศอก ๑ คืบ ๑๑ นิ้ว ๓ กระเบียด ๑ ธนกระเบียด สายที่ตกเป็นสัตว์เหี้ยวหลังยาว ๒ วา ๑ ศอก ๘ นิ้ว ๑ กระเบียด ๑ ธนกระเบียด สายที่ตกเป็นผักเคียว ๒ ศอก ๑๐ นิ้ว รวมสัตว์ทั้ง ๓ สายจะยาวเท่าใด ?

บวกมาตราเวลาตามเดือนอาทิตย์

แบบฝึกหัดที่ ๘

(๑) ๒๕๖ วัน ๘ โมง ๓๐ นาที + ๓๓๑ วัน ๑๙ โมง ๔๒ นาที

(๒) ๑๖ ปี ๒๑๙ วัน ๒ โมง ๓๘ นาที + ๘๗ ปี ๑๗๘ วัน ๑๖ โมง ๔๒ นาที

(๓) ๑๗ รอบ ๘๙ ปี + ๖๑๒ รอบ ๕๗ ปี

(๔) ๓๒ ปี ๓๑๗ วัน ๑๙ โมง + ๔๑๖ ปี ๒๓๔ วัน ๑๖ โมง

(๕) ช่างไม้พวกหนึ่งรับเหมาปลูกเรือนไว้สี่หลัง หลังที่หนึ่งกำหนดจะแล้วในหัวเดือนสองจัน หลังที่สองจะแล้วในเจ็ดเดือนครึ่ง หลังที่สามจะแล้วในสิบวันเดือนกุมภาพันธ์ หลังที่สี่จะแล้วในสี่เดือนสามวัน กับห้าวัน ดังนั้นถ้าจะลงมือทำตั้งแต่หลังที่หนึ่ง จนถึง หลังที่สี่สุดเป็นลำดับกัน

ไป โดยไม่พัก จะแล้วเสร็จ ใน เวลา เท่า ไ้ ? (คิด เดือน ละ ๓๐ วัน ถ้วน)

แบบฝึกหัดที่ ๙

(๑) ๖๑ ปี ๒๐๘ วัน ๑๕ โมง + ๑๓๘ ปี ๑๗๘ วัน ๑๘ โมง

(๒) ๑๑ เดือน (๓๐ วัน ถ้วน) ๒๘ วัน ๑๗ โมง ๓๒ นาที ๔๒ วินาที + ๘ เดือน (๓๐ วัน ถ้วน) ๑๘ วัน ๗ โมง ๔๓ นาที ๓๐ วินาที

(๓) ๗๘๑ รอบ ๖๒ ปี ๘ เดือน ๘๖๘ รอบ ๗๗ ปี ๑๑ เดือน

(๔) ๑๔๖ ปี (คิด ๕๒ วัน ถ้วน) ๔๖ วัน ๕ ชั่วโมง ๒๑ โมง ๕๓ นาที + ๖๐๒ ปี ๓๘ วัน ๑๘ โมง ๔๔ นาที

(๕) ระยะทาง ตั้งแต่ กรุง เทพ ฯ ไป ถึง ก. ไป รี่ สิบ สาม ชั่วโมง ถึง กี่ แก่ ถึง ก. ไป รี่ กรุง ตอน ตอน สี่ วัน สาม วัน สิบ แปด ชั่วโมง ถึง ชาย ภู หนึ่ง ออกจาก กรุง เทพ ฯ จะไป เมือง ตอน ตอน ถ้าไป คิด พยัคฆ์ ชั่ว สยาม ต้อง จอด เรือ แอบ เกาะ รอ เสีย ห้า วัน หก ชั่วโมง ถึง นั้น แล้ว ก็ วิ่ง จึง จะ ถึง กรุง ตอน ตอน ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

(๑) ๕๑๖ ปี ๓๑๗ วัน ๑๘ โมง ๒๓ นาที

วินาที + ๔๕๘ ปี ๓๔๗ วัน ๒๑ โมง ๔๕ นาที ๓๓ วินาที

(๒) ๘๘๑ ปี ๔๓ วัน ๑๗ โมง ๕๑ นาที ๔๓ วินาที
+ ๖๗๘ ปี ๓๖ วัน ๑๕ โมง ๓๖ นาที ๔๙ วินาที
(คิด ๕๒ วัน เปนปี)

(๓) ๑๑ รอย ๕๑๗ ปี ๓๐๖ วัน ๑๗ โมง ๒๐ วินาที + ๑๙
รอย ๖๑๘ ปี ๒๕๙ วัน ๒๓ โมง ๕๐ นาที ๓๓ วินาที + ๘๘๙ ปี
๙๙ วัน ๑๔ โมง ๔๒ นาที ๕๔ วินาที

(๔) ถ้า ร้อย สามสิบเก้า ปี สองร้อย ยี่สิบแปด วัน สิบเก้า โมง
บวก กับ เจ็ดร้อยเจ็ดปี ร้อยแปดสิบแปด วัน สิบห้า โมง เป็น เท่า
ใด ?

(๕) เมื่อ สิ้น ศก สง ทราบว่าใน ปลาย เดือน เมษายน คก
รวม ทั้ง สิ้น ห้า วัน เจ็ด ชั่วโมง ใน เดือน พฤศจิกายน คก แปลตวัน
ห้า ชั่วโมง หก สิบ นาที เดือน มิถุนายน คก สอง วัน กับ สาม วัน สิบ
สิบ นาที เดือน กรกฎาคม คก สิบ ห้า วัน แปลชั่วโมง สิบแปด วินาที
เดือน สิงหาคม คก สิบ สาม วัน หก ชั่วโมง ยี่สิบแปด นาที สาม
สิบ หก วินาที เดือน กันยายน คก หก วัน ห้า วัน เดือน ตุลาคม คก
เก้า วัน สิบแปด ชั่วโมง ยี่สิบแปด นาที เดือน พฤศจิกายน คก หก วัน
สาม สิบ นาที รวม เป็น เวลา เท่า ใด ที่ สิ้น ได้ คก ใน ปี นั้น ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

(๑) ๕๑๗ รอบ ๕๖๑ ปี ๑๙ โมง ๔๔ นาที ๕๖ วินาที +
๘๘๘ รอบ ๘๘๘ ปี ๒๐ โมง ๕๓ นาที ๓๙ วินาที

(๒) ๖๗๘ ปี ๒๔๘ วัน ๑๓ โมง + ๗๑๙ ปี ๑๖๗ วัน
๑๖ โมง ๔๐ นาที + ๘๑๗ ปี ๒๑๖ วัน ๑๓ โมง ๓๗ นาที

(๓) ๘๘๘ ปี ๔๓ วัน ๕ วัน + ๘๘๘ ปี ๓๘ วัน ๖ วัน
๑๗ โมง + ๖๗๗ ปี ๒๙ วัน ๒ วัน ๒๑ โมง (คิด ๕๒ วัน เป็น
ปี)

(๔) ให้หาหลักของเลขบวกต่อไปนี้ หกร้อย เจ็ดสิบเอ็ด
ปี สองร้อยหกสิบห้าวัน สิบชั่วโมง, แปดรอบ เก้าร้อย
เก้าสิบปี ร้อยเจ็ดสิบสามวัน สิบสี่ชั่วโมง ยี่สิบเก้านาที,
หกร้อยเจ็ดปี ร้อยห้าสิบวัน สิบแปดชั่วโมง สิบสามนาที

(๕) ข้าหลวงผู้หนึ่งออกไปตรวจราชการตามหัวเมืองสี่ครั้ง
ครั้งที่หนึ่งไปห้าเดือนสิบห้าวัน ครั้งที่สองไปสามเดือนครั้ง
ครั้งที่สามไปสี่เดือนสิบแปดวัน ครั้งที่สี่ไปสามวัน อยากร
จะทราบว่ารอนทั้งสี่ท่านข้าหลวงไปนานเท่าใด ? (คิดเดือน
ละสามสิบวันถ้วน ให้ตอบเป็นปี)

บวก มาตรา ทรง เข้า

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

(๑) ๓๔ สัปดาห์ ๔๐ ทาน ๑ จัง ชอน ๓ กำมือ + ๒๕ สัปดาห์ ๑๘ ทาน ๒ กำมือ

(๒) ๔๐ ถึง ๑๙๔ ทาน ๑ จัง ชอน ๓ ใจมือ + ๔๗ ถึง ๑๖ ทาน ๒ กำมือ ๒ ใจมือ

(๓) ๑ บัณ ๑๘ สัปดาห์ ๒๒ ทาน ๑ ใจมือ ๘๐ เมตต์เข้า + ๑ บัณ ๓๒ สัปดาห์ ๑๖ ทาน ๓ ใจมือ ๔๓ เมตต์เข้า

(๔) ให้เขาเจ็ด เกวียน หนึ่ง บัณ ตามสิบ สัปดาห์ ประ สัม กับ สัปดาห์ หนึ่ง เกวียน หนึ่ง บัณ สิบ สัปดาห์

(๕) ศก ๑๒๐ ชาวนาผู้หนึ่ง ทำนาไว้ ๖๖ แปลงสิบ เกวียน หนึ่ง บัณ สิบเจ็ด ถึง ศก ๑๒๑ ได้เจ็ด เกวียน หนึ่ง บัณ ตาม สิบเจ็ด สัปดาห์ ศก ๑๒๒ ได้ สิบ แปลง เกวียน หนึ่ง สิบ แปลง สิบสอง ถึง ใน ตาม ศก ชาวนาผู้หนึ่ง ได้เขา เกวียน ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

(๑) ๑๘ เกวียน ๑ บัณ ๑๙ สัปดาห์ ๔๐ เมตต์เข้า + ๒๐ เกวียน ๓๐ สัปดาห์ ๔๒ เมตต์เข้า

(๒) ๑๒๕ เกวียน ๘๐ ถึง ๑๖ ทาน ๑ จัง ชอน + ๔๔๔ เกวียน ๔๒ ถึง ๑๙๔ ทาน ๑ จัง ชอน

(๓) ๓๖ ตั๊ด ๒๔ ทนาน ๑ จัง ขอน ๓ กำมือ + ๑ บั้น ๒๔
 ตั๊ด ๑๘ ทนาน ๒ กำมือ

(๔) ๒,๒๐๘ เกวียน ๑๘ ถึง ๓ กำมือ ๓ ใจมือ ๕๐ เมตค
 เข้า + ๑๑๑ เกวียน ๙๖ ถึง ๑ จัง ขอน ๑ กำมือ ๒ ใจมือ ๖๑
 เมตค เข้า

(๕) พ่อค้าผู้หนึ่ง ชื้องา ที่นครราช ตีมา ร้อยห้า เกวียน
 หนึ่ง บั้น ชื้อ เข้า เป็ดชก สิบเจ็ด เกวียน สามสิบเจ็ด ตั๊ด และ ชื้อ
 ถั่วดำ หก สิบเจ็ด เกวียน ยี่สิบสอง ตั๊ด จะจ้างเขา ขนส่ง กน ซึ่ง
 จะ ต้อง เสีย ค่า แรง ความ ขั้วรา ตวง ถ้า คิด คดะ กัน ทั้ง ตาม อย่าง
 จะบอกแก่ ผู้รับส่งว่า เป็น สิบ ค่าเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(๑) ๔๒ เกวียน ๑ บั้น ๓๗ ตั๊ด ๑๕ ถึง ๑ จัง ขอน ๓ กำมือ
 + ๑๗ เกวียน ๑ บั้น ๑๖ ตั๊ด ๑ จัง ขอน ๒ กำมือ

(๒) ๑,๒๐๓ เกวียน ๘๕ ถึง ๓ กำมือ ๓ ใจมือ ๘๑ เมตค
 เข้า + ๘๙๑ เกวียน ๖๕ ถึง ๑๘ ทนาน ๑ จัง ขอน ๕๖ เมตค เข้า

(๓) ๒๗๘ เกวียน ๑ บั้น ๒๗ ตั๊ด ๑๖ ทนาน + ๔๕๑ เกวียน
 ๓๗ ตั๊ด ๒๒ ทนาน ๑ จัง ขอน + ๔๐๓ เกวียน ๑ บั้น ๒๘ ตั๊ด
 ๑๗ ทนาน ๑ จัง ขอน

(๔) ๔๗ เกวียน ๑ จัง ขอน ๓ กำมือ ๓ ใจมือ ๘๘ เมตค

เข้า + ๖๗๖ เกวียน ๑ จัง ขอน ๒ กำมือ ๖๘ เม็ดเข้า + ๑๑๒
 เกวียน ๑ กำมือ ๑ ใจมือ ๔๘ เม็ดเข้า

(๕) ตามปกติ โรงสีไฟ โรงหนึ่ง สีเข้าได้วัน ละ สิบ เข็ก
 เกวียน ยี่สิบสอง ตัก สิบแปด ทนาน ถ้าวันไหน สีกลางคืน ด้วย
 สีได้วัน ละ สิบห้า เกวียนหนึ่ง นั้น ยี่สิบ เข็ก ตัก สิบหก ทนาน ถ้า
 หยุดสี เสี่ยงสองวัน ๆ ที่หนึ่ง สีเขาเป็น สี แต่กลางวัน แต่วัน
 ที่สอง สีกลางคืน ด้วย ดังนี้แล้ว โรงสี ไม่ได้ทำการ สีเข้าให้
 หมกเปลืองไปเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

(๑) ๕๖๗ เกวียน + ๕๑๖ ถึง + ๓๗ ตัก

(๒) ๘๙๑ เกวียน ๑ นั้น + ๒๗๑ เกวียน ๑๔ ตัก + ๖๗๘
 เกวียน ๘๙ ถึง

(๓) ๔,๑๙๕ เกวียน ๓๗ ตัก ๑๙ ทนาน ๑ จังขอนแก่น ๑ กำมือ
 + ๑ นั้น ๒๘ ตัก ๒๑ ทนาน ๓ กำมือ ๒ ใจมือ + ๖๐๗ เกวียน
 ๒๒ ตัก ๒ ใจมือ

(๔) ๕,๑๙๘ เกวียน + ๒๓๘ เกวียน ๑๙ ทนาน ๑ จังขอนแก่น
 + ๖๙๙ เกวียน ๒๔ ทนาน ๑ จังขอนแก่น

(๕) แม่ค้าคนหนึ่ง ขนเห็บไป เทยวแดงเข้า วันแรกได้
 เห็บร้อย ทาน จันที่ส่งได้เห็บถึงสิบเห็บ ทานหนึ่ง จังขอนแก่น วัน

ที่สาม ได้ หก ดัฒสิบเก้า ทนาน หนึ่ง จัง อชน สาม กำมือ วันที่สุด
ที่จะ กลับ บ้าน ชี้เข้า ชัก กับ สาม เกวียน หนึ่ง มั่น สาม ดับ หก ดัฒ
รวม ทั้ง ต้น จะ ได้ เข้า มา เท่า ไ้ ?

ลบ มาตรา

มาตราเงิน สยาม

แบบฝึกหัดที่ ๑

(๑) บ. ต. ฟ. บ.

๙๓ ๓ ๑ ๔

๗๘ ๒ ๐ ๖

(๒) บ. ต. ฟ. บ.

๑๑๙ ๑ ๑ ๕

๙๙ ๓ ๑ ๔

(๓) บ. ต. ฟ. บ.

๗๓๑ ๑ ๐ ๗

๑๕๘ ๑ ๑ ๕

(၄) ပ.	ဂ.	ဖ.	ဇ.
၁,၂,၃,၄	၀	၁	၀
၅,၆,၇,၈	၁	၀	၁

(၅) ပ.	ဂ.	ဖ.	ဇ.
၁,၂,၃,၄	၁	၁	၁
၅,၆,၇,၈	၁	၀	၁

(၆) ပ.	ဂ.	ဖ.
၁,၂,၃	၁၁	၁
၄,၅	၁၀	၁

(၇) ပ.	ဂ.	ဖ.
၁,၂,၃,၄	၁	၁
၅,၆,၇	၁၁	၁

(၈) ပ.	ဂ.	ဖ.	ဇ.
၁,၂,၃	၁	၁	၁
၄,၅	၁	၀	၁

(၉) ပ.	ဂ.	ဖ.	ဇ.
၁,၂,၃,၄	၁၁	၁	၁
၅,၆,၇	၁၀	၁	၁

แบบ มาตรา เงิน สยาม

๔๗
๕๖๖

(๑๐) ร. บ. อ.

๑,๗๒๕ ๖๗ ๓๙

๙๘๗ ๗๑ ๒๘

แบบ ผูก หัก ที่ ๒

๖๖๖ ๖๖๖

(๑)

ร. ค. บ. ต. ฟ. อ.

๓,๑๒๕ ๑๓ ๒ ๒ ๑ ๖

๑,๗๒๖ ๑๔ ๓ ๑ ๐ ๗

(๒)

ห. ร. ค. บ.

๑๖,๓๕๗ ๒๖ ๑๓ ๒

๙,๗๕๘ ๒๕ ๙ ๓

(๓)

ห. ร. บ. อ.

๕,๗๒๖ ๒๓ ๕๙ ๒๖

๘๗๘ ๑๙ ๔๙ ๕๓

เลขประสมภาคสาม

(๔)

	ท.	ก.	ข.	ด.	ฟ.
	๗,๖๑๓	๑๓	๓	๑	๑
ลบ เต็ม	๕,๔๒๘	๑๕	๒	๒	๐

(๕)

	ท.	ก.	ข.	ด.
	๓,๒๕๖	๒๘	๗/๓	๑
ลบ เต็ม	๔๕๔	๔	๑๔	๖๓

(๖)

	ท.	ก.	ข.	ด.	ฟ.	ธ.
	๖,๓๑๐๑	๑๐	๑	๐	๐	๐
ลบ เต็ม	๓,๔๗๒๕	๑๑	๐	๐	๐	๗

(๗)

	ท.	ก.	ข.	ด.
	๘,๓๑๐๒	๐	๑	๐
หัก ออก เต็ม	๘,๖๗๒	๑๐	๓	๑

แบบ มาตรา เงิน สยาม

๔๔

(๘)

	ท.	ก.	ข.	ด.	ฟ.	บ.
	๖๓๑๑๒	๑๒	๓	๓	๑	๖
ลบ เดีย	๗๒๕๔	๑๖	๒	๓	๑	๗

(๙)

	ท.	ก.	ข.	ด.	ฟ.	บ.
	๖๓๒๑	๒๔	๗	๑	๖	
ลบ เดีย	๓๗๒๔	๔	๑๗	๒	๕๑	

(๑๐)

	ท.	ก.	ข.	ด.	ฟ.	บ.
	๔๑๕๔	๖	๑๑	๑	๐	๑
ลบ เดีย	๖๗๔๕	๒๔	๑๐	๓	๑	๗

แบบ ผูก หัก ที่ ๓

- (๑) จาก ๑๔๖. ๕๓ บ. หัก ออก เดีย ๖,๓๒๕ ท. ๓ ข, ๓ ๔. ๒ ฟ. ๑ บ. (ให้ตอบเป็น ท. ข. ๔. ฟ. บ.)
- (๒) ๕,๓๗๔๔. ๓ ข. ๒ ๔. ๑ ฟ. ลบ เดีย ๔๓๗,๒๕๓ บ.
- (๓) ๗๔๓,๑๑๓ ๔. หัก ออก เดีย ๔๓๗ ข. ๑๑ ท. ๓ ๔. ๑ ฟ.

(๔) ๗๒๘๘ ห. ๒๗๗ ข. ๑๕ ค. ๓ ง. ชักออกเสีย
๗๗๑,๕๐๖ ฟ.

(๕) ๗๒๓,๗๑๖ อ. เขาชักออกเสีย ล้าน ๕. แล้วตอบ เปน ข.
ค. บ. ง. ฟ. อ.

(๖) หัก ๗๕,๓๑๘ บ. ๓ ง. ๑ ฟ. ๗ อ. ชักออกจาก
๕๒๘๘ ห. ๑๕ ข. ๑๑ ค.

(๗) ๗๗,๖๓๒,๒๕๖ ถบเสีย ๗๓๘๘ ข. ๕๖ บ. ๔๑ อ.

(๘) มีเงินอยู่ ครึ่ง ล้าน ๕๕๕ ให้ชักออกเสีย เสีย ล้าน ๖๖
แล้วตอบ เปน เพื่อง

(๙) ๗๖,๓๒๓ ข. ๓๓ บ. ๒ ง. ๕ อ. หัก ชักออกเสีย
๑๕๗ ห. ๒๘ ค. ๓ ง.

(๑๐) ๓๗๓ ห. ๒๗๗ ข. ๑๓ ค. ๒ ง. ๑ อ. เขาชักออกเสีย
๗๗๗ ห. ๑๗๗ ข. ๒๗๗ บ. ๓๗๗ อ.

ลบ มาตราเงิน อังกฤษ

แบบ ผูก หัก ที่ ๔

£ s d			£ s d		
(๑) ๓๑	๐	๐	(๒) ๘๐๑	๑๐	๐
	๗	๖		๗	๖

ឆ ៗ ៣
 (៣) ៦១១ ៥ ៣
៧៧ ៣ ៣

ឆ ៗ ៣
 (៥) ៣៣៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$
៧៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (៧) ៧៣៣៧ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$
៣៥៣៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (៩) ៣៣៣៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$
៥៧៣៣ ៣ ៣

ឆ ៗ ៣
 (១១) ៧៣៣៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$
៧៧៥៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (៤) ៧៣៣ ៣ ៣
៧៧ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (៦) ៥៧៣៣ ៣ ៣
៣៧៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (៨) ៧៣៣៧ ៣ ៣
៥៧៣៧ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (១០) ៥៥៧៧ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$
៣៣៣៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ឆ ៗ ៣
 (១២) ៧៣៣៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$
៧៧៥៣ ៣ ៣ $\frac{៣}{៥}$

ลบ มาตรา วัดยาว แบบฝึกหัดที่ ๕

(๑) ๓๕ ย. ๔๕ ต. ๖ ว. ๒ ศ. ๑ ค. ๘ น. ๓ กระเบียด.
๑ ธนุ กระเบียด — ๒๘๘ ย. ๓๗ ต. ๔ ว. ๒ ศ. ๑ ค. ๔ น.
๒ กระเบียด

(๒) ๗๒ ย. ๒๑๘ ต. ๑๘๘ ว. ๑ ศ. ๑ ค. ๖ น. ๑ กระ-
เบียด — ๖๘๘ ย. ๔๘๘ ต. ๑๗๘ ว. ๓ ศ. ๘ น. ๓ กระเบียด. ๑ ธนุ
กระเบียด

(๓) ๘ โยชน์ กับ ๗,๖๘๐,๘๑๒ นิ้ว ช่างไหนจะมากน้อย
กว่ากัน เท่าใด ?

(๔) ๖๗๑ ย. ๑๗๘ ต. ๑๑ ว. — ๖๑๘ ย. ๓๑๗ ต. ๘๘ ว.
๒ ศ. ๑ ค. ๖ น.

(๕) เรือกำปั่นดำหนึ่งทอดสมออยู่หน้าเกาะดีซัง สมอ
กินน้ำลึกประมาณสิบแปดวาสามศอกคืบกับเก้านิ้ว ครั้น
มาถึงปากอ่าวแม่น้ำเจ้าพระยา ต้องทอดสมอรอหน้าอยู่ ณ ที่
นั้น สมอกินน้ำแต่เพียงวาสองศอกสิบเอ็ดนิ้ว กับหนึ่งธนูกระ-
เบียดเท่านั้น อยากทราบว่าน้ำในที่ทั้งสองแห่งนี้จะกินลึก
กว่ากันเท่าใด

• แบบฝึกหัดที่ ๖

- (๑) ๙๔ บ. ๓๐๓ ต. ๔ ว. — ๓๑๙ ต. ๗ ว. ๒ ค. ๑ ค.
๕ น. ๑ อนุ กระเบียด
- (๒) ๑๑๑ บ. ๑๑๑ ต. ๑ ว. ๓ ค. ๑ ค. ๑๐ น. ๒ กระ-
เบียด — ๙๑ บ. ๒๐๒ ต. ๑๙ ว. ๒ ค. ๙ น. ๑ อนุ กระเบียด
- (๓) ๕๗ บ. ๒๐๕ ต. ๓ ค. ๒ กระเบียด — ๒๘๘๐๐ ค.
- (๔) ถ้า ชัก เขา สืบ ตาม โยชน์ แก้ว สืบ แก้ว สืบ สืบแปด วา คอก
คืบ ออก เลี้ยว จาก ยี่ สืบ แก้ว โยชน์ แปด สืบ ตาม เส้น จะ ยัง เหลือ
เท่า ไท้ ?

(๕) ผู้รับเหมา ทำ สัญญา กับ บริษัท รถรางว่า ใน สาม ปี
จะ วาง วาง รถ บั๊ก เสา และ พาด สาย ลวด กำ กับ ไป ให้ แล้ว คิด
เป็น ทาง โทด สี่ โยชน์ ถ้วน ครั้น ถึง กำหนด สัญญา ก็ ทำ แล้ว
แต่ ๑๒๙๔ เส้น กับ ๓ คอก คืบ เท่านั้น ผู้รับเหมา ยัง ทำ ไม่
แล้ว อยู่ อีก เท่า ไท้ ?

แบบฝึกหัดที่ ๗

- (๑) ๔๗ บ. ๙๔ ต. ๑๗ ว. ๓ กระเบียด — ๓๒ บ. ๒๐๐ ต.
๑๑ ว. ๒ ค. ๘ น. ๑ อนุ กระเบียด
- (๒) ๗๒ บ. ๘๕ ต. ๑ ค. ๗ น. — ๖๘ บ. ๙๙ ต. ๓ ค.
๑๑ น. ๒ กระเบียด

๕๔

เลข ประถมภาค สาม

(๓) ๗๑๗ ย. ๓๓๓ ต. ๑ ธนุ กระเบียด — ๖๙๘ ย.
๒๖๙ ต. ๖ ว. ๒ ศ. ๑ ค. ๗ น. ๑ กระเบียด

(๔) จะหา มาเต็ม ๑๘๘ ย. ๗๕ ต. ๓ ว. ๒ ศ. ๑ ค. ๔ น.
๓ กระเบียด อีก เท่า ไ้ จึง จะได้ ๒๓๓ ย. ๑ ธนุ กระเบียด ?

(๕) ตั้ง แต่ กรุง เทพ ๑ ไป ถึง ศ โปร หน ทาง โถด ประมาณ
สาม ห้า น เจ็ด พัน เจ็ด ตั้ง แต่ ถึง ศ โปร มา นคร ศั ร ร ม รา ช หน
ทาง โถด ประมาณ ห้า สิบ เก้า โยชน์ สามร้อย สิบเจ็ด เจ็ด เก้า ว่า ยาก
จะ ทราบ ว่า ตั้ง แต่ กรุง เทพ ๑ ไป นคร ศั ร ร ม รา ช จะ โถด เท่า ไ้
(ให้ คอบ เป็น มาตรา)

แบบฝึกหัดที่ ๗

(๑) ๑๔๙๙ ย. ๒๑๗๗ ต. ๗๑ ว. ๑ ศ. — ๑๑๔๔ ย. ๙๙๗ ต.
๗๙๗ ว. ๓ ศ. ๗ น.

(๒) ๖๐๙๙ ย. ๑ ต. ๑๓๑ ว. ๓ กระเบียด — ๕๖๐๐ ย.
๓๐๓๓ ต. ๖๑๑ ว. ๒ ศ. ๑ ค. ๑๑๑ น.

(๓) ๑๐๗๕๕ ย. ๓๙๐๐ ต. — ๙๙๙๙๙ ย. ๒๕๕๕ ต. ๘๑๑ ว. ๑ ค.
๔๑๑ น. ๑ กระเบียด ๑ ธนุ กระเบียด

(๔) จะหา จำนวน อะไร มาลบ ๖๗๑ โยชน์ ๖ นิ้ว ให้
เหลือ สี่ร้อย สาม สิบ เจ็ด โยชน์ สองร้อย เก้า สิบ เก้า เจ็ด หนึ่ง ธนุ
กระเบียด ไ้ ?

(๕) ในวันหนึ่ง ม้า ไทย วิ่ง ได้ สอง ร้อย เส้น เจ็ด วา สอง ศอก
สิบ เซ็นต์ ม้า เทศวิ่ง ได้ สาม ร้อย เก้าสิบ สอง เส้น ถ้า ม้า
ไทย มี ผู้ เท้า ช้า กว่า ม้า เทศ เท่า ตัว ม้า เทศ จะ มี ผู้ เท้า เร็ว กว่า
ม้า ไทย คิด เป็น หนทาง เท่า ไฉน ?

แบบฝึกหัดที่ ๙

(๑) ๑๒๗ เส้น ๑๖ วา ๑ คืบ — ๘๘ เส้น ๑๘ วา ๒ ศอก
๘ นิ้ว

(๒) ๘๘ โยชน์ ๒๐๗ เส้น ๘ วา — ๒๑ โยชน์ ๓๑๘ เส้น
๑๖ วา ๓ ศอก

(๓) ๓๘๘ เส้น ๑๐ วา — ๑๕๔ เส้น ๘ วา ๒ ศอก ๑ คืบ
๗ นิ้ว ๑ กระเบียด ๑ ธนุ กระเบียด

(๔) ให้เขา สอง ร้อย เก้า เส้น สิบห้า วา สอง ศอก หัก ออก เสีย
จาก สิบ เซ็นต์ โยชน์

(๕) แม่น้ำ สาย หนึ่ง ยาว ร้อย หก สิบเจ็ด เส้น สิบเจ็ด วา ชัก
สาย หนึ่ง ยาว สาม ร้อย ห้า เส้น เก้า วา สอง ศอก แม่น้ำ สอง สาย
นี้ ยาว กว่า กัน เท่า ไฉน ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

(๑) ๕๕ โยชน์ ๑๔๘ เส้น ๖ วา ๗ นิ้ว — ๖ โยชน์ ๒๖๑
เส้น ๓ วา ๒ ศอก ๓ กระเบียด ๑ ธนุ กระเบียด

(๒) ๓๐๐ เส้น — ๑๗๗ เส้น ๑๓ วา ๓ ศอก ๑ คืบ ๙ นิ้ว
๒ กระเบียด ๑ ธนุ กระเบียด

(๓) ๑๑๗๗ โยชน์ ๒๐๒ เส้น ๕ วา — ๘๐๙ โยชน์ ๓๒๖
เส้น ๑๔ วา ๓ ศอก ๑ คืบ

(๔) จะ ต้อง หา อะไร มา บอก กับ ดอย ร้อย ห้า เส้น ดำ กระเบียด
จึง จะ ได้ เจ็ดสิบ โยชน์ หก กระเบียด ?

(๕) หนทาง ที่ รถ ไฟ ผ่าน ไป ถ้า จะ วัด ตั้งแต่ ที่ พัก ดูก
ข้าง นั้น ไป หา ที่ พัก สุด ข้าง นี้ แล้ว ก็ ได้ ร้อย ห้าสิบ หก โยชน์
ร้อย เจ็ดสิบแปด เส้น แต่ รถ ไฟ นั้น หา เดิน ได้ ตลอด ไม่ มี
ทะเล ด่าน ขวาง หน้า เสีย แห่ง หนึ่ง ยาว ดำ ร้อยเก้า เส้น สิบเก้า วา
(ตาม ทาง รถ) ณ ที่ นั้น ผู้ โดย ด่าน ต้อง ลง เวล ไฟ ข้าม ไป
ขึ้น รถ ต่อ อยาก จะ ทราบ ว่า ทาง รถ ไฟ ยาว เท่า ไฉ

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

(๑) ๔๐ โยชน์ ๑๘ เส้น ๕ วา — ๓๙ โยชน์ ๒๖๗ เส้น
๑๙ วา

(๒) ๑๓๗ โยชน์ ๕๑ เส้น ๑๙ วา ๒ ศอก ๑ คืบ ๗ นิ้ว

— ๘๖ โยชน์ ๖๗ เส้น ๑๔ วา ๓ ศอก ๖ นิ้ว ๓ กระเบียด

(๓) ๙๗๖๑ โยชน์ ๑๓ วา ๓ ศอก ๑ คืบ ๑๑ นิ้ว ๒ กระเบียด ๑ ธนุ กระเบียด — ๖๗๐๒ โยชน์ ๔๗ เส้น ๔ วา ๑ ศอก ๙ นิ้ว ๓ กระเบียด

(๔) ถ้าเขาสองร้อย โยชน์ ร้อยเจ็ดเส้น ทบ สี่ร้อยแปดสิบเก้า โยชน์ สองร้อยหกสิบเจ็ดเส้นห้าวา จะได้สักเท่าใด ?

(๕) วันแรกออกเรือ คนแจวเรือสี่คนแจวไปได้ไกล สามร้อยสิบหกเส้นเจ็ดวา วันที่สองทั้งแจวทั้งใช้ใบ เรือแจนไปได้ไกลหนึ่งโยชน์ สามร้อยเก้าสิบหกเส้นสิบเจ็ดวา ถ้ากำลังคนแจวในวันที่สอง เท่ากับที่แจวในวันหนึ่ง อยากจะทราบกำลังรวมในวันที่สองว่า พัดเขาเรือไปได้ไกลเท่าใด

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

(๑) ๑๗๘ โยชน์ ๔๙ เส้น ๙ วา ๒ ศอก ๑ คืบ ๑ ธนุ กระเบียด — ๑๕๙ โยชน์ ๑๗๘ เส้น ๑๖ วา ๓ กระเบียด

(๒) ๖๗๙๕ โยชน์ ๖๑ เส้น ๓ ศอก ๙ นิ้ว — ๕๐๐๙ โยชน์ ๒๔๑ เส้น ๑๗ วา ๒ ศอก ๑๐ นิ้ว ๒ กระเบียด

(๓) ๘๘๑ โยชน์ ๑๖๘ เส้น ๑ ธนุ จระ เมียด — ๖๐๘ โยชน์ ๒๕๗ เส้น ๑๘ วา ๑ ศอก ๑ คืบ ๖ นิ้ว

(๔) แก้วร้อยห้าสิบเช็ด โยชน์ ร้อยเจ็ดสิบแปด เส้น สิบสอง วา มากกว่าสี่ร้อยสิบเช็ด โยชน์ สิบสอง ร้อยห้าสิบสาม เส้น สามวา สิบสอง ศอกเท่าใด ?

(๕) เรือรบดำหนึ่งหยุดเครื่องลอยอยู่ในทะเล ห่างจากฝั่งบนฝั่งสามร้อยสี่สิบห้า เส้น สิบหก วา ถ้ามันอย่างแรงที่สุดซึ่งมันอยู่ในฝั่ง มันกำลังส่งลูกระเบิดไประเบิดเรือได้ไกลแต่เพียงสิบสองร้อยสอง เส้น สิบเก้า วา เท่านั้น เรือรบได้ลอยอยู่ห่างเกินกำลังมันอย่างแรงที่สุดนั้นไปเท่าใด ?

ถบ มาตรา เวลา

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

(๑) ๔๓ วิก ๕ วัน ๑๘ โมง ๔๗ นาที — ๒๘ วิก ๓ วัน ๒๑ โมง ๓๘ นาที

(๒) ๓๕๗ ปี ๑๑๗ วัน ๘ โมง — ๑๘๘ ปี ๒๕๖ วัน ๑๖ โมง

(๓) ๕ รอบ ๑๗ ปี ๖ เดือน — ๗๑๘ ปี ๘ เดือน

(๔) เจ็ด ร้อย สอง ปี สิบเจ็ด วัน มากกว่า ห้า ร้อย หกสิบเก้า
ปี ร้อยแปดสิบเก้า วันเท่าใด ?

(๕) นาฬิกา สอง เรือน เครื่องจักร มีกำลังเดินได้เที่ยงเสมอ
กัน เรือนหนึ่ง ช้ามาได้สามวันแล้ว อีกเรือนหนึ่ง ช้ามาก่อน
หน้านั้นสามเดือนครึ่ง คือตั้งแต่ เมษายน เมื่อช้าแล้วเจ้าของก็
ไปให้เดินพร้อมกันตลอดมา อยากจะทราบว่า เรือนเก่าเดินมาก
กว่า เรือนใหม่เท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(๑) ๑๐๖ ปี ๑๑๗ วัน ๒๐ โมง ๒๘ วินาที — ๙๗ ปี ๓๓๕
วัน ๑๘ โมง ๓๔ นาที ๔๗ วินาที

(๒) ๔๕๗ รอบ ๘๖๘ ปี ๗ เดือน — ๒๐๙ รอบ ๖๑๗ ปี
๑๑ เดือน

(๓) ๑๐๑ รอบ ๕๔๖ ปี ๓๔ วัน — ๗๙ รอบ ๖๑๖ ปี
๔๙ วัน

(๔) จะต้องหาอะไร มาบวก กับ สาม ร้อย สาม ปี ร้อยสิบ
เจ็ดวัน สิบสามชั่วโมง จึงจะได้ ห้า ร้อย สิบหก รอบ ?

(๕) นาย ก. เรือนหนึ่งช้ามาได้เจ็ดปี กับ ห้า เดือน (คิด
๓๐ วันถ้วน) นาย ข. เรือนมา ได้ สิบสอง ปี สาม ร้อยห้า สิบ
หกวัน อยากจะทราบว่า นาย ก. เรือนน้อยเวลากว่า นาย ข.
เท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

(๑) เมษายน, พฤษภาคม, มิถุนายน, กรกฎาคม, สิงหาคม
— กันยายน, ตุลาคม, พฤศจิกายน, ธันวาคม.

(๒) ๖๗๘ ปี — ๕๐๑ ปี ๒๑๖ วัน ๒๒ โมง ๖ นาที
๑๘ วินาที

(๓) ๒๐๒ รอบ ๑๖ ปี ๒๗ วัน — ๑๘ รอบ ๖๗ ปี ๔๒ วัน

(๔) จงหาสี่สิบแปดวัน สิบเจ็ดชั่วโมง ห้า นาที สามสิบ
เก้าวินาที ๓๓ ชั่วโมง

(๕) ฉันคนหนึ่งเข้าเรือ เขาว่าจะไปสักเจ็ดวัน ครั้นไป
ถึงที่เข้าเพิณเจ็บหนักเสียสามปีสี่สิบเจ็ดวัน กลับไม่ได้ พอ
หายก็ถึงเรือแจวมา เป็นระยะทางยี่สิบแปดวัน จึงได้เข้า
เรือส่งเจ้าของทั้งนี้ ฉันผู้หนึ่งผิดสัญญาว่าเข้าไปนานเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

(๑) ๑๐๑ รอบ ๕๖ ปี — ๙๐๑ ปี ๒๓๑ วัน ๑๔ โมง

(๒) ๖๗๘ รอบ ๔๗ ปี (อธิก) — ๘๕ รอบ ๑๑๗ ปี ๑๑๑ วัน
— ๖๗ รอบ ๒๑๘ วัน ๑๕ ชั่วโมง

(๓) ๔๑๖ ปี ๓๗ วัน ๖ ชั่วโมง — ๙๘ ปี ๔๗ วัน ๔ ชั่วโมง
— ๑๑๖ ปี ๓ วัน ๘ ชั่วโมง

(๔) สามร้อยสิบหกปี อธิกสุรทิน สามสิบสี่วัน กับสามร้อยสิบหกปี ตามสุริยคติ สามร้อยห้าสิบวัน ข้างไหน จะมากกว่ากันเท่าใด ?

(๕) พระเจดีย์ใหญ่สององค์ องค์ที่หนึ่งช่างกะว่าต้องก่อถึงเจ็ดปี กับร้อยห้าสิบหกวัน จึงจะแล้ว องค์ที่สองจะแล้วได้ ในสี่ปีสองร้อยเจ็ดสิบเจ็ดวัน ถ้าองค์ที่หนึ่งลงมือก่อน ภายหลัง องค์ที่ สอง สาม ปีกับเจ็ดวัน องค์ที่สองจะแล้วก่อน องค์ที่ หนึ่งนานเท่าใด ?

ถบ มาตราทอง เข้า

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

(๑) ๑๗๕ เกวียน ๑ บัน ๒๗ สัด — ๘๘ เกวียน ๑๘ สัด

(๒) ๖๗๘ เกวียน ๑ บัน ๘ สัด — ๕๐๑ เกวียน ๖ สัด

๒๑ ทนนาน ๓ กำมือ

(๓) ๗๘๒ เกวียน ๑ บัน ๑๖ สัด ๑๘ ทนนาน — ๗๐๘ เกวียน ๓๗ สัด ๒ กำมือ ๑ ใจมือ

(๔) จะหาจำนวนอะไรมาเติม ๕๖๗ เกวียน ๑ บัน ๒๑ สัด ให้เป็น ๘๒๐๒ เกวียน ๑๘ สัด ๓ กำมือ ขึ้นได้ ?

๒๒
๒๔

เลขประณมภาคสาม

(๕) เดิม ข้าพเจ้า มี ข้า เป็ดออกอยู่ ๔๕๖ เกวียน ๑ บัน ๒๖
ดัต ตี เป็น ข้าสาร ขาย เสีย ๓๗๘ เกวียน ๓๗๘ ดัต ๑๘ ทนาน
ให้ ม้ากินเสีย ๒๗๑ เกวียน ๓๒๒ ดัต ๒๑ ทนาน จะ ยัง เหลือ
เข้า เท่า ไ้ ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๘

(๑) ๖๖๑ เกวียน ๘๘๘ ถึง ๑๘๗ ทนาน ๒ กำมือ - ๔๑๗ เกวียน
๘๘๑ ถึง ๑๘๗ ทนาน ๑ จังฮอน ๓ กำมือ

(๒) ๘๐๘ เกวียน ๑ บัน ๓๒๒ ดัต ๑๑๑ ทนาน - ๗๘๘ เกวียน
๓๗๗ ดัต ๒๒๒ ทนาน ๑ จังฮอน ๓ กำมือ

(๓) ๑๒๘๑ เกวียน ๗๗๗ ดัต ๑ จังฮอน ๑ กำมือ - ๘๖๗
เกวียน ๑ บัน ๑๖๖ ดัต ๒ กำมือ ๓ ใจมือ

(๔) ๒๗๘๒ เกวียน ๑ บัน ๒๗๗ ดัต ๑๘๘ ถึง ๑ จังฮอน
กับ ๓๗๕๖ เกวียน ๓๗๘ ดัต ๒๒๒ ถึง ๓ กำมือ ๓ ใจมือ ข้าง
ไหน จะ มากน้อย กว่า กัน เท่า ไ้ ?

(๕) เวื่อสินค้าดำหนึ่ง ถ้าจะบรรทุกเข้าเป็ดอกให้เต็ม
ก็รู้ แต่เพียง หก ร้อย เจ็ดสิบ เก้า เกวียน หนึ่ง บัน ยี่สิบ ดัต เท่านั้น
เวื่ออีกดำหนึ่ง บรรทุก ถูมา จาก ช่องกงสี่ ร้อย แปดสิบ เจ็ด เกวียน
สามสิบเจ็ด ดัต เป็น เพียบเต็ม ที่ บรรทุก ไม่ได้ อีก อยากจะ
ทราบ ว่า เวื่อสองดำนี้ ถ้าไหน จะ งามกว่า กัน เท่า ไ้ ?

• แบบฝึกหัดที่ ๑๙

- (๑) ๔๑๕๑ เกวียน ๑ บัน ๓๒ ตั๊ด — ๙๐๙ เกวียน ๓๕ ตั๊ด
 ๑๖ ทนนาน ๑ จังฮอน ๓ กำมือ ๑ ใจมือ
- (๒) ๖๑๙ เกวียน ๓ กำมือ ๑ ใจมือ — ๕๐๖ เกวียน ๑ บัน
 ๑๘ ตั๊ด ๕๐ เม็ดตเข้า
- (๓) ๖๑๑ เกวียน — ๕๙๑ เกวียน ๑ บัน ๒๘ ตั๊ด ๑๙ ทนนาน
 ๑ จังฮอน ๑ กำมือ
- (๔) ถ้าซักเขา หกร้อย สิบเจ็ด เกวียน สิบเก้า ทนนาน หึ่ง จังฮอน
 ต้องเม็ดตเข้า ออกเสียจาก พันเกวียน จะยังเหลือเท่าใด ?
- (๕) ชายผู้หนึ่ง ตั้งใจว่าจะออกไปซื้อข้าวเปลือกที่นา ตัก
 ตั๊ดร้อย เกวียน ครั้นถอยเรือไปเที่ยวซื้อตาม ชานนา ก็ได้มาแต่
 ตั๊ดร้อยสามสิบเจ็ด เกวียน หึ่ง บัน ยี่สิบเจ็ด ตั๊ด สิบแปด ทนนาน
 เท่านั้น ยังขาดอยู่อีกเท่าใด จึงจะได้สมประสงค์ ?

แบบฝึกหัดที่ ๒๐

- (๑) ๕๑๙ เกวียน ๑ บัน ๓๙ ตั๊ด — ๔๐๕ เกวียน ๓๙ ตั๊ด
 ๒๒ ทนนาน ๑ จังฮอน ๒ กำมือ
- (๒) ๑๒๓๕ เกวียน — ๘๐๐ เกวียน ๖๙ ถึง ๑๙ ทนนาน
- (๓) ๘๙๓ เกวียน ๑ บัน ๒๓ ตั๊ด ๑ จังฮอน ๓ กำมือ
 — ๖๙๐ เกวียน ๓๐ ตั๊ด ๑๘ ทนนาน ๓ กำมือ ๒ ใจมือ

(๔) จะต้องหาจำนวนอะไร มาบวก กับ พันห้าสิบ เกวียน
สิบสาม ทนทาน จึงจะได้เท่ากับ สิบห้า เกวียน หนึ่ง จัง ของ
ถ้า มี ห้าสิบ เก้า เมตต์ เข้า ?

(๕) เข้า ใน นา คำบด หนึ่ง ออก รวงงาม ดี เมตต์ ที่ ยัง ไม่
ได้ เกียว ถ้าจะประมาณ ดู ก็ อยู่ใน รวง ร้อย หก สิบ เกวียน
ครึ่ง สัก มี นก หนู มา กิน เสีย มาก เมื่อ เกียว และ นวด แล้ว
เขา มา ตวง ดู เห็น ได้ เข้า แต่ ร้อย ห้า สิบ หก เกวียน หนึ่ง มี สิบ เจ็ด
เมตต์ เท่านั้น อยาก จะ ทราบ ว่า นก หนู มา กิน และ ตก เว้น ราว
เสีย หาย ได้ น้อย ไป กว่า ความ คาด หมา ย เท่า ไฉ่ ?

คูณ มาตรา
มาตรา เงิน สยาม
ตัวอย่าง ที่ ๑

บ.	ด.	ฟ.	ช.
๓๔๓	๓	๑	๖ X ๒๘
			๔
๑๕๗๕	๓	๑	๐
			๗
๑๑๐๓๑	๐	๑	๐
บ.	ฟ.		
๑๑๐๓๑	๑		

ทวิ อย่างที่ ๒

ท. ท. บ. ต.

๗๒๗ ๑๘ ๓ ๒ X ๗๒๗

๑๐

๗๒๗ ๘ ๓ ๐ = ๑๐ เท่า

๑๐

๗๒๗ ๗ ๒ ๐ = ๑๐๐ ,,

๗

๕๑๐๗ ๑๒ ๒ ๐ = ๗๐๐ ,,

๑๕๕ ๑๗ ๒ ๐ = ๒๐ ,,

๖๕๖ ๗ ๓ ๒ = ๗ ,,

๕๓๒๑ ๑๗ ๓ ๒ = ๗๒๗ ,,

ท. ท. บ. ต.

๗๒๗ ๕๓๒๑ ๑๗ ๓ ๒

แบบฝึกหัดที่ ๑

(๑) ๑๗ ต. ๑ พ. X ๗

(๒) ๗ ต. ๑ พ. ๓ บ. X ๑๑

(๓) ๒๓ ต. ๑ พ. ๖ บ. X ๑๒

- (៤) តេឡេ ភ. ឃ ឃ. ឃ ឥ. X ៤
- (៥) តេឡេ ឡ. តេ ភ. ឃ ឃ. X ៦
- (៦) បេឡេ ភ. ឃ ឃ. ត ឥ. ត ឃ. X ៣
- (៧) តេឡេ ឡ. តេ ភ. ឃ ឃ. X ៥
- (៨) បេឡេ ឡ. តេ ឡ. ត ភ. X ៣
- (៩) តេឡេ ឡ. តេ ភ. ត ឃ. X ៦
- (១០) តេឡេ ភ. ត ឥ. ត ឃ. ត ឃ. X ៣

ប្រភេទ ២

- (១) តេឡេ ឃ. ត ឥ. ត ឃ. X ៣
- (២) តេឡេ ភ. ឃ ឃ. ត ឥ. X ៥
- (៣) តេឡេ ឡ. តេ ភ. ត ឃ. X ៣
- (៤) តេឡេ ភ. ឃ ឃ. ត ឥ. ត ឃ. X ៣
- (៥) តេឡេ ឃ. ត ឥ. ត ឃ. ត ឃ. X ៣
- (៦) តេឡេ ឡ. ត ភ. ត ឃ. ត ឥ. X ៣
- (៧) តេឡេ ភ. ឃ ឃ. ត ឥ. ត ឃ. X ៣
- (៨) តេឡេ ឡ. ត ឃ. ត ឃ. X ៣
- (៩) តេឡេ ឡ. តេ ភ. ឃ ឃ. ត ឥ. X ៣
- (១០) តេឡេ ឡ. តេ ឃ. ត ឥ. X ៣

• แบบฝึกหัดที่ ๓

- (๑) ๕๔ บ. ๒๓ ค. ๑ ฟ. ๓ ข. X ๒๓๕
 (๒) ๑๑๓ ข. ๑๓๓ ก. ๑ ค. X ๓๕๐
 (๓) ๑๗๓ ข. ๑๕๓ ข. ๑๒๓ ค. X ๗๐๖
 (๔) ๑๖๒ บ. ๑ ข. X ๔๗๓ (ให้ตอบเป็น
 ชั่ง ๑ ต.)
 (๕) ๑๗๒ ค. ๓ บ. ๓ ข. X ๔๒๕
 (๖) ๑๓๓ ข. ๒๓๓ ข. ๑๕๓ บ. X ๔๗๐
 (๗) ๑๖๒ ข. ๑๕๓ ค. ๒ ค. X ๔๑๔
 (๘) ๒ ค. ๑ ฟ. X ๒๓๓๗ (ให้ตอบเป็น
 หาบ ๑ ต.)
 (๙) ๒๓๓ บ. ๒ ค. ๑ ฟ. ๕ ข. X ๔๐๑๐
 (๑๐) ๑๖ ข. ๑๑๓ ค. ๒ บ. ๒ ค. ๑ ฟ. ๓
 ข. X ๗๒๐

แบบฝึกหัดที่ ๔

- (๑) ๗๒๕ บัญชี ๗๒๕ คน เป็นเท่าใด ? (ให้
 ตอบเป็นชั่ง ๑ ต.)
 (๒) ๑๐๐ ชั่ง ให้ลบออกเสีย (๓๔ บาท ๒๒ ถึง
 ๑ เพ็ง ๕ บัญชี X ๑๐๑)

(๓) ให้เขา ๘๘๘ คุณ ทำสิบซึ่ง หย่อน ชี่

(๔) ๑ ห. ๑ ช. ๑ ค. ๑ บ. ๑ ต. ๑ ฟ. ๑ อ.

× ๘๔๑

(๕) ให้เขา ๘๒๖ คุณ ครึ่ง ๗๘ ค. กับ ๓ บ.

๘ อ.

(๖) ๓ ต. ๑ ฟ. ๗ อ. พันหน เปน เท่าใด ?

(๗) ๗๘ ห. ๒๘ ช. ๕๓ บ. ๔๗ อ. × ๗๒

(๘) เมื่อได้แจกเงินให้แก่นคน ๘๒๗ คน ๆ ละ
วันละ ๕ เพ็ง แจกอยู่ครบ ๗ วัน มีเงินอยู่ ๒๕๐ ซึ่ง
จะยังเหลือเงินอีกเท่าใด ?

(๙) ๑๑๖ ช. ๒๗ บ. ๒๕ อ. × ๑๑

(๑๐) (๓๗๑ บ. ๓ ต. ๑ ฟ. ๖ อ. ÷ ๑๒)

× ๒๖๔

ทูลบาทหลวงเงินอังกฤษ

ตัวอย่าง

$$\begin{array}{r} \text{£} \quad \text{s} \quad \text{d} \\ ๗๑๖ \quad ๑๒ \quad ๔ \frac{3}{4} \times ๗๓๖ \end{array}$$

๑๐

$$\text{£} \quad ๗๑๖ \quad ๓ \quad ๑๑ \frac{1}{2} = \text{บรรทัด (๑)} \times ๑๐$$

๑๐

$$\text{£} \quad ๑๗๑๖ \quad ๑๘ \quad ๗ = \text{,,} \text{,,} \times ๑๐๐$$

๗

$$\text{£} \quad ๕๐๑๖๓๓ \quad ๑๗ \quad ๑ = \text{,,} \text{,,} \times ๗๐๐$$

$$๒๑๑๔๘๘ \quad ๑๑ \quad ๑๐ \frac{1}{2} = \text{,,} \text{,,} \times ๓๐$$

$$๔๒๘๘ \quad ๑๑ \quad ๔ \frac{3}{4} = \text{,,} \text{,,} \times ๖$$

$$\text{ตอบ } \text{£} \quad ๕๒๗๔๓๒ \quad ๓ \quad ๔ = \text{,,} \text{,,} \times ๗๓๖$$

แบบฝึกหัดที่ ๕

(จำนวนที่ตอบออกไปนั้น ให้เข้าใจว่า ชี้อิงก และ เยนนี้ ตาม
ลำดับ ได้มี เครื่องหมาย คั่นไว้ ให้เห็น แล้ว)

(๑) £ ๑๒. ๘. ๔. $\times$ ๘. ๑๐. ๒๐.

(๒) £ ๑. ๓. ๒. $\times$ ๑๒. ๑๒๐. ๔๐๐.

- (๓) £ ๗. ๑๖. $\frac{๒}{๘} \times ๑๘๘$. ๑๘๐.
 (๔) £ ๗๖. ๓. $\frac{๔}{๘} \times ๙๓$. ๓๖๐
 (๕) £ ๑๓๘. ๖. $\frac{๑๐}{๘} \times ๑๖๖$. ๓๕๐.
 (๖) £ ๒๗. ๕. ๒ $\times ๖๓๙$. ๑๐๐๐
 (๗) £ ๕๖๙. ๑๓. $\frac{๖}{๘} \times ๘๕๙$. ๑๖๐๐.
 (๘) £ ๗๖๕. ๑๐. $\frac{๐}{๘} \times ๙๐๗$. ๑๐๐๑.
 (๙) £ ๑๗๖๙. ๑๙. $\frac{๐}{๘} \times ๑๘๖๓$
 (๑๐) £ ๗๖๒๕. ๐. $\frac{๐}{๘} \times ๒๓๗๙$

คุณ มาตราวัดยาว

แบบฝึกหัดที่ ๖

- (๑) ๖๗ ย. ๒๘ ค. ๑๙ ว. ๑ ค. ๑ ค. ๖ น. ๒ กระเบียด
 ๑ ธนุ กระเบียด $\times ๗$
 (๒) ๙๔ ย. ๑๖ ค. ๓ ค. ๑ ค. ๓ กระเบียด $\times ๑๕$
 (๓) ๔๐๑ ย. ๒๑๓ ค. ๑ ธนุ กระเบียด $\times ๗๖$
 (๔) ๖๙ ย. ๕๘ ค. ๑๙ ว. ๒ ค. ๗ น. $\times ๙$
 (๕) จิน ช่างไม้ จะ ทำ กรงนก แปลเหล็กม คำนหนึ่ง ๆ
 กว้าง ต้อง วา สาม ศอก แปลนี้ว ถ้า ขนาด กว้าง ของ ลวด ตา ข่าย
 สูง พอ ดี กับ ขนาด ของ กรง จิน ช่าง ไม้ จะ ต้อง ขอ ลวด ตา ข่าย
 ยาว เท่า ไ้ ?

• แบบฝึกหัดที่ ๗

(๑) ๔๕ บ. ๖๐ ต. ๑๘ ว. ๒ ค. ๗ น. ๑ ชณฺฏกระ เบียด

× ๑๔

(๒) ๖๘ บ. ๒๐๓ ต. ๗ ว. ๑๑ น. ๓ กระ เบียด × ๒๓

(๓) ๙๙๗ บ. ๔๔ ต. ๓ ค. ๑ ค. ๒ กระ เบียด ๑ ชณฺฏกระ-
เบียด × ๓๐

(๔) ให้เขา แปลงสืบทอดคุณ ของร้อยหนึ่ง เส้น สืบเข็ดหน้
ตาม กระ เบียด

(๕) มีแม่น้ำสามสาย ๆ ที่ ยาวกว่า สาย ที่หนึ่งเท่า
ตัว สายที่สาม ยาวกว่า สาย ที่สอง ๆ เท่า ถ้าแม่น้ำสาย ที่
หนึ่ง ยาวสอง ร้อย สิบ เจ็ด เส้น ตามหา แม่น้ำสาย ที่สาม จะยาว
เท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๘

(๑) ๔๗ บ. ๙๓ ต. ๒ ว. ๑ ค. ๑ ค. ๗ น. × ๑๐

(๒) ๙ บ. ๒๖๖ ต. ๓ ค. ๑๑ น. ๑ กระ เบียด × ๖๑

(๓) ๘๘ บ. ๓๐ ต. ๑๗ ว. ๒ ค. ๖ น. ๑ ชณฺฏกระ เบียด

× ๕๑

(๔) ให้หา ตัว ของ สิบ โยชน์ ร้อย เจ็ด สิบ เข็ด เส้น แก้ว ว่า ซึ่ง
คุณ ด้วย สาม สิบ

(๕) สายไฟฟ้าพาดค้ำไป กับสาย โทรเลข พอถึงหัว
 เหวสาย โทรเลข ก็วกเข้า ตัด เป็น ที่ ตัด แต่สายไฟฟ้ายังมี
 ค่อยไปจากที่นั้นอีก เจ็ดสิบห้าเท้าของสายโทรเลข ถ้าสาย
 โทรเลขยาวสองร้อยสิบเก้าเส้นสิบสามวาของศอก สายไฟ
 ฟ้ารวมทั้งต้นจะยาวเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๙

(๑) ๒๕๖ ย. ๔๗ ศ. ๙ ว. ๓ ศ. ๑ ก. ๘ น. ๓ กระ
 เบียด ๑ ธนุ กระเบียด $\times$ ๔๖

(๒) ๗๖๑ ย. ๓๗๙ ศ. ๑๘๘ ว. $\times$ ๗๙

(๓) ๖๐๑ ย. ๙๐๙ ศ. ๕ ว. ๑ กระเบียด ๑ ธนุ กระ
 เบียด $\times$ ๑๑

(๔) ถ้าเขา ห้าสิบ เอ็ก โยชน์ เจ็ดสิบ ห้า เส้น เก้า นิ้ว มาบวก
 กันเข้า สามสิบหน จะได้เท่าใด ?

(๕) ยนิ พ้อม ทหาร ตำรับหนึ่ง กิน ผ้า กว้าง ศอก คืบ ยาว
 สาม วา สิบเอ็ด นิ้ว ตาม กระเบียด ถ้า จะ ตัด ตัก สิบ สอง โหล ตำ
 รับ จะสิ้นผ้ายาวเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

- (๑) ๕๘ โยชน์ ๓๘๘ เส้น ๑๗ วา $\times$ ๘๕
- (๒) ๖๘ เส้น ๑๔ วา ๓ ศอก ๑ คืบ ๕ นิ้ว $\times$ ๒๐๓
- (๓) ๑๘ วา ๑ คืบ ๗ นิ้ว ๓ กระเบื้อง ๑ อนุกระเบื้อง $\times$ ๓๘
- (๔) ให้เขาเจ็ดสิบสาม คน สอง โยชน์ ร้อยห้าสิบหกเส้น แปลว่า

(๕) เรือไฟเล็กลำหนึ่ง เมื่อแล่นไปได้ไกลร้อยหกสิบเจ็ด เส้นสิบห้าวาครึ่งใด ก็ต้องใช้ฟันห้าสิบต้นทุกคราว ถ้ามีฟันขนาดเดียวกันนี้ ยี่ห้าพันต้นกว่า จะหมดฟันเรือจะแล่นไปได้ไกลเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

- (๑) ๒๕๕ เส้น ๒ ศอก ๘ นิ้ว ๑ กระเบื้อง $\times$ ๗๓
- (๒) ๑๒ โยชน์ ๑๕ เส้น ๔ วา $\times$ ๘๗๔
- (๓) ๔๐ เส้น ๑๑ วา ๑ ศอก ๑ คืบ $\times$ ๑๕๓
- (๔) หกร้อยห้าสิบสามคน สามร้อยเก้าสิบแปดเส้นจะได้ไกลเท่าใด ?

(๕) เด็กกับผู้ใหญ่เดินแข่งกัน ผู้ใหญ่ขอให้เด็กสามสิบ
เจ็ดเส้น เมื่อเด็กไปได้ร้อยแปดสิบเก้าเส้น หกวา โทดจาก
ที่ซึ่งผู้ใหญ่ขอกเดิน ผู้ใหญ่ก็เดินได้ โทดกว่าระยะทางที่เด็ก
ขอกเดินสองเท่า ขยาก็ทราบว่าในเวลานั้นผู้ใหญ่ไปได้
โทดเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

- (๑) ๕๖ เส้น ๒ ศอก ๗ นิ้ว $\times ๘๔$
- (๒) ๘ โยชน์ ๑ คืบ ๘ นิ้ว $\times ๔๗๒$
- (๓) ๑๘ วา ๒ ศอก ๓ กระเบียด $\times ๔๕๗$
- (๔) ห้าง คืบ แปด นิ้ว พัน ร้อย เก้าสิบ สาม หน เปนเท่าใด ?
- (๕) นักพิราบบินเร็วกว่านกเขาสามเท่า ถ้านกเขามบิน
ได้ชั่ว โมง ๓ ร้อย หกสิบ เส้น สิบสี่ วา นักพิราบจะบินได้ชั่ว
โมงเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

- (๑) ๑๒๑ โยชน์ ๒ เส้น ๑๖ วา ๑ ศอก $\times ๑๘๘$
- (๒) ๔๐ เส้น ๔ วา ๒ ศอก ๑ คืบ ๕ นิ้ว $\times ๘๔๓$
- (๓) ๖ โยชน์ ๑๘ วา ๓ ศอก ๗ นิ้ว ๓ กระเบียด ๑๐๐๐ กระเบียด $\times ๔๖๑$
- (๔) ให้หาตัวของ แปด ร้อย เก้าสิบ สาม โยชน์ ร้อย ห้าสิบ

คุณ มาตรา เวลา

๗๕

เจ็ด สิบ เอ็ด ว่า คุณ ด้วย สอง ร้อย ห้า

(๕) ถนน สาย หนึ่ง มี คัก แดว ทั้ง สอง ข้าง ทาง ข้าง หนึ่ง ๆ มี คัก อยู่ เจ็ด แดว เท่า ๆ กัน แดว หนึ่ง ๆ กัน เป็น ยี่สิบ สาม ห้อย ห้อย หนึ่ง ๆ ยาว ตาม ถนน สาม ว่า สอง คัก คับ อยาก จะ ทราบ ว่า ถนน สาย หนึ่ง มี คัก แดว รวม ทั้ง สิ้น ยาว เท่า ไ้ ?

คุณ มาตรา เวลา

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๔

(๑) ๓ วิก ๔ วัน ๑๗ โมง ๓๗ วินาที X ๒๘

(๒) ๕ รอย ๘๑ ปี X ๕๑๗

(๓) ๑๘ ปี (ชริก) ๒๔๖ วัน ๑๘ โมง X ๗๕

(๔) ให้ คุณ แก้ว สิบ เจ็ด รอย หก ร้อย สิบ เจ็ด ปี ด้วย แก้ว สิบ

แปด

(๕) นาฬิกา เรือน หนึ่ง เดิน ชั่วโมง ละ สาม สิบ แปด นาที กับ สิบ เจ็ด วินาที ถ้า ไซ่ ตาม ให้ เดิน อยู่ เช่น นี้ สอง เดือน คือ ตลอด เดือน เมษายน กับ พฤษภาคม นาฬิกา เรือน นั้น จะ เข้า ไป เท่า ไ้ ?

แบบ ผูก หัก ที่ ๑๕

(๑) สาม วิก ห้า วัน X ๕๑๖๗

(๒) ๕๖ รอย ๔๖๗ ปี X ๔๗

๗๖

เลขประณมภาค สาม

(๓) ๕๑ วัน ๑๖ โมง ๒๔ นาที ๑๗ วินาที $\times$ ๑๐๘

(๔) ให้หาดัง ของ สามร้อย ห้า กับ ๗๘๘ ปี ดุริย คติ ๑๗๘ วัน

๖ โมง คุณกัน

(๕) ชายผู้หนึ่ง ไป ทำงาน วัน ละ ห้า ชั่วโมง สามสิบ นาที ถ้า
ทำอยู่ เช่นนี้ ห้าสิบสองวัน โดยไม่ได้หยุดเลย จะคิดเวลาที่ ทำ
เป็นกี่วัน ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

(๑) ๔๕๖ ปี (ดุริย) ๑๘๖ วัน ๓ โมง $\times$ ๗๘

(๒) ๖๔ รอย ๕๘๓ ปี $\times$ ๕๑๓

(๓) ๒๕๗ วัน ๑๖ โมง ๓๐ นาที $\times$ ๔๖๑

(๔) ให้เอา ร้อยเก้าสิบเก้า คุณ ห้าสิบ รอย หกสิบสอง ปี
อธิกสุรทิน สี่สิบเก้าวันสี่ โมง

(๕) หนังสือหนึ่งเล่ม ยื่นแล้ว ใน สิบเอ็ด นาที กับ
สี่สิบแปดวินาที ถ้าจะ ต้อง ยื่น ดัง สามร้อย หกสิบเจ็ด หน้า
นานเท่าใดจึงแล้ว ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

(๑) ๗๖ ปี ๔๘ วัน ๖ ชั่วโมง $\times$ ๙๐๒ (คิด ๕๒ วันเป็นปี)

(๒) ๖๘๓ ปี ๒๕๖ วัน ๑๘ โมง $\times$ ๕๘ (ให้ตอบเป็นปี

ตามดุริยคติ)

คุณ มาตรา ทวง เข้า

๗๗

(๓) ๕๐๐ รอบ ๔๔ ปี ๒๐๒ วัน X ๑๑๔

(๔) ให้เอาสามร้อยเจ็ด คุณ ร้อยเก้าสิบเก้าวัน สิบหก ชั่วโมง สิบสามนาที

(๕) เครื่องจักร สิบห้าปีได้ ชั่วโมง ละห้าสิบหกถึง ถ้าจะ
สิบห้าปี ลงถึง ซึ่ง น้ำ เก้าสิบแปดเท่า ห้าสิบหกถึง นาน
เท่าใด จึงจะเต็ม ?

คุณ มาตรา ทวง เข้า

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

(๑) ๑ ปี ๓๒ สัปดาห์ ๑๔ ทาน ๑ จังฮอน ๑ ใจมือ ๓๓ เมตต์
เข้า X ๘๑

(๒) ๕๑ เกวียน ๑๖ สัปดาห์ ๑๓ ทาน ๑ จังฮอน ๒ กำมือ
๑๓ เมตต์ เข้า X ๓๖

(๓) ๖๐๗ เกวียน ๕๘ ถึง ๑๔ ทาน ๓ กำมือ X ๒๓๗

(๔) ให้เอาเก้าร้อยสิบเก้า คุณ ห้าหมื่น หกพัน เก้าร้อยแปด
สิบเจ็ดถึง แล้วให้ตอบเป็น เกวียน

(๕) พ่อค้าจีน คนหนึ่ง ช้อถัวถึง มาสิบแปดตำเรือ ซึ่ง
มีขนาดเท่า ๆ กันทั้งสิ้น ถ้าทราบเรือตำหนึ่ง ๆ ถัวสอง เกวียน
หนึ่งบนยี่สิบหกถึง รวมทั้งจีนผู้นั้นได้ ช้อถัวถึง มา
เท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๙

(๑) ๑๖ เกวียน ๙๕ ถึง ๑๖ ทนาน ๓ กำมือ ๑๗ เมตต์เข้า

X ๖๘

(๒) ๓๗ สัต ๒๑ ถึง ๑ จัง ขอน ๓ ใจมือ X ๑๑๗

(๓) ๑๒๙ เกวียน ๑ บัน ๗ ถึง ๘ ทนาน X ๒๕๗

(๔) เจ็ดสิบหก เกวียน หนึ่งบัน สามสิบสอง ถึง สิบสอง ทนาน
ร้อยหนึ่ง หน เปนเท่าใด ?

(๕) สหายข้าพเจ้ามีนาอยู่ห้าร้อยห้าสิบไร่ อยู่บนหนึ่ง
ข้าพเจ้าขอขมเขาทองหวานพรรณเข้าของข้าพเจ้าไร่หนึ่งไม่
งามในที่สุดได้ผลแต่เพียงเกวียนบันเท่านั้น ถ้าจะเปรียบ
ดูกับผลที่สหายได้จากที่ดินไร่ต่อไร่แล้ว ข้าพเจ้าก็ได้น้อย
กว่าเขาถึงครึ่งตัว ถ้าบันสหายทำนาหมดเนื้อที่ ยากจะ
ทราบว่าเขาได้เข้าเท่าใด

แบบฝึกหัดที่ ๒๐

(๑) ๖๕๒ เกวียน ๓๙ สัต ๑๗ ทนาน ๑ จัง ขอน X ๕๙

(๒) ๖๕ เกวียน ๖๗ ถึง ๑๙ ทนาน ๓ กำมือ ๒ ใจมือ
X ๘๐๙

(๓) ๑๒๕๗ เกวียน ๔๘ ถึง ๒ กำมือ ๘๙ เมตต์เข้า X ๔๕๐

(๔) ถ้าผม สิบห้า เกวียน หนึ่ง มั่น ยี่สิบสอง สัตว์ บวก ตัวเอง
ทบ ๆ กัน เข้า หกสิบ เจ็ด หก จะได้ สิบเก้า ไต ?

(๕) ปลุกอง สองร้อยเจ็ดสิบแปด คัน ได้เมล็ดหนึ่ง มั่น
ถ้า ปลุกแต่ห้าสิบ เจ็ด เท่านั้น จะได้เมล็ดเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๒๑

- (๑) ๑๔๔ เกวียน ๑๕ สัตว์ ๑๘ ทน ๑ จัง ขอน $\times$ ๘๘
- (๒) ๖๘ เกวียน ๑ มั่น ๑ ทน ๑ กำมือ $\times$ ๒๖๑
- (๓) ๔๕ เกวียน ๑ มั่น ๓๐ สัตว์ ๑ จัง ขอน ๒ กำมือ ๑ ใจมือ
 $\times$ ๑๔๑

(๔) ให้หาตัว ของ สองร้อยสิบ เจ็ด เกวียน เจ็ดสิบสี่ ถึง เก้าสิบ
สาม ทน

(๕) ทราบ ถ้า หนึ่ง ถ้าจะ ดวง ดู ก็ได้ เกวียน หนึ่ง มั่น สาม
สิบ สัตว์ ห้า ทราบ มา แปล สิบ เก้า ถ้า จะได้ ทราบ เท่าใด ?

หาร मात्रา

मात्रा जिन स्याम

แบบฝึกหัดที่ ๑

- (๑) ๑๗ ๓. ๑ พ. ÷ ๒
 (๒) ๒๓ ๓. ๑ พ. ๖ บ. ÷ ๓
 (๓) ๓๔ ๒. ๑ ๓. ๑ พ. ÷ ๔
 (๔) ๑๖๓ ๒. ๑ พ. ๔ บ. ÷ ๑๒
 (๕) ๓๔ ๓. ๓ ๒. ÷ ๑๑
 (๖) ๑๒๗ ๓. ๓ ๒. ๑ พ. ๓ บ. ÷ ๓
 (๗) ๓๔ ๓. ๓ ๓. ๑ ๒. ÷ ๒๗
 (๘) ๑๔๗ ๓. ๑๒ ๓. ๑ พ. ÷ ๔๔
 (๙) ๖๒๓๗ ๒. ๓ ๓. ๑ พ. ๒ บ. ÷ ๔๐
 (๑๐) ๗๔๓ ๓. ๑๑ ๒. ๕ บ. ÷ ๑๒๐

แบบฝึกหัดที่ ๒

- (๑) ๕๖๒๗ ๒. ๑ พ. ๓ บ. ÷ ๓๔
 (๒) ๕๔๓๖ ๓. ๓ ๓. ๑ บ. ÷ ๕๔
 (๓) ๘๒๔ ๓. ๑๕ ๓. ๒ ๒. ๑ ๓. ÷ ๑๒๑
 (๔) ๕๔๒๓ ๓. ๑๑ ๓. ๑๕ ๓. ÷ ๑๗

- (๕) ๗,๖๖๖ พ. ๑๑ พ. ๓ พ. ÷ ๖๖
 (๖) ๗,๖๖๖ พ. ๑๐ พ. ๓ พ. ๑ พ. ๖ พ. ÷ ๗๗
 (๗) ๘,๖๖๖ พ. ๑๕ พ. ๑ พ. ๕ พ. ÷ ๑๕๖
 (๘) ๖๖,๖๖๖ พ. ๓ พ. ๖ พ. ÷ ๗๗
 (๙) ๗๗,๑๑๑ พ. ๓ พ. ๓ พ. ÷ ๖๖๖
 (๑๐) ๖๖,๗๗๗ พ. ๖๗ พ. ๑๖ พ. ๖ พ. ÷ ๖๖๖
 (๑๑) ๓, ๘, ๑๐ ให้ทำอย่างพจนานุกรม)

แบบฝึกหัดที่ ๓

- (๑) ๗,๖,๕๖๖ พ. ๑๑ พ. ๖ พ. ๑ พ. ÷ ๑๖๖
 (๒) ๗,๑๑,๑๑๑ พ. ๓ พ. ๑ พ. ๖ พ. ÷ ๖๖๖
 (๓) ๗,๖๕๖ พ. ๑๕ พ. ๕ พ. ÷ ๖๗๗
 (๔) ๗,๖,๖๖๖ พ. ๓ พ. ๖ พ. ๑ พ. ÷ ๕๖๖
 (๕) ๖๗,๖๖๖ พ. ๑๑ พ. ๖ พ. ๑ พ. ÷ ๖๗๗
 (๖) ๗,๑๑,๑๑๑ พ. ๑ พ. ๗ พ. ÷ ๕๖๖
 (๗) ๗,๗,๗ พ. ๓ พ. ๖ พ. ๑ พ. ๖ พ. ÷ ๗๗๗
 ÷ ๗๗๗
 (๘) ๘,๖๖๖ พ. ๕ พ. ๖ พ. ÷ ๖,๖๖๖

(๙) ๗๓,๒๑๙ ช. ๒๕ บ. ๑ ง. ๗ อ. $\div$ ๒,๓๕๙

(๑๐) ๖,๓๒๕ ห. ๔๖ ช. ๑๙ ค. $\div$ ๕,๙๗๐

แบบฝึกหัดที่ ๔

(๑) $\frac{๓}{๘}$ ของ ๒๙๗ ซึ่ง ๑๕ คำตั้ง ๓ บาท ๒ สตัง ๑ เฟื้อง
เป็นเงินเท่าใด ?

(๒) แบ่งเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ชาย ๖๑๑ คน จะได้
คนละเท่าใด ?

(๓) ถ้าชาย ๓,๒๗๔ คนในวันหนึ่งได้รับเงินคนละ ๓ สตัง
เฟื้อง รั้งอยู่เดือนหนึ่งจะต้องชักเงินออกจาก ๕๐,๐๐๐ บาท
เท่าใด ?

(๔) ๑๗,๒๙๕ ซึ่ง ๑๙ บาท ๒๙ อัฐ $\div$ $\frac{๓}{๘}$ ของ ๗๑๑.

(๕) แบ่งเงิน ๗๒๙ หาบ ๑๙ ซึ่ง ๑๒ อัฐ ออกเป็น
๑,๐๐๐ ส่วนให้ได้ส่วนละเท่า ๆ กัน คงเหลือเศษอัฐกี่อัฐ ?

(๖) $\frac{๓}{๘} \times \frac{๓}{๘} \times \frac{๓}{๘}$ ของ ๗๓,๒๑๖ บาท ๒ สตัง ๑ เฟื้อง
๖ อัฐ เป็นเท่าใด ?

(๗) ๗๙,๒๓๖,๒๕ บาท $\div$ ๗๓๖

(๘) ๗๙,๖๑๘ บาท ๒ สตัง $\div$ ๑,๒๙๗

(ตอบ เป็นบาท สตังค์)

(๙) ๙๓,๒๑๗ บาท ๓ สตังค์ $\div$ ๗๙๑

หาร मात्रาเงิน อังกฤษ

๘๓

(๑๑) ๑๑๗,๓๑๑ บาท ๗๐ สตางค์ $\div$ ๔๖๐
(ให้ทำวิธี หาร แทน)

หาร मात्रาเงิน อังกฤษ แบบฝึกหัดที่ ๕

ตัวอย่าง £ ๔๗,๖๓๒, ๑๒, ๕ $\frac{11}{2}$ $\div$ ๑๓๒

ตัว หาร แทน ของ ๑๓๒ คือ ๑๒ กับ ๑๑

	£	s	d	
๑๒)	๔๗๖๓๒	๑๒	๕ $\frac{11}{2}$	
๑๑)	๔๑๓๖	๑	๐ $\frac{11}{4}$ - ๑๐	} ๕๘
	๗๓๔	๑๒	๔ $\frac{11}{4}$ - ๔	

ตอบ £ ๗๓๔, ๑๒, ๔ $\frac{11}{4}$ กับเศษ ๕๘

แบบฝึกหัดที่ ๖

เลข หาร ต่อ ไปนี้ ถ้า ใน ที่ใด จะใช้ หาร แทน ได้ ก็ ให้ หาร แทน

(๑) £ ๗๔, ๖, ๔ $\div$ ๔, ๒๗

(๒) £ ๓๓๖, ๑๗, ๒ $\div$ ๑๑, ๗๗

(๓) £ ๘๐๑๒, ๒, ๔ $\div$ ๑๘, ๔๐๐

- (๔) £ ๗๖๓๒๑, ๑๖, ๗ $\frac{๓}{๕}$ ÷ ๒๓, ๕๙.
- (๕) £ ๙๐๐๑๓, ๐, ๐ $\frac{๓}{๕}$ ÷ ๙๗, ๕๔๐.
- (๖) £ ๑๐๗๐๒๕, ๓, ๘ $\frac{๓}{๕}$ ÷ ๑๒๖, ๗๒๐.
- (๗) £ ๓๒๙๑๗๖, ๑๖, ๑๐ $\frac{๓}{๕}$ ÷ ๒๕๙, ๘๐๐๐.
- (๘) £ ๗๑๖๑๖๙, ๑๙, ๑๐ $\frac{๓}{๕}$ ÷ ๕๓๖, ๓๖๐๐.
- (๙) £ ๒๓๒๗๑๒๙, ๐, ๑๑ ÷ ๙๗๓, ๑๓๒๐.
- (๑๐) £ ๕๖๓๙๑๒๗, ๑๖, ๕ $\frac{๓}{๕}$ ÷ ๒๓๗๕, ๗๙๒๐

หาร มาตรา วัด ยาว

แบบ ผูก หัก ที่ ๗

- (๑) ๖ ย. ๓๙ ต. ๑๗ ว. ๓ ก. ๑ ค. ๑๐ น. ๒ กระ-

เบียด ÷ ๔

- (๒) ๔๐๘ ย. ๑๗ ต. ÷ ๙

- (๓) ๑ ย. ๒๔๖ ต. ๙ ว. ๓ ขณ กระเบียด ÷ ๑๒

- (๔) ให้หาส่วนที่ ๔๐ ของ ๖๗๘ โยชน์

- (๕) ชาวนาผู้หนึ่งมีนายาว ตีสิบแปดเส้นสิบเจ็ดวา กว้าง
ตีเส้นเสมอกันทุก ๆ แห่ง ถ้าแจกให้บุรุษเจ็ดคน ๆ ละ

เท่า ๆ กัน เหลือเศษที่แบ่งไม่ได้เท่าใด ให้ยกให้เสียแก่
คนหัวปี ดังนั้นจะได้คนละเท่าใด ? (ทั้งส่วนแบ่งด้วย)

แบบฝึกหัดที่ ๘

(๑) ๑๕ บ. ๘๐ ด. ๑๗ ร. ๓ ก. ๑ ก. ๑๐ น. ÷ ๒๘

(๒) ๔๙๕ บ. ๑๗๓ ด. ๑๔ ร. ๑ ก. ๒ น. ÷ ๓๑

(๓) ๘๐๘ บ. ๒๐๐ ด. ๖ ร. ÷ ๖๒

(๔) ให้แบ่ง แก้วร้อยสิบสอง โยชน์ แก้วสิบแปดเส้น สิบแปด
วาออกไปเป็นสี่สิบสี่ส่วน

(๕) เรือพายม้าสอง เรวกับเรือใบตกหัก กันเขียงเรือพายม้า
ช้ากว่าเรือกันเขียงสองเท่า ในชั่วโมงหนึ่งเรือใบถ่วงอย่าง
เต็มที่ได้สองร้อยสี่สิบแปดวาสองศอก ถ้าแข่งกันเรือใบ
จะต้องช่วยให้เรือพายม้าเท่าใด จึงจะเป็นการยุติธรรม ?

แบบฝึกหัดที่ ๙

(๑) ๒๘ บ. ๑๙๕ ด. ๖ ร. ๒ ก. ๘ น. ÷ ๔๗

(๒) ๖๓๖ บ. ๖๗ ด. ๘ ร. ๓ ก. ÷ ๑๐๑

(๓) ๗ บ. ๓๘๘ ด. ๔ ร. ÷ ๕๓

(๔) ถ้า ๙๔ บ. ๗๗ ด. ๑๕ ร. ๓ ก. เป็นเลขตั้ง ๘๘
เป็นตัวเลข หาวอะไรจะเป็นเลขตั้ง ?

(๕) ถอดตั้ง กตั้ง เส้น หนึ่ง ยาว สองร้อย สี่สิบ สี่ เส้น สิบแปดวา
สาม ศอก ถ้าจะต้อง ตัด แบ่ง ให้แก่ เรือ สิบห้า ลำ ๆ ละเท่า ๆ
กัน สำหรับ ทำ สาย ระวัง จะได้ ลำ ละเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๐

(๑) ๗๒ บ. ๖๔ ศ. ๑๒ ว. ÷ ๔

(๒) ๓๓๓ บ. ๔ ศ. ๘ ว. ๓ ศ. ÷ ๔๓

(๓) ๑๐๐ บ. ๑๑๗ ศ. ๑ ว. ๑ ศ. ÷ ๗๗

(๔) ส่วนที่ เจ็ดสิบสาม ของ สองร้อยยี่สิบแปด โยชน์ แก่
สิบห้าเส้นสิบหกวา เป็นเท่าใด ?

(๕) เข่นยนิยร์ผู้หนึ่ง ขุดบ่อ เพาะจะหาน้ำที่ใต้ผดาด พอ
ขุดลงไป ได้สองเส้นสิบเจ็ดวา หรือ ถัด สิบสองเท่า ของ ผดของ
ที่อยู่ข้างเคียงกันก็พบน้ำ ดังนี้ อยากจะทราบ ว่า ผดของ ที่อยู่
ข้างเคียงนั้น ถัดเท่าใด

หาร मात्रา เวลา ตาม ปี สุริยคติ

แบบฝึกหัดที่ ๑๑

(๑) ๕๖ ปี (อธิกสุรทิน) ๒๖๗ วัน ๒๐ ชั่วโมง ÷ ๔๓

(๒) ๓๕ ปี (สุริยคติ) $\div$ ๕๒

(๓) ๘๘ ปี (สุริยคติ) ๓๘ ปี ๔ วัน $\div$ ๑๐๗ (ปีหนึ่ง
ปี ๕๒ ปี ๔ วัน)

(๔) ถ้าแบ่ง ๘๘๘ ปี (อธิกสุรทิน) กับ ๑๘ ปี ออกเป็น
สิบสองส่วน แล้วเขาเจ็ดส่วนจะได้เท่าใด ?

(๕) บุตร ชื่อนกว่า นิดา สิบสามเท่า ถ้าบิดา อายุ ได้สี่
สิบแปดปี (อธิก) กับเจ็ดปี บุตร จะมีอายุเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๒

(๑) ๑๓ รอบ ๘๘ ปี $\div$ ๕๑

(๒) ๕๖๗ รอบ ๑๘ วัน $\div$ ๓๔๒

(๓) ๘๗ ปี ๕ วัน ๖ ชั่วโมง ๓๒ นาที $\div$ ๓๗

(๔) ให้เขาห้าสิบเก้า ห้าวัน ในเดือนเหล่านี้ คือ ตั้งแต่
เมษายน จนถึง พฤศจิกายน กับ อีกสองปี

(๕) ตั้งแต่ ร. ศ. ๑๑๘ ถึง ร. ศ. ๑๒๗ มีกี่ปี ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๓

(๑) ๘๐๑ รอบ $\div$ ๖๓

(๒) ๒๔ ปี ๓ วัน ๑๕ ชั่วโมง ๓๘ นาที $\div$ ๒๑

(๓) ๕๐ วัน ๖ ชั่วโมง ๑๗ นาที $\div$ ๔๘

(๔) จะ เขา สอง วิก สิบ เข็ด ชั่ว โมง ๑๖ ร้อย เก้า สิบ สองวัน
ห้า ชั่วโมง ได้ ก็ ครึ่ง จังหวะ จะ หมด หรือ จังหวะ จะ เหลือ เศษ ๑๖ ไม่ ได้
อีก ?

(๕) ใน ครอบ คราว หนึ่ง มีตา ถึง แก่ กรรม เสีย แล้ว ที่ ยัง
เหลือ อยู่ คือ มารดา คน หนึ่ง บุตร ชาย คน หนึ่ง บุตร หญิง
คน หนึ่ง ทั้ง สาม คน นี้ คิด ชาย รวม กัน เป็น ห้า สิบ สอง ปี
ครึ่ง ถ้า บุตร ชาย ชาย ได้ สอง เท่า ชาย บุตร หญิง และ มารดา
เท่ากับ บุตร ชาย เท่า หนึ่ง ดังนั้น คน ทั้ง สาม จะ มี ชาย เท่า กัน
อย่างไร ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๔

- (๑) ๕๗ รอย ๗๙ ปี $\div$ ๓๙
- (๒) ๓๔๒ วัน ๑๘ ชั่วโมง ๒๔ นาที $\div$ ๑๐๘
- (๓) ๗๙ ปี (สุริยคติ) ๓ วิก ๔ วัน ๖ ชั่วโมง $\div$ ๕๘
- (๔) ให้หา ส่วน ที่ หก สิบ ของ สี่ รอย สี่ ร้อย ปี
- (๕) ต้น มะขาม แก่ เจ็ด เท่า ชาย รวง ต้น มะม่วง ถ้า ต้น มะขาม
ชาย ได้ ยี่สิบ เข็ด ปี ร้อย เก้า สิบ เจ็ด วัน ต้น มะม่วง จะ มี ชาย
เท่าใด ?

ห้าว มาตราทองเข้า

แบบฝึกหัดที่ ๑๕

(๑) ๕ เกวียน ๑ บัน ๓๒ ตัด ๑๕ ทนนาน $\div$ ๑๗(๒) ๑ บัน ๓๔ ตัด ๒๑ ทนนาน ๑ จังฮอน $\div$ ๒๕(๓) ๖๑ เกวียน ๓๒ ตัด ๑ จังฮอน ๓ กำ มีฮ $\div$ ๓๔

(๔) ให้เขาสืบ แก้ว หาร หึง บัน ยี่สิบ แก้ว ตัด สิบ สอง ทนนาน

(๕) มี เข้าสามอยู่ สิบห้า เกวียน หึงบัน สาม สิบเข็ดตัด ถ้า

จะแจก ให้ แก่ โรง พยาบาล สิบ เข็ด คำบด โรง พยาบาล เหล่านี้

จะได้เข้า คำบด ละเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๖

(๑) ๕๑ เกวียน ๘๗ ถึง ๑๖ ทนนาน $\div$ ๕๖(๒) ๗๑ เกวียน ๑ บัน $\div$ ๔๔(๓) ๔๐๑ เกวียน $\div$ ๔๐๒

(๔) ให้แยกแก้ว สิบ แก้ว เกวียน หึง บัน ออก เปรน ดี สิบ ตาม

ส่วน ๆ ละเท่า ๆ กัน

(๕) คนเผาปูน มี ปูน ดี กอง คิด เปรน เกวียนได้ สอง ร้อย

ห้าสิบ แปด เกวียน กับ เจ็ด สิบ แก้ว ถึง ถ้า มี ผู้ มา ซอสิบ เจ็ด

ราย ให้ราคาเท่า ๆ กัน เจ้าของปุ่นจะขายให้รายละเท่าใด
จึงจะได้ปุ่นไปเท่า ๆ กัน ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๗

(๑) ๑๑ เกวียน ๑ มั่น ๒๑ สัด ๑๒ ทนนาน $\div$ ๓๕

(๒) ๕๖๘ เกวียน ๓๖ สัด $\div$ ๘๘

(๓) ๔๐๔ เกวียน ๑ มั่น ๑๖ สัด ๑๖ ทนนาน $\div$ ๓๔๑

(๔) ให้หาผลหาร ของ สามสิบเจ็ด กับ ร้อยเก้า สิบเอ็ดเกวียน
หนึ่ง มั่น สามสิบ สาม ทนนาน

(๕) มีคน เก้าสิบห้าคน มีวัวสองร้อย เก้าสิบหก เกวียน
ถ้าจะขายเขาไว้แต่เจ็ดสิบแปด เกวียน ห้าสิบสองถึง นอกนั้น
จะแจกให้แก่คนเหล่านั้นให้หมด ถ้าคนเหล่านั้นได้วัวคนละ
เท่า ๆ กัน จะได้วัวคนละเท่าใด ?

แบบฝึกหัดที่ ๑๘

(๑) ๔๘ เกวียน $\div$ ๑๕๗

(๒) ๘๐๑๑ เกวียน ๔๘ ถึง $\div$ ๘๘๘

(๓) ๕๗ เกวียน ๒๐ ทนนาน ๑ จัง ขอน $\div$ ๖๗

(๔) ถ้าเขาห้าร้อย เก้าสิบสอง ห้า พัน เกวียน หนึ่ง มั่น ยี่สิบ
สัด จะได้วัวเท่าใด ?

(๕) โรงไฟฟ้าโรงหนึ่งตั้งเข้าได้ร้อยสิบสามเกวียนหนึ่งวัน
ตามสิบห้า ถ้าตั้งอยู่หกวันจะคิดเฉลี่ยเป็นกี่วันละเท่าใด ?

การแลกเปลี่ยน

เงินไทยกับเหรียญดอลลาร์

การแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเหรียญดอลลาร์นี้ใช้กันมากใน
ประเทศสยาม เพราะฉะนั้นจะยกตัวอย่างวิธีคิดไว้ให้เห็นบ้าง
เมื่อคิดแลกเปลี่ยนเงินไทยกับเหรียญดอลลาร์ได้แล้ว จะคิดแลก
เปลี่ยนเงินไทยกับเงินประเทศใด ๆ เมื่อทราบมาตราที่เทียบ
กัน ก็คงคิดได้ทั้งสิ้น

เงินบาทกับเหรียญดอลลาร์ราคาแลกเปลี่ยนอาจจะขึ้นลงได้
ไม่คงที่ แต่ที่เคยเทียบกันมานั้น คือ ๕ บาทเท่ากับ ๓
เหรียญ เพราะฉะนั้น ๕ ดอลลาร์ก็เท่ากับ ๓ เซ็นต์ แต่ในวิธี
คิดใช้ว่า ๑๐ บาทเท่ากับ ๖ เหรียญง่ายกว่า ดังจะปรากฏต่อ
ไป ในตัวอย่างเหล่านี้

ตัวอย่างที่ ๑

ให้ทอนเงิน ๙ บาท ๒ เป็น บาท ต่างค์

$$๙ \text{ บาท } ๒ = ๙ \text{ บาท } ๒๕๐ \text{ เซ็นต์}$$

$$๓) ๙ \text{ บาท } ๒๕๐ \text{ เซ็นต์}$$

$$๒๔๔๐๗ \text{ ต่างค์ หรือ } ๕ \text{ บาท } ๕๐ \text{ เซ็นต์}$$

๕

$$๑๒๒๐๘๕ \text{ ต่างค์}$$

$$\text{ตอบ } ๑๒๒๐.๘๕ \text{ บาท}$$

ตัวอย่างที่ ๒ ให้ทอนเงิน ๘ บาท ๒๒.๒๕ บาท เป็น เหรียญ เซ็นต์

$$ก. \text{วิธีทำทางหนึ่ง } ๑ \text{ บาท} = ๑๐๐ \text{ เซ็นต์}$$

$$๘ \text{ บาท } ๒๒.๒๕ \text{ บาท}$$

๑๐๐

$$๘๐๘๒๒๕ \text{ เซ็นต์}$$

$$\text{ตอบ } \$ ๘๐๘๒.๒๕$$

(เมื่อ คุณบาท เป็น เซ็นต์ นั้น ๒๕ ต่างค์ เท่า กับ ๑๕ เซ็นต์

จึงเอา ๑๕ มาบวกด้วย)

การ แลกเปลี่ยนเงิน

๘๓

๒. วิธี ทำ อีก ทาง หนึ่ง ๘๓๒๒·๒๕ บาท

๕) ๘๓๒๒๒๕ ๕ ตางค์

๑๖๖๔๔๕ ห้า ตางค์ หรือ ๓ เซ็นต์

๓

๔๘๘๓๓๕ เซ็นต์

ตอบ ๘ ๔๘๘๓·๓๕

เมื่อจะเอา ๕ หาร ๓ ศูนย์ หรือ ๓ หาร ๕ ศูนย์ เช่นนี้

เอา ๑๐ แทน ๕ เอา ๖ แทน ๓ ดังว่า ผลก็ คงเป็น อย่าง เดียว
กัน แต่ การ ทำ ง่าย ขึ้น ด้วย จับ ศูนย์ หรือ หาร ก็ดี ย่อม คิด
คิด ศูนย์ เติม ศูนย์ เอา ใน ใจ ได้ ดัง ตัวอย่าง ต่อ ไป นี้ เพราะ
ฉะนั้น จึง ได้ ว่า ไว้ แต่ ข้าง ต้น ว่า วิธี คิด ให้ ใช้ ๑๐ บาท เท่า กับ ๖
เหรียญ และ ๑๐ ตางค์ เท่า กับ ๖ เซ็นต์

ตัวอย่าง ที่ ๓ ๘๓๒๒·๒๕ บาท ให้ คิด เป็น เหรียญ เซ็นต์

๘๓๒๒·๒๕ บาท = ๘๓๒๒๒๕ ตางค์

๘๓๒๒๒๕ ตางค์

๖

๔๘๘๓๓๕๖ (คือ เอา ๑๐ หาร)

ตอบ ๘ ๔๘๘๓·๓๕

ตัวอย่างที่ ๔ $\text{฿ } ๔๓๒๗.๒๒$ ให้ทอนเป็นบาทต่าง

๖) $\text{฿ } ๔๓๒๗.๒๒$ เซ็นต์

๑๓๔๗๔๗๐ ต่าง (คือเอา ๑๐ คูณ)

ตอบ ๑๓๔๗๔.๗๐ บาท

แบบฝึกหัด

(๑) ให้ทอนเงินสยามต่อไปนี้เป็นเหรียญเซ็นต์ทั้งสิ้น คือ :—
 $\text{฿ } ๔๓๒๔$ บาท, $\text{฿ } ๗๓๖.๕๐$ บาท, $\text{฿ } ๙๙$ บาท ๒ สตัง, ๑๓ $\frac{๑}{๔}$ ซึ่ง ๑๕
 บาท ๑ สตัง, $\text{฿ } ๔๗๒.๓๕$ บาท, $\text{฿ } ๔๖๖๗๒$ อัฐ, $\text{฿ } ๙๐๗๕๖$ สตัง,
 $\text{฿ } ๓๒๑๗.๑๕$ บาท, $\text{฿ } ๓๙ \frac{๑}{๔}$ ซึ่ง, ๑๐๐.๐๕ บาท

(๒) ให้ทอนเงินเหรียญต่อไปนี้เป็นเงินสยาม คือ :—
 $\text{฿ } ๙๖๕$, $\text{฿ } ๔๐.๖๔$, $\text{฿ } ๙๔๓๑๓$, $\text{฿ } ๔๐๗๓๖$ เซ็นต์
 $\text{฿ } ๙๙ \frac{๑}{๒}$, $\text{฿ } ๔๗๓.๓๐$, $\text{฿ } ๖๙๓๒๔$ เซ็นต์ $\text{฿ } ๔๐๓๒.๑๔$,
 $\text{฿ } ๙๐๖๓๖๐$ เซ็นต์, $\text{฿ } ๙๐.๐๙$

(๓) $\text{฿ } ๙๓๒๙๕$ ต่าง หรือ $\text{฿ } ๖๓๒๙$ สตัง หรือ $\text{฿ } ๔๐๗๒๖$
 เพอง หรือ $\text{฿ } ๒๑๓ \frac{๑}{๔}$ ซึ่ง หรือ $\text{฿ } ๕๗๔๐๘$ อัฐ หรือ $\text{฿ } ๕๓๐๐$
 ต่าง จะเป็นกี่เหรียญกี่เซ็นต์ ?

(๔) ให้ทอนเงินต่อไปนี้เป็นต่าง :— $\text{฿ } ๔๐๓.๒๕$,
 $\text{฿ } ๐.๙๐$, $\text{฿ } ๔๐๐.๖๔$, $\text{฿ } ๐.๓๖$, $\text{฿ } ๔๗๓๓๗$ เซ็นต์

บัญชี ใบเสร็จ เก็บเงิน

๙๕

(๕) ให้ทอนเงินต่อไปนี้เป็นอัน :-

§ ๔๓๙.๓๕,

§ ๔๘๑.๐๕, ๓๒๑.๒๕ บาท, ๙๖.๕๐ บาท.

บัญชี ใบเสร็จ เก็บเงิน

การทำบัญชีใบเสร็จสำหรับเก็บเงินก็เช่นวิชาที่ควรรู้อย่าง

หนึ่ง เพราะเกี่ยวกับการซื้อขายทั่วไป แบบนั้นเขา

ใช้ต่าง ๆ กัน ได้เลือกอย่างที่ใช้กัน โดยมากมาปนตัวอย่าง

ในที่นี้ด้วย

กรุงเทพฯ วันที่ ๔ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๑๗

นายต้นได้รับ จาก ห้าง แบคแมน แชนโก มีราย สิ่งของ แจกอยู่ ต่อไปนี้

เดือน	วันที่	รายการ	บ.	อ.	บ.	อ.
มกราคม ร.ศ. ๑๑๖	๑๐	ดิน สอ คำ ๑ โหล	๒	—		
“ “ “	๑๒	ปาก กา ๑ หีบ	๓	—		
ธันวาคม “ “	๑๑	กัน ไกร ๑ ถ่ม	๑	๔๐		
มกราคม “ “	๒๐	ปลดออก เงิน สำหรับ ดิน สอ สี่	๒๐	—		
เมษายน ร.ศ. ๑๑๗	๒๕	เสื่อ ขาว ๓ ตัว				
		ราคา ตัว ละ ๑๒ บาท	๓๖	—		
“ “ “	“	ตุ้ม ครั่ง โหล				
		ราคา โหล ละ ๓ สลึง	—	๒๔		
กรกฎาคม “ “	๑	หมวก ๑ ใบ ราคา ๑๓ บาท	๑๓	—		
รวมยอด					๗๖	—

ผู้ มีชื่อ ในท้าย หนังสือ ได้รับ เงิน รายนี้ แล้วคง แต่
วันที่ ๔ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๑๗

แบคแมน แชนโก

บัญชี ใบเสร็จ เก็บเงิน

๑๔๗

เมื่อ เวลา ทำบัญชี ใบเสร็จ รับเงิน ทั้ง หลาย

นักเรียน

ต้อง ระวังก ดึง ข้อ ที่ มี แจก ต่อ ไป นี้ ให้ ชัด เจน คือ :-

๑ ชื่อร้าน หรือ ห้าง ที่ ขาย ของ และ กำหนด วัน เดือน ปี
ที่ได้ ขาย ของ ไป

๒ นาม ผู้ ขาย และ ผู้ ซื้อ

๓ ราย การ ถึง ของ ราคา และ ยอด เงิน

๔ เมื่อ ผู้ ซื้อ ใช้เงิน ให้ แล้ว ต้อง ดึงข้อ ผู้ขาย และ หมายเหตุ
ว่า ได้รับ เงิน ถูก ต้อง ตาม ราย การ นั้น ๆ ไว้ ใน ท้าย ใบรับ ดัง
ปรากฏ ใน ตัวอย่าง แต่ ถ้า ยัง ไม่ ได้รับ เงิน ก็ ยัง ไม่ ควร เซ็น
ชื่อ

แบบ ผูก หัก

(๑) เมื่อ วันที่ ๕ มิถุนายน ร.ศ. ๑๑๗ นาย อาจ ได้
ซื้อ ของ มา จาก ห้าง เคี่ยม ฮั่วเฮง ดัง มี ราย การ แจก ต่อ ไป นี้ :-

ไม้เท้า ๒ อัน ราคา อัน ละ ๓ บาท ๕๕ สตึง เพ็ชร์ รองเท้า
๒ คู่ ๆ ละ ๑๕ ๖๖ บาท โคม ๔ ใบ ๆ ละ ๗ บาท ๓๕ สตึง
ยา กัด ยิง ๒ กระป๋อง ราคา กระป๋อง ละ ๒ บาท

ได้ ใช้ เงิน ราย นี้ แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๓ กรกฎาคม ร.ศ. ๑๑๗

(๒) เมื่อ วันที่ ๒ เมษายน ร.ศ. ๑๑๗ นาย ทอง ดี

ตั้งของไป ที่ห้าง โรบนสัน บริษัท กรุงธน ตอน และได้รับ
ของเหล่านี้ถ้วนทุกสิ่งแล้ว คือ :-

นาฬิกาพก เรือนทอง ๑ โทล คิดเป็นเงิน สยาม ราคา
เรือนละ ๑๕๐ บาท รถจักรยาน ๖ คัน ราคาคันละ ๒๕๐ บาท
หมวกยอก ๕ โทล ราคาใบละ ๓๕ บาท ๒ สี่ถึง แก้วสี่สิบบริง
๗ โทล ราคาตัวละ ๒๕ บาท ๘ ช้อน รองเท้า ๑๘ คู่ ๆ ละ
๓๐ บาท ๑๒ ช้อน สร้อยนาฬิกาทองคำ ๒๐ สาย ๆ ละ ๗๒
บาท ๑๑ ช้อน

ได้ใช้เงินรายนี้แล้วตั้งแต่วันที่ ๔ สิงหาคม ร. ศ. ๑๑๗

(๓) เมื่อณวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๒๔ นายบุญ
ได้ซื้อของจากร้านจีนตั้งตั้งมีรายแจ้งคือ ไปนี้ :-

โต๊ะ ๓๖ ตัว ราคาตัวละ ๑๒ บาท สี่ถึง แก้วสี่ ๑๑๐ ตัว
ราคาตัวละ ๕ บาท เพ็ชร์ ตัว ๑๒ ใบ ราคาใบละ ๕๓ บาท
รูปภาพ ๔๐ กรอบ ราคากรอบละ ๓๑ บาท ๓ สี่ถึง บุหรี่ฝรั่ง
๑๐ หีบ ๆ ละ ๑๒ บาท ๑๐ ช้อน หนังสือ ๑๐๐ เล่ม ๆ ละ
๓ บาทถ้วน

เงินรายนี้ยังหาได้ใช้ไม่ จึงทำบัญชีใบเสร็จเก็บเงิน
และรับเงินให้ถูกต้องตามแบบที่เขียนมาแล้วนั้น

แบบสอบข้อ

ชุดที่ ๑

(๑) จง บอก เจ็ด ร้อย สามสิบ ห้าบาท กับ อัฐิ อีก
๒ เท่าจำนวนนี้ สอง ไพ่ อีก สาม เท่าจำนวนนี้ และ สิบ อีก
หนึ่งใน ห้า ของจำนวนนี้ เข้าด้วยกัน

(๒) ให้ ลบ เศษส่วนของ ล้าน อัฐิ ออก จาก ๗,๖๑๓ บาท ๒
สลึง ๑ เฟื้อง

(๓) จง แบ่ง ๖,๓๗๑ ซึ่ง ๑๕ ตำลึง ๓ บาท ออกเป็น
๑๑ ส่วน

ชุดที่ ๒

(๑) (ยี่สิบเจ็ดบาท ๒ สลึง ๑ เฟื้อง $\times$ เก้าสิบหก) $-(๘๓$
บาท ๕ สลึง $\times$ ๖๕)

(๒) ให้ บวก จำนวน เหล่านี้ เข้าด้วยกัน ๑๓ ซึ่ง ๑๑ ตำลึง
๒ บาท สลึง; เฟื้อง ๗ อัฐิ; ๑๗๘,๓๗๕ สลึง; ๗,๒๓๖ เฟื้อง
๗ อัฐิ; หมื่น ไพ

(๓) ให้ ลบ ๗,๓๖๑ ซึ่ง ๑๑ บาท ๒๑ อัฐิ ออกเสียจาก
๓ เท่าของจำนวนนี้

(๔) จง ทอน ๗๐,๒๘๔ สอง ไพ่ ให้ เป็น สลึง

ชุดที่ ๓

(๑) รถม้าคัน ราคา ๑๔ ซึ่ง ๑๖ คำถึง ม้าตัวหนึ่งใน
คูนั้น ราคาเท่ากับรถพอดี แต่อีกตัวหนึ่งราคา มากกว่า
รถ ๒๐ บาท จะเปนม้าตัวแพงนี้ราคาเท่าใด ?

(๒) ๗๒๙ บ. ๓ ศ. ๑ พ. ๕ อ. กับ $\frac{๑}{๑๑}$ ของจำนวน
นี้เปนม ๒ เท่าแห่งจำนวนที่กล่าวมา แล้วนั้น โทษจะมากน้อย
กว่ากันเท่าใด ?

(๓) ให้เอาพัน สอง ร้อย หกสิบเก้า หาร ๗๖,๑๙๓ พ.
๒๐๙ ช. ๑ บ.

(๔) อัฐ กับ สดางค์มี อย่าง ละเท่า ๆ กัน คือ อย่าง ละ
๗๙,๒๖๘ อัน ให้เอาสดางค์ลบ อัฐว่า เหลือเท่าใด

ชุดที่ ๔

(๑) ในถุงหนึ่งมีเงินเฟื้อง เงินสตึง และ อัฐ อัน ละสอง ไพ
อยู่ปนกัน ถ้านับเปนม อัน ๆ ก็ได้จำนวน เท่ากันพอดี ถ้านับ
หมด ด้วยกัน ได้พันสองร้อย อัน อยากจะทราบ ว่า รวม เปน
จำนวน เท่าใด

(๒) $(๒๗ \text{ บ. } ๓ \text{ ศ. } \times ๑๒) + (๑๕๑ \text{ ช. } ๑ \text{ พ. } \times ๑๑) - (๓๗ \text{ บ. } ๑ \text{ พ. } ๓ \text{ อ. } \times ๓๐) + (\frac{๑}{๑๐} \text{ ของ } ๘ \text{ ช.})$

(๓) สาม ร้อย ยี่สิบ ห้า ซึ่ง สิบเจ็ด คำถึง หัก ออก เสีย
๙,๗๖๕ บาท จนถึง เจ็ด อัฐ

ชุดที่ ๕

(๑) หัก ๗,๓๙๖ ช. ๑๓ ค. ๒ บ. ๕๙ อ. ออกเสีย
จาก ๑๗๙๗ พ. ๓๙ ค. ๑ บ.

(๒) มี เลข ๒ จำนวน ๆ หนึ่ง คือ ๑๗ ช. ๘ บ. ๗๓๙
หม อีกจำนวนหนึ่ง คือ ๑๕๓ บ. ๔๙ อ. รวม ด้วยกัน ยัง
ขาด อีก เท่า ไฉ จึง จะได้ สอง หมื่น ซึ่ง ?

(๓) ใน ชุด ๒ นั้น ได้ตอบ เท่า ไฉ ให้ เขา ๑๐๐ ทาร
แล้ว ทอน เลข ดัง เปน อัฐ

ชุดที่ ๖

(๑) ๗๙,๖๒๔ อ. กับ ๘๐๑ $\frac{๑}{๒}$ บ. มาก น้อย กว่า
กัน เท่า ไฉ ? (ตอบ เปน สิ่ง)

(๒) ให้ บวก เข้า ด้วย กัน คือ พัน ร้อย เก้า สิบเจ็ด เพียง;
๖๗,๘๓๒ สอง ไพ; ๗,๖๑๔ ซึ่ง; กับ หมื่น พัน เจ็ด อัฐ

(๓) ๗๖,๓๒๙ ช. ๑๙ บ. ๖๓ อ. $\div$ ๑๑,๐๐๐

ชุดที่ ๗

(๑) ๑๒๙ ซึ่ง ๑๙ คำถึง ๓ บาท ๒ สิ่ง เพียง ให้
ลบ เสีย ๕๑๙,๓๗๘ อ.

(๒) ๓ ส. ๑ ฟ. ๕ อ. X ๗,๓๒๘

(๓) นาย ข. มีเงินบาท อยู่ กี่บาท นาย ก. ก็มี
 เหรียญเฟื้อง อยู่ เท่าจำนวน เหรียญบาท ของ นาย ข. ถ้า นาย
 ข. ได้เงิน อีก ๑๒ ซึ่ง ก็ จะมีเงิน อยู่ ห้าหมื่น บาท พอ ดี ดังนี้
 นาย ก. มีเงิน เท่าใด ?

ชุดที่ ๘

(๑) จงบวก เข้า ด้วยกัน ๖๓,๐๒๘ ฟ.; ๓๒๗ ช. ๘๘๖.
 ๓๗ อ.; ๗๓,๒๑๘ อ.; ๖,๘๓๕ บ. ๓ ส. ๑ ฟ.; ๗๕,๐๑๘ ส.

(๒) $\frac{๑}{๓๕๐}$ ของ ๗๐,๓๑๒ ซึ่ง ๕๘ บ. ๓๗ อ. เป็นเงิน
 เท่าใด ?

(๓) ถ้า มีเงิน อยู่ ๖ ช. ๕๘ อ. จะ แจก ถูก จ้าง วัน
 หนึ่ง คน ละ ๓ ส. ๑ ฟ. ตลอดเวลา ๔ วัน ได้กี่คน ?

ชุดที่ ๙

(๑) เขา ๑๒ เจ็ดหมื่นคน ยี่สิบห้าซึ่ง ๑๗ คำตั้ง ๓ บาท
 ตั้ง

(๒) ๑๕๗ ห. ๒๘ ช. ๑๒ ค. ๓ บ. ๑ ฟ. นี้ ให้
 หัก ออก เสีย ๑๑๘ ห. ๓๗ ช. ๒๘ บ. ๕๓ อ. ให้ คอบ
 เป็น ช. บ. อ.

แบบ สอบ ชัณ

๑๐๓

(๓) เลข ๒ จำนวนคือ ๗,๓๑๘ ถึง กับ ๓,๘๑๗- $\frac{๑}{๒}$
ค่าถึง นี้ต่างกันอยู่เท่าใด ?

(๔) $\frac{๑}{๑๑}$ ของ ๖๓ บ. ๓ ค. ๑ ไข่สิบสอง เท่า เป็น
เงินเท่าใด ?

(ต่อไปนี้จะทอนเหรียญกับเซ็นต์ ให้ทอนโดยไม่
ต้องคิดเลขหารเลขคุณก็ได้)

ชุดที่ ๑๐

(๑) ให้ทอน ๗,๘๑๓ เหรียญ ๑๓ เซนต์เป็นเซ็นต์ แล้ว
เขา ๗๓ คุณ

(๒) รุ ๗๒๘.๒๕ X ๒๘

(๓) จงบวกจำนวนต่อไปเข้าด้วยกันกันคือ รุ ๗๗๘๓.๘๐
รุ ๒๕๐.๑๕; ๘๗๓๒๕ เซนต์; ๘๐๐๑๓ เหรียญ ๘๐ เซนต์

(๔) รุ ๖๘๗๑๓.๕๘ ให้ลบเสีย ๓๗๒๘๑.๐๘ เซนต์

ชุดที่ ๑๑

(๑) ๑๗,๐๑๓ เหรียญ ๑๕ เซนต์ กับ สิบหมื่น เหรียญ
ต่างกันเท่าใด ? (ให้ตอบเป็นเซ็นต์)

(๒) รุ ๘๐๗,๓๒๕.๑๘ ÷ ๗

(๓) (รุ ๑๑.๐๕ X ๑๒) + (รุ ๐.๘๕ X ๘) -

(รุ ๑.๘๐ X ๑๐)

(๔) ในถุงหนึ่งมีธนบัตร ๑๐ เซ็นต์อยู่ ๗๒๗ อัน
 ธนบัตร ๒๐ เซ็นต์อยู่ ๘๕ อัน กับเซ็นต์อีก ๙,๐๗๙ อัน
 จะรวมเป็นเงินทั้งถุงเท่าใด ?

ชุดที่ ๑๒

(๑) $๗,๒๙๖,๗๐๙ \times ๓๐๙$

(๒) ให้นำวงเข้าด้วยกันคือ ๗๖,๒๙๓ เซ็นต์; $๙ \frac{๘๙}{๒๒}$;
 เจ็ดร้อยหกสิบห้าเหรียญ สามสิบสามเซ็นต์; ๘๒๑๓๙ เซ็นต์;
 ๙ ๒๓๗

(๓) ลบ ๖๕,๙๗๘ เหรียญ ๙ เซ็นต์ ออกเสียจาก
 ๙ ๗๙,๒๑๓-๑๓

(๔) สิบเก้า เหรียญ สิบเอ็ดเซ็นต์นี้ บวกกัน ๑๓
 หนจะได้เท่าใด ?

ชุดที่ ๑๓

(๑) ให้ทอนหมื่น เจ็ดพันสิบห้า เซ็นต์ เป็นเหรียญ แล้ว
 เอาไปหักออกเสียจากพันเหรียญ

(๒) จะต้องเอาอะไรบวกกับ ๙๗๓๐๙ สตางค์ ให้ได้
 ๑ พันร้อยบาท ?

(๓) จะหัก ๙ เหรียญ ๑๑ เซ็นต์ ออกจากพันเหรียญ ได้

กี่ ครั้ง ?

(๔) จง เขา เจ็ด ร้อย ยี่สิบ เหรียญ คุณ ๘๐๒๙. ๘ เซ็นต์

ชุดที่ ๑๔

(๑) $\text{฿ } ๘๓,๐๖๒.๙๕ + \text{฿ } ๑๓๘$

(๒) $(\text{฿ } ๙.๐๙ \times ๑๒) + (\text{฿ } ๑๑.๑๑ \times ๑๐๐) +$

$(\text{฿ } ๗๐.๗๐ \div ๑๐) + \frac{๑}{๒๐}$ ของ $\text{฿ } ๑.๐๐$

(เลข อย่างนี้ ให้ ของ บวก ให้ ถอก ลง สมุด บ้าง)

(๓) $\text{฿ } ๘,๖๒๑.๐๙ \times ๙๑๐$

(๔) ถ้า เขา ๗๒,๑๖๙ เซ็นต์ ตบ พันธุ์ ร้อย เหรียญ จะ
ยัง เหลือ อีก กี่ เซ็นต์ ?

ชุดที่ ๑๕

(๑) เหรียญ กับ เซ็นต์ มี ราคา ต่าง กัน เท่า ไ้ ? ถ้า เขา
๗๒๕ คุณ ยัง จะ ต้อง เขา อะไร บวก อีก จึง จะ ได้ ครบ เก้า หมื่น เก้า
เซ็นต์ ?

(๒) $๗๘,๒๕๓.๒๐ \text{ บาท } \div ๙๓๗$

(๓) ให้ บวก ด้วย กัน คือ ๗๙,๖๒๗ เซ็นต์ $\text{฿ } ๘๓๕.๐๙$
 ๕๓๒๖๗ เซ็นต์ $\text{฿ } ๗๒๙๑.๕๓$

(๔) ให้เขา ๗,๔๒๘ เซ็นต์ ถม จำนวน เหรียญ ที่ เท่า กับ
จำนวน

ชุดที่ ๑๖

(๑) จาก ๗,๔๒๗ เหรียญ ๘ เซ็นต์ ให้ ถมเสีย ๖๕,๔๓๔
เซ็นต์

(๒) $(\text{฿ } ๗๐.๑๗ \times ๒๕) - (\text{฿ } ๔๓๗.๐๒ + ๖๔)$
 $+ (\text{฿ } ๔,๗๒๗.๐๐ \times ๑๑)$

(๓) $๕,๑๕๓ \frac{๑}{๒}$ ซึ่ง หักออกเสีย ๗,๒๘๕ บ. ๒ ส.
๑ ฟ. จะ คง เหลือ อยู่ อีก กี่ สตางค์ ?

(๔) $\frac{๑}{๑๐}$ ของ เจ็ด หมื่น เก้า พัน สาม ร้อย สิบ เซนต์ เหรียญ
ให้ ทอน เป็น เซ็นต์

ชุดที่ ๑๗

(๑) ๑๑๗,๓๒๘ บ. ให้ ทอน เป็น สตางค์

(๒) ฿ ๗,๓๒๔.๒๔ สอง หน ให้ เขา ๑๐๐ กุณ

(๓) ให้ บวก :— ๗๖๐,๓๑๐ เซ็นต์, ฿ ๘,๕๒๔.๗๖,
๕,๓๑๘ ของ สิบ เซ็นต์ กับ ๖๒๔ ของ ยี่สิบ เซ็นต์ ?

(๔) ฿ ๗,๓๒๘.๔๐ จะมี ยี่สิบ เซ็นต์ ได้ กี่ หน ?

(๕) $8,52,26,20 \div 100$

ชุดที่ ๑๘

(๑) มีเงิน ๒๗๘ บ. ๒ ส. เพียง จะแลกอีฐี่ขึ้นและ
๑๒ สตางค์ได้กี่ขึ้น ?

(๒) ให้บวก :— ๗๕๓,๑๙๗ เซ็นต์ ๒,๘๙๕ ของขึ้น
๓๐ เซ็นต์ ๖๐๙๐ ของ ๕ เซ็นต์ ๘๗๓๒๙.๒๙ กับ ห้าแสน เซ็นต์

(๓) ๗๙,๓๒๖ บ. เป็นกี่สตางค์ ?

(๔) $8,7๓๙,๒๐๙ \times ๗,๒๓๔$

ชุดที่ ๑๙

(๑) ใน ๗,๒,๐๓๘ เพียง จะมีอีฐี่สิบ สตางค์ กี่หน ?

(๒) ๗๐,๓๒๕ บ. ๙ สตางค์ $\times$ ๕๗ แล้วให้ทอน
เป็น สตึง

(๓) $(8,๑๒.๑๑ \times ๑๑) + (๑๓๗ \text{ เหรียญ } ๙๐ \text{ เซ็นต์}$
 $\times ๒๘) - (๒๗ \text{ เหรียญ } ๑๙ \text{ เซ็นต์ } \times ๓๐)$

(๔) น้อยมี สตางค์ กี่ขึ้น พี่ก็มี เซ็นต์ เท่า นั้นขึ้น เหมือน
กัน ถ้าอีฐี่ที่น้อยมีนั้น รวมเป็นเงิน ๒ ชั่ง ๑๐ คำตัง พี่
จะมีเงินเท่าใด ?

ชุดที่ ๒๐

(๑) ซื้อโต๊ะมา ๑ ตัวกับเก้าอี้ ๓ ตัวเป็นราคา ๔๗ บาท ๓ สตางค์ ๑๒ อัฐ ถ้าคิดแต่เก้าอี้เท่านั้นก็เป็นราคา ๒๗ บาท ๑ สตางค์ ๖ อัฐ จะเป็นราคา โต๊ะเท่าใด ?

(๒) มีเงิน ๑ ชั่งใช้เสีย ๑๓ บาท ๓ สตางค์ ๑๒ อัฐ จะยังเหลือเท่าใด ?

(๓) หนังสือเล่มหนึ่งราคา ๓๖ อัฐ ถ้าซื้อเป็นจำนวน ๕ โหลจะสิ้นเงินเท่าใด ตอบเป็น บาท สตางค์ สตางค์ อัฐ

(๔) มีเงิน อยู่ ๗๒๐ สตางค์ ถ้าจะซื้อหนังสือเล่มละ บาทจะได้กี่เล่ม ?

ชุดที่ ๒๑

(๑) จงบวก ๗,๒๓๔ ฟ.; ๑,๓๐๖ ฟ.; หักกับ พัน
สองโหล; แล้วลบกับสิบเอ็ด อัฐ.

(๒) จงคูณ ๒๔ บ. ๓ ส. ๘๓๓ ฟ. ด้วย ๔๘

(๓) จาก ๗,๒๓๔ บ. ๒ ส. ๕ อ.; จงหัก ออกเสีย
๖,๘๕๗ บ. ๓ ส. ๑ ฟ. ๖ อ.

(๔) มีเงินอยู่ ๙๓ บาท จะแจกเด็กคนละ ๑๒ อัฐ
ได้กี่คน ?

ชุดที่ ๒๒

- (๑) ๗๒๘ เทียบ ๓๒ ช. $+ ๘,๖๐๘$ ช. $+ ๗๘๓$ ร.
 ๑๖ ช. — หมีน พัน เอ็ด เซนต์
- (๒) ๑๘ บ. ๒ ส. ๑ ฟ. $\times ๑๑,๐๐๑$
- (๓) $๗๓,๒๘๖$ เปานต์ ๑๘ ชิติง $๖ \frac{๑}{๓}$ เพนนี $\div ๑๘๘$
- (๔) ชาย ผู้หนึ่ง ช้อ มะพร้าว พัน ละ ๒๓ บาท และขาย
 ๑๕ ผล ต่อบาท ถ้าขายได้ $๕,๕๐๐$ ผล จะมีกำไรเท่าใด ?

ชุดที่ ๒๓

- (๑) จง คูณ ๗๒๓ บ. ๓ ส. เพียง ๕ บ. ด้วย ๗๒๐
- (๒) ๖๗๘ ช. ๑๓ ต. ๓ บ. ๕ ฟ. ถม กับ $๘๖๗,๒๓๒$ บ.
 แล้วที่เหลือนั้น จะได้กี่เพอง ?
- (๓) เมื่อเอา ๗๒๘ หาร $๑๓,๒๐๖$ บ. ๒ ส. ๑ ฟ. ๖ บ.
 จะได้ถกเปนกี่ชัฐ ?
- (๔) ใคร ถำบได้ ไป พบ ทวีป อเมริกา ในปี คฤศศ ศักราช
 ๑๔๙๒ ตั้งแต่นั้นมาจนบัดนี้ ได้กี่ปี แล้ว ?

ชุดที่ ๒๔

(๑) จง ถบ ๗๔๓,๒๑๕ บ. กับ ๕๔๗,๔๒๕ ได้ทางก
และตอบ เป็น ซึ่ง คำตั้ง ๆ ด ๆ

(๒) ๓ เปานต์ ๒ ซิตึง $๔ \frac{๑}{๔}$ เพ็นนี้ $\times ๔,๐๑๒$

(๓) ใน ๗,๒๓๔ เหรียญ ๖๐ เซ็นต์ จะมี กี่ ดั่ง ถ้า
๖๐ เซ็นต์ เท่า กับ หึ่ง บาท ?

(๔) ถ้า มี เงิน ยี่ ๑๒ ซึ่ง ๑๒ คำตั้ง จะ แจก ให้ เขา
คน ละ ๓ ดั่ง เพ็ง ได ก คน ?

ชุดที่ ๒๕

(๑) ๗๓,๒๑๕ ข. ๑๓ ค. ๓ บ. ๒ ด. ๑ ฟ. $\div ๔๗๔$

(๒) จง ทำ ๔๒๔ เปานต์ ๑๗ ซิตึง ๖ เพ็นนี้ เป็น อัน
ละ ๖ เพ็นนี้ ถ้า ๗ บาท เท่า กับ สิบ แฟรงก์

(๓) เงิน ๓๒๔ ซึ่ง จะ เท่า กับ กี่ แฟรงก์

(๔) บ้าน กับ ส่วน เป็น ราคา ๑๕,๖๐๐ เหรียญ ถ้า บ้าน
มี ราคา ดี เท่า ของ ส่วน บ้าน นั้น ราคา เท่า ได ?

ชุดที่ ๒๖

(๑) ๗๔๓ บ. ๒ ด. ๑ ฟ. ๗ บ. + ๓๔๗ บ. ๕๐ ได้ทางก
+ ๖,๕๐๔ บ. ๔๓ บ. + ๔๗๓,๒๕๐ ได้ทางก + ๑๒ $\frac{๑}{๒}$ ซึ่ง

(๒) ชาย ๕ คน แบ่งทรัพย์ สาม ห้าพัน สาม พัน บาท ให้
แก่บุตร ๔ คน คนที่หนึ่งได้เท่ากับ คนที่ สอง และ ที่ สาม รวมกัน
และ คน ที่ สี่ ได้ รับ สาม สิบ เก้า ชั่ง ถามว่า คน ที่ หนึ่ง ได้ รับ เท่า
ใด ?

(๓) ๑๑๗ บ. ๓ ส. ๒ อ. $\times ๗๔๕$

(๔) จง ถม ๗๑๔ เปานต์ ๑๓ ชีตถึง ๑๑ $\frac{๑}{๒}$ เพ็นน์ จาก
พัน เปานต์ และ ร้อย เพ็นน์

ชุดที่ ๒๗

(๑) $(๓,๒๑๖ \times ๒๔) \div ๑๘ - (๗๔๐ \div ๒๒) \times ๓๓$

(๒) จาก ๑๔ ห. ๒๗ ช. ๑๓ ค. ๓ บ. จง ถม ออก
เสีย ๙๗,๐๑๖ ฟ.

(๓) ถ้า เลข ตักรูป สาม เท่า ของ จำนวน ถม และ จำนวน
ตั้ง คือ ๙ ๗๒๘.๔๐ เลข ตัก จะเป็น เท่า ไ้ ?

(๔) ข้าพเจ้า มี เงิน อยู่ ๔ ชั่ง ถ้า จ่าย ให้ แก่ คน ชัก
ฟอก เสีย ๑๔ บ. ๓ ส. ให้ แก่ คน ทำ ขนม มั่ง ๕ บาท มาก
กว่า คน ชัก ฟอก ให้ แก่ คน ขาย ของ ๑๓๔ บ. ๒ ส. ๑ ฟ.
และ ให้ คำน้า แข็ง ๑๕๕ ปอนด์ ราคา ปอนด์ ละ ๙ อัฐ ข้าพเจ้า
จะ มี เงิน เหลือ จ่าย อีก เท่า ไ้ ?

ชุดที่ ๒๘

(๑) $๓,๘๓๗$ บ. ๑ ศ. ๑ พ. ๖ อ. $\div ๗๕๐$

(๒) ในส่วนที่ ท่าน ไป อยู่ ใน โรงเรียน ชาติ ศักดิ์ หนึ่ง จะ มี กี่ นาที

ชุดที่ ๒๙

(๑) $๗๔,๘๖๐$ นิ้ว เป็น กี่ เส้น ?(๒) $(£ ๗.๑๒ \text{ s. } ๕ \frac{๑}{๒} \text{ d.}) + (£ ๙. ๘ \text{ s. } ๑๐ \text{ d.} \times ๑๑) - (£ ๑๓. ๒ \text{ s. } ๖ \frac{๑}{๒} \text{ d.} \times ๑๑)$ (๓) ให้บวกจำนวนเหล่านี้เข้าด้วยกัน $๗๙,๖๓๙$ ต่างค่า ๗๘๕ บาท $๕๐,๐๓๐$ ต่างค่า ๘๗๙๓.๗๙ บาท ห้าแสนต่างค่า(๔) $\frac{๑}{๗๓๖}$ ของ $£ ๙๖๑. ๗ \text{ s. } ๒ \text{ d.}$ เป็น เท่า ไ้ ?(๕) เลข ๒ จำนวน คือ $๙ ๓๖๗.๒๙$ กับ ร้อยสิบแปด เซนต์ คุณ ค่อย ๙ ไหนจะ มากกว่ากัน เท่า ไ้ ?

ชุดที่ ๓๐

(๑) ๒๐ วา $+ ๑๕$ ศอก $+ ๒๔$ คืบ เป็น กี่ นิ้ว ?(๒) ๒๕ ชั่ง ๑๑ ตำลึง ๓ บาท $๓,๒๖๙$ หน จะ เป็น เท่า ไ้ ?

(๓) ๗๒๘ ซึ่ง ๑๓ คำตั้ง ๓ บาท ๓ สตึง ๕ อัฐ ชัก
ออกเสีย ก็เหลือ จึงจะเหลือ ๓๖๘ ซึ่ง ๑๖ คำตั้ง ๑ บาท ๒๘ อัฐ ?

(๔) (๕ ๖๘. ๑๗ s. $\frac{๔}{๕}$ d. $\times$ ๒๓) - (๕ ๖๘.
๑๗ s. $\frac{๑}{๒}$ d. $\times$ ๑๒)

(๕) $๕\frac{๑}{๕}$ ซึ่ง จะทอนได้ อัน ละ ๒ ไพ่ ที่ อัน ?

ชุดที่ ๓๑

(๑) ๗๐ ซึ่ง ๗๐ คำตั้ง ๗๒ บาท ๒๘๘ อัฐ ทุก ๆ
จำนวนนี้ จะรวมกัน แยกเงิน เพื่อได้ ที่ เพื่อ ?

(๒) ๒๗๓ ซึ่ง ๓๘ บาท ๕๗ อัฐ ชักออกเสีย
๗๘๖,๓๕๘ อัฐ

(๓) ผลบวกของจำนวนเหล่านี้ รวมกันเป็นเท่าใด
คือ ๗,๓๑๘ อัฐ ๖๕๐ เพื่อ ๑,๕๐๐ อัฐ ๑๗,๐๐๘ ไพ ๕๐๐,๐๐๐
สตางค์

(๔) ๘ ๘๗๖-๒๘ กับ แก้ว ห่ม ห้า พัน สิบ เจ็ด เซนต์
ทั้ง สอง จำนวนนี้ เมื่อทราบ ว่า สาม ห่ม แก้ว ร้อย ยี่ สิบ เจ็ด
เหรียญ กับ สาม ห่ม แก้ว ร้อย ยี่ สิบ เจ็ด เซนต์ ต่าง กัน เท่า ไฉน
แล้ว ให้ เขา จำนวน ที่ ต่าง นี้ มา หัก ออก เสีย

(๕) ๕ ๗๖๑. ๑๓ s. $\frac{๓}{๕}$ d. $\times$ ๘๒๗

ชุดที่ ๓๒

(๑) เงิน ๒๑๘ ตำลึง จะซื้อกระจากราคาบาทละ ๓ บ.
๑ ต. ๑๐ อ. ได้กี่บาท ?

(๒) ๗๖,๓๒๐ บ. ๓ ต. ๑ ฟ. ๖ อ. ให้เขา ๗,๒๐๐
หา

(๓) ชายผู้หนึ่งมีเงินฝากแบงก์ ไว้ในเวลานั้นเดือน
๑๗,๒๙๘.๕๐ บาท และต่อมาในระหว่างเดือนนั้นได้ออกไปซื้อ
ใช้เงินไป ๓ ราย คือ ๒๗๙.๓๗ บาท, ๕,๘๑๔.๔๓ บาท
๑,๗๒๙.๙๓ บาท กับ ๕๘ บาท แต่ได้ส่งเงินเพิ่มเติมเข้า
ไป ในแบงก์อีก ๒ ราย คือ ๙๗๐ บาท กับ ๘,๓๓๗.๕๐ บาท
ในสิ้นเดือนนั้น จะมีเงินอยู่ในแบงก์เท่าใด ?

(๔) ชายผู้หนึ่งขายส้ม ๘,๔๐๐ ผล ๒๕ ผล ต่อบาท
อีก คนหนึ่งขาย มะพร้าว ๕,๔๘๐ ผล ๓ ผล ต่อดัง ใคร จะได้
กำไร มากกว่ากันเท่าใด ?

(๕) ๖,๑๗๙,๓๒๗ ไพ ให้ทำเป็น ช. บ. อ.

ชุดที่ ๓๓

(๑) จะต้องเอาอะไรมาคูณกับ ๗/๒ บ. ๓ ต. จึงจะ
ได้ ๘๗๓ บาท ?

(๒) ผลบวก กับ ผลลบ ของ ๒ จำนวน คือ ไป $\frac{1}{2}$ คือ ๓๖๐ กับ ๑๑๖ ให้เอามาคูณกัน

(๓) ๑๒๔ ช. ๗ ค. ๓ บ. ๑๔ อ. นีทอน เปนอัฐ
แล้ว ยังน้อยกว่า ล้าน อัฐ เท่าใด ?

(๔) ๑๙,๓๒๗ บ. ๕ สตางค์ ให้หักออกเสีย
๗๙๖,๓๕๙ สตางค์

(๕) ชื้อน้ำ โซดา ร้อยสิบห้าโหล ๆ ละ ๖ ๒-๑๐ เมอ
ตั้งขวดเปล่า คั้นไป ขวดแตกเสีย ๑๘ ขวด นอกนั้น เขา คิด
ค่าขวด ให้ โหล ละ ๖ ๑-๐๐ จะคง ต้องเสียเงิน เท่าใด ?

ชุดที่ ๓๔

(๑) $\frac{2}{5}$ ของ ๑๒๘,๐๐๐ อัฐ เปนกี่ คำตั้ง ?

(๒) $\frac{๑}{๑๑}$ ของ เจ็ด ล้าน ห้าแสน สามหมื่น สามพัน
สองร้อยเก้า เปน เท่าใด ?

(๓) ๗,๓๕๙ ซึ่ง ๑๓ คำตั้ง ๓ ตั้ง ๕ อัฐ, ๘๒๗
ซึ่ง ๕๙ คำตั้ง ๓๓ อัฐ, ๘๒,๓๑๓ บาท ๒ ตั้ง ๑ เฟื้อง ๖ อัฐ,
๕๗ ซึ่ง ๑๐ คำตั้ง ๒ บาท, ๗๓ บาท ๕๙ อัฐ, ทุก ๆ จำนวน
นี้ รวมด้วยกัน เปน เท่าใด ? (ให้ตอบ เปนบาท อัฐ)

(๔) เงินบาทหนึ่ง ราคาเท่ากับ ๖๐ เซ็นต์ ถ้าจะ แลก

เงิน ๕๗ ซึ่ง ๑๒ คำตั้ง ๓ บาท ๒ สตัง ๑ เฟื้อง จะได้เงิน
กี่เหรียญ ?

(๕) ๕ โทงจะแบ่ง ออกไป ๓ แค้น ๗ หมื่น ส่วน ๆ ละเท่า ๆ
กัน จะได้ส่วนละเท่า ไท ?

ชุดที่ ๓๕

(๑) ๒๓๐,๔๐๐,๐๐๐ นิ้ว เปนกี่ โยชน์ ?

(๒) เลขบวกจำนวนหนึ่งได้ ๕ ๗๖๓. ๑๓ s ๒ $\frac{๑}{๒}$ d
ทราบจำนวนบวกอยู่ < จำนวน คือ ๕ ๘๘๘. ๑๗ s ๖ d
๕ ๑. ๑๐ s < $\frac{๑}{๒}$ d ๕ ๒,๗๐๘. ๑๑ $\frac{๓}{๔}$ s ๕ ๑,๗๓๘.
๑๑ s ๑ $\frac{๑}{๒}$ d อีกจำนวนหนึ่งคืออะไร ?

(๓) $(๗๓๖ \times ๒๕) + (๓,๑๒๘ \times ๑๕๕) + (๓๘๔$
 $\times ๘๘)$

(๔) ๖๓,๘๘๓ ซึ่ง ๑๓ คำตั้ง ๓ บาท ๒ สตัง แบ่ง
ให้คน ๗๒๘ คน จะได้คนละเท่า ไท ? (ตอบ เปน บาท อัฐ)

(๕) นาย ก. กับ นาย ข. ไปซื้อ ข้าวโปรตีนที่ ซอฟฟิศ
โปรตีน ทั้ง ๒ คนนี้ซื้อได้จำนวน ข้าวโปรตีนเท่ากัน แต่
ของนาย ก. นั้นเปนอย่าง อันละ ๑๒ อัฐ ของนาย ข. อย่าง
อันละ ๒ อัฐ นาย ข. ซื้อเงิน ๗ สตัง ๑ เฟื้อง นาย ก.
จะซื้อเงินเท่า ไท ?

ชุดที่ ๓๖

(๑) สิบโยชน์ ๒๓๐ เส้น ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าเป็นวา ?

(๒) ถ้า ๓๗๙ เป็นตัวหาร ๗,๖๐๗,๑๓๘ เป็นตัวตั้ง
หาร เศษตกจะเป็นเท่าใด ?

(๓) ๑ เฟือง ๗ นิ้ว $\times$ ๗,๘๘๘

(๔) เว็บบ์ ลำหนึ่ง แฉกได้น้ำที่ ละ ๕ เส้น ๑๕ วา ถ้า
หนทางไกล ๒,๔๓๐ เส้นก็ชั่ว โมง จึงจะถึง ?

(๕) ราคามากกว่าราคาม้า ๘ ๒๑๐ ถ้าทั้งรถ
ทั้งม้ารวม เป็นเงิน หยอนพันยี่ ๑๐ เทียบ ราคาม้าเท่าใด ?

ชุดที่ ๓๗

(๑) ๗,๓๒๘ ซึ่ง ๑๕ คำตั้ง ๓ บาท ๒ ซึ่งตั้ง ๑ เฟือง ๖
นิ้ว หักออกเสีย ๕,๘๑๘ ซึ่ง ๑๒ คำตั้ง ๓ บาท ๕๕ นิ้ว

(ตอบ เป็น ช. บ. อ.)

(๒) ถ้ามีเงิน ๘ ๑,๐๐๐ จะแจกคนงาน คนละ ๘ ๑.๕๐
ได้กี่คน ?

(๓) ๓๖๑ ซึ่ง ๒๕ บาท ๔๓ นิ้ว $\times$ ๖๒๕

(๔) ๘๐๕ ฟาร์อิง ๕๐๘ หน จะเป็นกี่ปอนด์ ซิตถึง
เป็นนี้ ?

(๕) เมื่อปี ๑๐๘๖ บิดาแก่กว่าบุตร ๓ เท่า ต่อมาถึง
ปี ๑๒๒๒ บิดาอายุได้ ๗๐ ปีพอดี ถามว่าบุตรเกิด ร. ศ.
เท่าใด ?

ชุดที่ ๓๘

(๑) $5\ 76,003. ๑๓. 8\ 6\ \frac{1}{2}. d \div ๑๙๐$

(๒) เงิน $5\ ๙๙๗. 8\ ๑๗. d\ ๖.$ จะแตกเป็นอินดะ
๖ เพนนีได้กี่ชิ้น และแตกเป็นอินดะหาฟคราวน์ได้กี่ชิ้น ?

(๓) เชือกยาวเส้นละ ๓ เส้น ๑๗ วา ๒ ศอกคืบ ต่อ
กันเข้า ๕๗๖ เส้น จะยาวเท่าใด ?

(๔) บุคคลผู้หนึ่งเก็บเงินได้ครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้
เสมอไป รายได้ของเขาในวันละ ๓๓ บาทเพียง ในปี ๑
เขาจะมีเงินเท่าใด ?

(๕) โรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน ๘๔๖ คน ในอีกต้น
นักเรียนครึ่งหนึ่งของจำนวนนี้มาเรียนเต็มเวลา $\frac{๑}{๓}$ ของจำนวนนี้
หยุดเสียครึ่งหนึ่ง ที่มาเพียง ๘ ครั้งนั้น ๙๗ คน มาหกครั้ง
๒๕ คน มาแต่ ๓ ครั้ง ๕ คน นอกนั้นขาดทั้งวัน จะรวม
ยอดเวลาของนักเรียนทั้งวันได้เท่าไร ? และคงเป็นเวลา
ขาดเท่าใด ? (นับอย่างเรียนวันละ ๕ วัน)

ชุดที่ ๓๗

(๑) จะเอาอะไร คุณ ๗๘๓ ให้ได้มดน้อย กว่า ๕๐๐,๐๐๐ เพียง ๔,๓๗๕ ?

(๒) ๓,๒๑๓ ซึ่ง ๑๑ ดำตั้ง ๓ บาท ๑ ตั้ง $\times$ ๒๗๘

(ตอบ เป็น ซึ่ง บาท ยี่)

(๓) ถ้า โทรเลขตามทางรถไฟ มีค่าทางตามระยะ ๓๐ บาท ถ้าทางรถไฟยาว ๗ โยชน์ ๕ เส้น จะเป็นค่ากี่คัน ?

(๔) ก. ข. ค. มีเงินบาท ตั้ง ^๕ เพียง เป็นจำนวนขึ้นเท่า ๆ กันตามลำดับ ถ้ารวมเงินของทั้ง ๓ คน ก็นับได้ ๘๓๖ บ. ๑ ส. ๑ ฟ. ก. จะมีเงินเท่าใด ?

(๕) ให้หัก ๗๓ ซึ่ง ๕๓ บาท ๓ ตั้ง ๑ ^๕ เพียง ออกจาก ๗,๘๓๕.๐๑ บาท

ชุดที่ ๔๐

(๑) ถ้า ชายคนหนึ่ง เดิน ๖๐ ก้าวต่อเส้น หากเขาเดินจากบ้าน ไปสู่ ที่ ทำ การ เป็น ระยะ ทาง ๔๘ เส้น ทั้ง ไป ทั้ง มา เขา จะเดินกี่ก้าว ?

(๒) ๕๓๗ บ. ๑ ส. ๑ ฟ. ๕ อ. $\times$ ๑๔๔

(๓) เงิน ๓๔๗ บ. ๓ ส. ๑ ฟ. ถ้า แดง เปน ชัน ตะ
อัฐ จะได้มากกว่า แดง เปน ชัน ตะ สอง ไพ เท่า ไ้ ?

(๔) ดินสอ หีบ หนึ่ง มี ๑๔๔ แท่ง ๆ หนึ่ง ยาว ๕ นิ้ว
เขา เรียง ต่อ กัน เข้า ทั้ง หีบ จะยาว เท่า ไ้ ?

(๕) $8\ 763.27 +$ เจ็ด พัน เก้าสิบ เซ็นต์
 $+ 8\ 88.32.78 - 63.88$ เซ็นต์ — เจ็ด ร้อยสิบสอง เหรียญ

ชุดที่ ๔๑

(๑) ผลคูณ ของ จำนวน ซึ่ง น้อย กว่า สิบ ห้า โหล เพียง ๑
กับ มากกว่า ๑๕ โหล เพียง ๑ จะ เปน เท่า ไ้ ?

(๒) ใน ๗,๕๑๓ หลา คราวนี้ กับ ๑๗,๓๔๗ หลา พื้นที่
จะ คิด เปน เงิน ชัน ตะ คิด ถึง ได้ มาก น้อย กว่า กัน เท่า ไ้ ?

(๓) ๑๕ ไยชน์ ๓๖๓ เส้น ๑๓ วา ๓ ศอก กับ $\div ๓๔$
(ทำ อย่าง หาร แทน)

(๔) ให้ คิด ๗๓,๔๑๖,๓๕๐ เปน ซึ่ง แล้ว เขา ยี่สิบเจ็ด
๑๑ หน คุณ

(๕) นาย มา มี เงิน สิบ เป็น จำนวน เท่า กับ นาย แดง มี อัฐ
ถ้า นาย มา ได้ เงิน มา อีก ๒ เท่า ของ ที่มี เดียวนี้ ก็ จะมี เงิน ๒๖๕.๕๐
บ.พอดี ให้ คิด ว่า นาย แดง มี เงิน เท่า ไ้ ?

ชุดที่ ๔๒

(๑) ๑ s. ๓ $\frac{1}{2}$ d. X ๖,๓๒๐

(๒) ๓๗๘ ช. ๑๐ ต. ๓ บ. ๑ ฟ. ๖ อ. ให้ทอนเป็น อ.

แล้วเขา ๑๑ หาร

(๓) £ ๘๖๗. ๑๓ s. ๒ $\frac{1}{2}$ d. — £ ๗๒๕.

๑๗ s. ๑๐ d. + £ ๑. ๐ $\frac{1}{2}$ d. + £ ๘,๖๗๓. ๑๓ s. ๘ d. — £ ๖๒๕. ๑๘ s. ๑ $\frac{1}{2}$ d.

(๔) มีบ้านอยู่ กลุ่มหนึ่ง ยาว ๓๘ เส้น ถ้าตัดออก
เป็นท่อนละ ๒๖ นิ้ว จะได้กี่ท่อน ?

(๕) ก. ข. ค. แบ่งเงิน £ ๑๗,๒๓๘ ๑๐ s. กันตาม
ส่วน ก. ได้มากกว่า ข. £ ๕๐๐. ค. ได้น้อยกว่า ข.
£ ๕๐๐ ถามว่าจะได้คนละเท่าใด ?

ชุดที่ ๔๓

(๑) ให้เขา ๗๖๕ หาร ผลลบของ ๘๗,๖๒๘ อ. กับ
๓๒๗ ช. ๕๖ บ. ๒๘ อ.

(๒) ให้หาผลบวกของจำนวนเหล่านี้ ๗,๒๓๘ บ.
๓ ต. ๑ ฟ. ๖ อ., ๘,๒๐๓ ช. ๑๘ บ. ๕๕ อ., ๘,๗๒๕ บ.
๓๗ $\frac{1}{2}$ อ., ๒๐๑ คำถึง ๑ เฟือง ๕ อ., หก หมื่น ๘๓๗

(๓) $(๒๓ \times ๗๒๙) + (๑๓๗ \times ๗๒๙) - (๑๔๔ \times ๗๒๙)$

(๔) เงินที่ตั้งถุงหนึ่ง กับ เงินเฟื้อง อีก ถุงหนึ่ง มีจำนวน
 อันเท่ากัน ทั้ง ๒ ถุงนี้ ถุงหนึ่ง เป็น เงิน มากกว่า อีก ถุงหนึ่ง
 $๗ \frac{๑}{๔}$ ซึ่ง ทั้ง สอง ถุง รวม กัน เป็น เงิน เท่า ไ้ ?

(๕) พ่อค้า คนหนึ่ง ซื้อ เข้า เป็ด ๑๐๐ ตัว ละ ๕ สต. ๑ ฟ.
 ขาย ต้นเงิน ๑๑ สต. มาขาย ละ ๖ สต. ๑ ฟ. จะ ได้ กำไร
 เท่า ไ้ ?

ชุดที่ ๔๔

(๑) ๓๙๙ สต. ๑๗๗ ก. ๑๐๐ บ. ๕๔๐๐๐ ให้คิดเป็นบาท
 ดังต่อไปนี้

(๒) £ ๗๓๙. ๑๓ s. ๖ d. £ ๙๐๙. ๑๑ s.
 ๑๑ d. £ ๓๗,๒๖๙. ๑๕ s. ๑๐ d. £ ๑๐,๙๐๙.
 ๑๐ d. £ ๙. ๑๙ s. ๑๑ d. รวมหมดด้วยกัน
 เป็นเท่าใด ?

(๓) ๓๒๗๗๗ พ. ๒๙๙๙๙. ๑๑๑๑๑. X ๒๔๑ (ตอบ เป็น
 สต. บ. ก.)

(๔) เมื่อ ๕ ตำบรถูกเข้าตำ ๓๓ เกวียน พอดี

เข้าหมด ได้เงิน ๑๕,๕๑๐ บาท จะ เป็น เข้าราคา เกวียน ละเท่าใด ?

(๕) โรงเรียน แห่งหนึ่ง มี ๕ ชั้น ๆ หนึ่งมี นักเรียน ๒ เท่า ของ ชั้น ๕ ชั้น ต้อง กับ ชั้น สาม รวม กัน มี นัก เรียน เท่า กับ นัก เรียน อีก ๓ ชั้น รวม กัน ชั้น ๔ ซึ่งมี นักเรียน สอง โหล่นั้น เป็น ครึ่ง หนึ่งของ ชั้น ๑พอดี ทั้ง โรงเรียน จะมี นักเรียน เท่าใด ?

ชุดที่ ๔๕

(๑) จิ ๕๐๐,๐๐๐ มากกว่า ๗๕๐ X ๑,๗๑๐ เซ็นต์เท่าใด ?

(๒) จาก ๓๘๗ ห. ๒๗ ช. ๑๓ ต. ๑ ฟ. ๑ ข. หัก ออกเสีย ๒,๗๓๘,๖๕๘ ข. (ผล ต้อง เป็น ช. บ. ข.)

(๓) ให้เขา ๑,๐๘๕ คูณ ผลลบ ของ ๑ ช. กับ ๑ ข.

(๔) ๕ สี่ดวกประมาณ เท่ากับ ๓ เซ็นต์

เงิน จิ ๗๘๔.๕๐ จะ แยก เป็น อัฐิ ได้เท่าใด ?

(๕) ถ้า ซื้อ ใช้ ๒ ฟอง ๓ ข. สิ้นเงิน ๑๒ บาท จะเป็น ใช้กี่ ฟอง ?

โจทย์ฝึกหัด

(๑) มีเงินอยู่ ๗๕๐ ชั่ง ชื้อกำปั่น ๑๓ ตำราคาดำ
ละ ๔๐ ชั่ง ๑๓ ตำดั่ง ๓ บาท รวมหมดด้วยกันเป็นเงินเท่า
ใด และเมื่อเงินแล้ว จะยังเหลืออยู่ อีกกี่มากน้อย ?

(๒) ชายควายไป ๙๕ ตัว ราคาตัวละ ๑๐๗ บาท
๓ ตำดั่ง เพื่อง แล้วเอาเงินรายนั้นซื้อ ดัก ๑๙ หึ่ง จะเป็น
ราคาหึ่ง ละเท่าใด ?

(๓) ถ้าซื้อ หนังสือราคาเล่มละ ตำดั่ง เพื่องสองไฟ ด้วย
เงิน ๒๘ ตำดั่งนี้ จะได้สักกี่เล่ม ?

(๔) ชายผู้หนึ่งขาย ดัก ๒๔ หลัง ราคา หลัง ละ ๗
ชั่ง ๖๕ บาท แล้วเอาเงินรายนั้นมาแจกบุตรชาย ๗ คน และ
บุตรสาว ๕ คน จะได้คน ละเท่าใด ?

(๕) ข้าพเจ้ามีม้า ๒๗ ตัว ถ้าจะขาย ตัวละ ๘๓ บาท
ก็ ได้ดังนี้ จะต้องขาย สักกี่ตัวจึงจะพอใช้หนี้ ๑๙๐๙ บาท ?

(๖) ค่าเช่าบ้าน เดือนละ ๗๕ บาท ๒ ตำดั่ง ที่ข้าพเจ้า
ใช้ไป แล้วรวมหมดด้วยกันเป็นเงิน ๓,๐๒๐ บาท อยากจะทราบ
ว่าตัวข้าพเจ้าอยู่ ในบ้านนี้มานานเท่าใด ?

(๗) อยากจะซื้อวัวสัก ๒๙ ตัว ซึ่ง เป็น ราคา ตัวละ

๑๕ คำตั้ง ๓ บาท ๑ ^๐ ตั้ง เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึง ข่าย เข้าไป
๑,๐๐๐ ถึง ๆ ละ ๕ ^๕ ตั้ง เพื่อง จะพอ ขอบ ทั่ว หรือ ยัง ถ้า
ยัง จะต้อง หา อีก เท่า ไ้ ?

(๘) ถ้าแบ่ง เงิน ๑๗๕๐ บาท ให้แก่ ชาย ๗ คน และ
หญิง ๖ คน แต่ต้องให้ ชายได้ มากกว่า หญิงคน ละ ๒๔ บาท
ดังนั้นจะเป็น หญิงได้ รับคนละ เท่าไ้ และชายได้ คนละ กี่มากน้อย ?

(๙) จง แบ่ง เงิน ๖๐ ^๕ ให้แก่ ชาย ๑๕ คน แต่
ต้องให้ คน ที่ ๑ ได้มากกว่า คนอื่น ๆ ๑ เท่า ดังนั้น คน ที่ ๑
จะได้เท่า ไ้ และ นอก จาก นั้น จะได้ คน ละ กี่มากน้อย ?

(๑๐) ถ้าแบ่ง เงิน ๓๖ ^๕ ให้แก่ ชาย ๒๕ คน แต่ให้
คนที่ หนึ่ง ได้ เท่า กับ ของ คน ทั้ง หาย มา รวม กัน ดังนั้น จะได้รับ
คน ละ เท่า ไ้ ?

(๑๑) ขน รด ไฟ ไป โถด ๒ โยชน์ ๒๕ เส้น ถ้าต้อง
เสีย ๒๕ เส้น คอ ๕ ^๕ ฐ รวม หมด ด้วย กัน เป็น เงิน เท่า ไ้ ?

(๑๒) ถ้า ก่อ ถนน สาย หนึ่ง ยาว ๔๕ เส้น เป็น ราคา
วา ละ ๕ ^๕ บาท รวม หมด ด้วย กัน เป็น เงิน เท่า ไ้ ?

(๑๓) ส่วน ของ ข้าพเจ้า วัด โดย รอบ ได้ ๑๘ เส้น ๑๒ วา
รวม หมด ด้วย กัน เป็น กี่ คอก ?

(๑๔) เรือ ขำพเจ้า แล่น อยู่ ๑๘ วัน ๆ หนึ่ง ไป ได้ ๓๘๐
เส้น ๑๘ วา รวมหมด ด้วย กันเป็น หน ทาง กี่ ^๕ไมล์ ?

(๑๕) หน ทาง ตั้งแต่ เมือง ลอน ดอน มา กรุง เทพ ๆ โทด
จากกัน คำณวน ได้ ถึง ๘๘๕ โยชน์ ๑๖ เส้น ถ้า กำนัน คำหนึ่ง
แล่น ได้ วัน ละ ๒๗ โยชน์ ๒๕๖ เส้น แล้ว หยุค บรรทุก สิ้น คำ
เสีย กตาง ทาง อีก ๔ $\frac{๑}{๒}$ วัน ดังนี้ มา จาก ลอน ดอน กี่ วัน จึง จะ
ถึง กรุง เทพ ๆ ?

(๑๖) ถ้า เรือ กดไฟ คำหนึ่ง แล่น ไป ๔๕ เส้น ต้อง เสีย
คำ ^๒พณ ๑๕ อัฐ ^๕กั้น แล่น อยู่ เดือน ๑ คิด เป็น หน ทาง ๓๖ โยชน์
จะเป็น คำพณ เท่า ไ้ ?

(๑๗) ชาย ๒ คน แจวเรือ ได้ ชั่วโมง ละ ๔๕ เส้น ถ้า
เขา แจว อยู่ วัน ละ ๖ ชั่วโมง สัก กี่ ราตรี จึง จะ ถึง คำบด ที่ อยู่
โทด ๒๗ โยชน์ ?

(๑๘) รถไฟ คันหนึ่ง ไป ได้ วัน ละ ๒,๔๕๐ เส้น ๑๘ วา
ถ้า แล่น อยู่ ปี ๑ จะ ไป โทด เท่า ไ้ ? (๑ ปี = ๓๖๕ วัน)

(๑๙) ชาย ^๒ผู้ หนึ่ง เดิน ได้ นาที ละ ๒ เส้น ๑ วา ถ้า
เขา เดิน อยู่ วัน ละ ๖ ชั่วโมง ใน ๕ $\frac{๑}{๒}$ วัน จะ ไป ได้ โทด เท่า ไ้ ?

17. 20.

